

Euroopan unionin virallinen lehti

C 42

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

 54. vuosikerta
10. helmikuuta 2011

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot	
	PÄÄTÖSLAUSELMAT	
	Alueiden komitea	
	87. täysistunto 1. ja 2. joulukuuta 2010	
2011/C 42/01	Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta "Euroopan komission lainsäädäntö- ja työohjelmaan perustuvat komitean painopistealat vuodeksi 2011"	1
	LAUSUNNOT	
	Alueiden komitea	
	87. täysistunto 1. ja 2. joulukuuta 2010	
2011/C 42/02	Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta "EU:n energia-alan toimintasuunnitelma 2011–2020"	6
2011/C 42/03	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Kansainvälinen ilmastopolitiikka Kööpenhaminan jälkeen"	12
2011/C 42/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen"	19

FI

 Hinta:
4 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2011/C 42/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Romanien sosiaalinen ja taloudellinen integraatio Euroopassa”	23
2011/C 42/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön”	28
2011/C 42/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uutta pontta ammatillista koulutusta koskevalle eurooppalaiselle yhteistyölle Eurooppa 2020 -strategian tueksi”	32
2011/C 42/08	Alueiden komitean oma-aloitteinen lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli vuosien 2008–2013 terveysstrategian täytäntöönpanossa”	38
2011/C 42/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesio politiikkaan liittyvä strategiaraportti 2010 vuosien 2007–2013 ohjelmien toteuttamisesta”	43
2011/C 42/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteuttaminen EU:n kansalaisten hyväksi – Toimintasuunnitelma Tukholman ohjelman toteuttamiseksi”	49
2011/C 42/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano Valko-Venäjällä ja Valko-Venäjän ja EU:n alue- ja paikallisviranomaisten yhteistyön kehittäminen”	54
2011/C 42/12	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano Armeniassa ja Armenian ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyön kehittäminen”	59
2011/C 42/13	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ukrainan alue- ja paikallishallinto sekä EU:n ja Ukrainan yhteistyön kehittäminen”	64

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

87. TÄYSISTUNTO 1. JA 2. JOULUKUUTA 2010

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroopan komission lainsäädäntö- ja työohjelmaan perustuvat komitean painopistealat vuodeksi 2011”

(2011/C 42/01)

I EUROOPAN UNIONIN VUODEN 2011 TALOUSARVIO JA VUODEN 2013 JÄLKEISET MONIVUOTISET RAHOITUSNÄKYMÄT

ALUEIDEN KOMITEA

1. kehottaa kumpaakin budjettivallan käyttäjäosapuolta sopimaan mahdollisimman pian sellaisesta talousarviosta vuodeksi 2011, jonka avulla voidaan suoriutua Euroopan unionin ja erityisesti jäsenvaltioiden etenkin Lissabonin sopimukseen sekä vuosien 2007–2013 rahoitusnäkyymiin liittyvistä sitoumuksista.

2. tähdentää EU:n talousarvion vipuvaikutuksen ratkaisevaa merkitystä Euroopan talouden elvyttämisstrategialle ja alue- ja paikallisviranomaisille suunnatulle rakenteellisten investointien rahoitukselle. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat EU:ssa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tärkeimpiä edistäjiä.

3. on vakuuttunut siitä, että vuoden 2011 talousarviosta käytävissä neuvotteluissa esiintyneet vaikeudet osoittavat, että unionin omien varojen järjestelmää on tarpeen uudistaa, jotta jäsenvaltioiden osuuksia voidaan vähitellen pienentää korvaamalla alv-perusteiset omat varat yhdellä tai useammalla uudella omien varojen lähteellä. Komitea kehottaa tässä yhteydessä komissiota jatkamaan pohdintojaan siitä, olisiko tätä tarkoitusta varten käytettävä hyväksi pääomaliikkeiden tai rahoitustoiminnan verottamisesta saatavia tuloja, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien myyntiä, lentoliikenneveroa, erillistä EU:n arvonlisäveroa tai osaa energiaverosta tai yritysverosta saatavia tuloja.

4. kehottaa budjettivallan käyttäjää erityisesti huolehtimaan siitä, että Eurooppa 2020 -strategian vaatimukset otetaan huomioon talousarviossa ja etenkin lippulavahankkeiden rahoituksessa vuosien 2007–2013 monivuotisen ohjelmasuunnittelun viimeisten vuosien aikana, sekä varmistamaan asianmukaisen siirtymisen vuoden 2013 jälkeiseen monivuotissuunnitelmaan.

5. muistuttaa EU:n yhteisrahoituksen kiistattomasta lisäarvosta alueiden ja kuntien työllisyyttä, kestävästä kasvusta ja yh-

teisvastuuta edistävässä strategioissa ja korostaa nykyisessä tilanteessa, jossa julkiseen talouteen kohdistuu suurta painetta, että alue- ja paikallisyhteisöt vastaavat kahdesta kolmasosasta julkisista investoinneista EU:ssa.

6. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on noudattanut komitean ehdotusta rahoituskehityksen pituuden määrittämisestä 10 vuodeksi sekä ajanjakson puolivälissä tehtävästä väliarvioinnista (5 + 5), ja korostaa tarvetta varmistaa asianmukaiset jousto- ja synkronointimekanismit, jotta EU:n varoja hyödynnetään mahdollisimman tuloksekkaasti.

7. on tyytyväinen Euroopan komission ehdotuksiin, jotka koskevat 1) komission ja kunkin jäsenvaltion välisiä kehittämis- ja investointi-kumppanuussopimuksia, jotka tukisivat kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanoa ja kuvastaisivat valtio- ja alue- ja paikallistason kumppanien sitoutumista, ja 2) yhteistä strategiakehystä, jonka avulla pyritäisiin yhtenäistämään EU:n toimintalinjapolitiikkaa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Nämä ehdotukset sopivat yhteen alueellisten sopimusten taustalla olevan, AK:n ehdottaman lähestymistavan kanssa.

II KOHEESIOPOLIITTIKAN TULEVAISUUS

ALUEIDEN KOMITEA

8. jatkaa täysipainoisesti vastauksessaan viidenteen koheesio- raporttiin ja sittemmin tulevien lainsäädäntöehdotusten ja seuraavia rahoitusnäkyymiä koskevien neuvottelujen analyysissä harjoittamaansa poliittista painostusta, jotta myös vuoden 2013 jälkeen jatkettaisiin vahvaa ja kunnianhimoista koheesio- politiikkaa, josta voivat hyötyä kaikki EU:n alueet. Komitea torjuu sen

vuoksi kaikenlaisen – osittaisenkin – koheesiopolitiikan uudelleenkansallistamisen sekä unionin talousarvion lokeroimisen koheesiopolitiikan kustannuksella.

9. korostaa koheesiopolitiikan panosta Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa, mutta muistuttaa perussopimukseen kirjattua koheesiopolitiikan perustarkoituksesta, joka on koko unionin alueen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden varmistaminen. Komitea toivookin, ettei rakennerahastoja nähtäisi pelkkänä kyseisen strategian lippulaivahankkeiden rahoituslähteenä, ja kehottaa vahvistamaan strategian varsinaista paikallis- ja alueellisuutta erityisesti alueellisten sopimusten avulla.

10. toteaa, että käynnissä on jatkuva keskustelu siitä, pitäisikö rakennerahastovarojen jako kytkeä jäsenvaltioiden kykyyn noudattaa vakaus- ja kasvusopimusta, ja ilmaisee sen vuoksi vakavan huolensa esitetystä ehdosta, joita sovellettaisiin paikallis- ja aluetasolla. Kuntia ja alueita ei voida asettaa vastuuseen eikä niitä pitäisi rangaista kansallisten instituutioiden kyvyttömyydestä täyttää makrotaloudelliset kriteerit tai panna EU:n sääntöjä asianmukaisesti täytäntöön.

11. toistaa sitoutuneensa tekemään alueellisen yhteenkuuluvuuden periaatteesta käsin kosketeltavaa todellisuutta, etenkin jotta maaseutualueiden ja taajamakeskusten vuorovaikutussuhteissa löydetäisiin paras mahdollinen tasapaino ja jotta voitaisiin taata, että EU:n alakohtaisten politiikkojen paikallis- ja alueellisuus otetaan entistä paremmin huomioon. Komitea pahoittelee, ettei Euroopan komissio ole vielä kukaan vastannut sen pyyntöön esittää valkoinen kirja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta.

12. odottaa tiettyä joustavuutta vuoden 2013 jälkeisten rakennerahastojen ”korvamerkinän” toimeenpanossa.

13. kannattaa sitä, että tavoitteena pidetään edelleen kunnianhimoista alueellista yhteistyötä, johon varataan riittävät määrät rahat.

14. toistaa, että kriisistä elpymisen strategiassa tulisi keskittyä uudenlaatuiseen kasvuun ja ottaa huomioon BKT:sta ja muista indikaattoreista käytävä keskustelu. Komitea pitää tässä yhteydessä valitettavana, että komission työohjelmassa ei tule esiin AK:n kehoitus hyödyntää yhteisön politiikoista päätettäessä ja niitä arvioitaessa täydentäviä indikaattoreita, joilla voidaan mitata nykyistä tarkemmin edistymistä sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden pitkäjänteisessä toteuttamisessa.

15. on hämmästynyt siitä, ettei komission työohjelmassa mainita kertomusta eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) annetun asetuksen (EY) N:o 1082/2006 soveltamisesta. Komitea sitoutuu omalta osaltaan osallistumaan aktiivisesti kyseisen asetuksen uudistamiseen komitean aiheesta käynnistämän kuulemismenettelyn päätelmien sekä aiheesta koskevan lausunnon perusteella ja erityisesti asiasta kiinnostuneiden paikallis- ja alueviranomaisien vuorovaikutteisen verkoston välityksellä.

III JÄRKEVÄN SÄÄNTELYN EDISTÄMINEN

ALUEIDEN KOMITEA

16. aikoo kehittää ja tehostaa yhteistyötään jäsenvaltioiden parlamenttien ja hallitusten sekä alueparlamenttien ja -hallitusten kanssa ennakkovaroitusjärjestelmän puitteissa.

17. aikoo julkaista keväällä 2011 ensimmäisen vuotuisen kertomuksensa toissijaisuusperiaatteen noudattamisesta sekä tarjota sen tulokset sisällytettäväksi komission vuosittaiseen kertomuksen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista.

18. kehottaa sääntely-ympäristön parantamiseksi EU:ta ottamaan vaikutustenarvioinnissaan alueelliset näkökohdat nykyistä paremmin huomioon ja ehdottaa, että komitea voisi osallistua Euroopan komission tekemiin vaikutustenarviointeihin. AK aikoo lisäksi kehittää mekanismeja, joiden avulla voidaan antaa panos nykyisen lainsäädännön jälkiarviointiin erityisesti tarkastelemalla EU:n lainsäädännön täytäntöönpanotapoja paikallis- ja aluetasolla.

19. kannattaa EU:n kansalaisuuden vahvistamista eurooppalaisen kansalaisaloitteen avulla, sillä tämä voisi auttaa edistämään kansalaisten sitoutumista ja samaistumista Euroopan unioniin. Komitea odottaa innokkaasti mahdollisuutta osallistua kansalaisaloitteen täytäntöönpanoon lisäämällä tietoisuutta asiasta, herättämällä keskustelua käynnissä olevista tai onnistuneista aloitteista sekä tukemalla AK:lle ja paikallis- ja alueviranomaisille tärkeitä kansalaisaloitteita.

20. aikoo jatkaa monitasoista hallintoa koskevan eurooppalaisen poliittisen kulttuurin kehittämistä ja aikoo monitasoista hallintoa käsittelevän valkoisen kirjan jatkotoimenä arvioida sen täytäntöönpanoa sekä seurata monitasoisen hallinnon tilannetta Euroopan unionissa.

IV TALouden OHJAUS JA HALLINTA

ALUEIDEN KOMITEA

21. kannattaa Euroopan komission pyrkimyksiä vahvistaa EU:n taloushallintoa sekä tehostaa talous- ja veropolitiikkojen koordinoitua. Komitea vastustaa kuitenkin painokkaasti kaikkia ehdotuksia, jotka johtaisivat jäsenvaltioille koheesiopolitiikan puitteissa annettavan rahoituksen keskeytymiseen sillä perusteella, etteivät ne noudata vakaus- ja kasvusopimuksen määräyksiä.

22. on tyytyväinen rahoitusalan valvonnassa tähän asti saavutettuihin edistysaskeliin sekä komission ennakkosuunnitelmiin uudistuksen saattamisesta loppuun ja erityisesti aikomukseen muuttaa luottoluokituslaitoksia koskevaa asetusta, jotta voidaan korjata rahoituslaitosten, sijoittajien, lainanottajien ja julkishallinnon laitosten liiallinen riippuvuus luottoluokituksista ja korjata luokituslaitosten välisen kilpailun puuttuminen. Komitea pahoittelee kuitenkin, että komissio ei ole ottanut huomioon Euroopan parlamentin kehoitusta (¹) käynnistää tutkimus julkisen ja riippumattoman Euroopan tason luottoluokituslaitoksen perustamisen toteutettavuudesta ja vaikutuksista.

(¹) Ks. Euroopan parlamentin päätöslauselma rahoitus-, talous- ja sosiaalikesästä: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloiteiksi (välimietintö), 20. lokakuuta 2010, kohta 60.

V EUROOPPA 2020 -STRATEGIA

ALUEIDEN KOMITEA

23. on vakuuttunut siitä, että edetäkseen älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun tiellä EU:n on pantava Eurooppa 2020 -strategia täytäntöön kumppaneinaan paikallis- ja alueviranomaiset.

24. ehdottaa näin ollen, että alueelliset sopimukset tulisi ottaa käyttöön kaikissa EU:n jäsenvaltioissa välineenä, jonka avulla voidaan lisätä poliittista sitoutumista Eurooppa 2020 -strategiaan jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla. Alueellisten sopimusten tulisi olla mekanismi, joka tukee kansallisten uudistusohjelmien sekä Eurooppa 2020 -strategian seitsemän lippulaivahankkeen laatimista.

25. aikoo julkaista joka vuosi ennen vuotuista kasvuselvitystä seurantakertomuksen Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanosta EU:n paikallis- ja alueviranomaisten näkökulmasta.

A. Älykäs kasvu

26. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on luontaiset edellytykset toimia digitaalistrategian keskeisinä toteuttajina. Komitea on myös valmis edistämään aktiivisesti vertailuarviointikehykseen perustuvien keskeisten suoritustavoitteiden saavuttamista ja odottaa kiinnolla uusia aloitteita, jotka liittyvät sähköiseen hallintoon, sähköiseen terveydenhuoltoon, laajakaistayhteyksien saatavuuteen, sosiaalisen osallisuuden lisäämiseen ja yhteyksien parantamiseen maaseudulla ja syrjäisillä alueilla, tietosuojaan sekä kulttuuriteosten digitalisointiin.

27. pitää erittäin tärkeänä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista innovaatiounionin toteuttamiseen sekä johdonmukaisen teollisuuspolitiikan harjoittamiseen globalisaation aikakaudella ja odottaa mahdollisuutta tehdä lähitulevaisuudessa asiaa koskevia konkreettisia ehdotuksia.

28. on yllättynyt siitä, ettei Euroopan komission vuoden 2011 strategiaan aloitteisiin ole sisällytetty vuoden 2013 jälkeistä tutkimusrahoitusta koskevaa Euroopan unionin kahdeksatta puiteohjelmaa. Komitea vahvistaa sitoumuksena osallistua kahdeksatta puiteohjelmaa valmistelevan, Euroopan komission suuntaa-antavan asiakirjan laatimiseen.

29. korostaa, että kaikkien hallintotasojen tulee toimia koordinoitusti pk-yritysten auttamiseksi luomaan yhä vankemmat yhteydet perus- ja soveltavan tutkimuksen välille, ja pitää tervehdettävänä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on luovuus- ja innovointialoitteiden käynnistäminen ja tukeminen.

30. korostaa, että "Nuoret liikkeellä" -aloitteen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten sekä nuoriso-organisaatioiden ja -järjestöjen kanssa.

31. kannattaa Euroopan komission suunnitelmia korkea-asteen koulutusta koskevan uuden, vahvistetun suunnitelman laa-

timisestä ja kehottaa nivomaan ammattikorkeakoulutus entistä paremmin yhteen korkea-asteen koulutuksen kanssa.

32. pitää erittäin tärkeänä, että Euroopan komissio käynnistää uutta osaamista edistävän aloitteen sekä käsittelee sellaisia kysymyksiä kuin koulunkäynnin keskeyttäminen ja epävirallisen ja arkioppimisen validointi. Komitea odottaa kiinnolla mahdollisuutta tarkastella "uudet taidot uusia työpaikkoja varten" -aloitetta, ja korostaa, että työntekijöiden osaamista ja työkokemusta on viivästyksellä mukautettava muutosten ennakoinniksi ja työnantajien tarpeiden tyydyttämiseksi.

B. Osallistava kasvu

33. aikoo osallistua aktiivisesti Euroopan köyhydentorjuntafoorumiin ja huolehtia siitä, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat siinä osallisina, jotta teemavuoden jatkoksi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan kehitetään yhdenmukainen lähestymistapa.

34. on tyytyväinen komission ilmoitukseen, että se aikoo julkaista vuonna 2011 eläkkeitä käsittelevän valkoisen kirjan, joka mahdollistaisi jäsenvaltioiden yhteistyön lisäämisen tällä alalla. Komitea kehottaa arvioimaan asianmukaisesti kaikkien eläkealan ehdotusten vaikutukset paikallis- ja alueviranomaisiin, koska ne tarjoavat valtaosan julkisen sektorin työpaikoista Euroopassa ja huolehtivat henkilöstönsä lisäeläkejärjestelmistä.

35. kannattaa komission aikomusta esittää uusi ehdotus sekä opt-out-mahdollisuuden että päivitysajan kattavaksi työaikadiirektiiviksi vuonna 2011. Julkisen sektorin palvelutyöntekijäinä alue- ja paikallisviranomaisilla on erityinen tarve arvioida yhteisön tulevan lainsäädännön vaikutusta henkilöresurssiensa hallintaan keskipitkällä aikavälillä.

36. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen esittää vuonna 2011 työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskeva lainsäädäntöaloite direktiivin 96/71/EY muuttamiseksi, jotta voitaisiin varmistaa lähetettyjen työntekijöiden oikeuksien asianmukainen noudattaminen sekä kaikkien työntekijöiden tasa-arvoinen kohtelu työpaikalla ja kaikissa yrityksissä ja jotta voitaisiin selkiyttää jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason viranomaisten sekä yritysten velvollisuuksia.

37. kehottaa sisällyttämään Eurooppa 2020 -strategiaan terveystavoitteita sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa tukevan älykkään ja tasapainoisen kehityksen aikaansaamiseksi.

38. katsoo, että olisi panostettava aiempaa enemmän siihen, että autetaan paikallis- ja alueviranomaisia vähentämään terveyteen liittyvää eriarvoisuutta Euroopassa. Komitea kannattaa "terveellisen elämän indikaattoreita" eli tarkastelutapoja, joissa tunnustetaan terveiden elintapojen merkitys.

39. on tyytyväinen Euroopan komission ehdotukseen kuluttajansuojan vahvistamisesta ryhmäkanteiden käyttöönottoa edistämällä ja tukee aloitteita kuluttajansuojamääräysten tehokkaan täytäntöönpanon vahvistamiseksi.

C. Kestävä kasvu

40. odottaa, että Eurooppa 2020 -strategian ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahankkeen yhteydessä alakohtaisia politiikkoja kehitetään pitkäaikaisissa ja kestävyysperiaatteen mukaisissa puitteissa, joilla pyritään purkamaan talouskasvun ja luonnonvarojen käytön välinen suhde, pienentämään talouskasvun ympäristövaikutuksia sekä parantamaan Euroopan unionin kilpailukykyä ympäristöystävällisiä innovaatioita edistämällä.

41. aikoo päättäväisesti jatkaa aikaisempaa työtään EU:n vuosien 2011–2020 energiastrategian paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden parissa.

42. aikoo osallistua Yhdistyneiden Kansakuntien Rio+20 Earth Summit -huippukokouksen valmisteluun EU:ssa antamalla tukensa uudistetulle poliittiselle sitoutumiselle.

43. kehottaa komissiota valtavirtaistamaan biologisen monimuotoisuuden osaksi alakohtaisia politiikkoja sekä puuttamaan rakennerahastojen alikäyttöön tällä alalla. Komitea ottaa tehtäväkseen biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten kymmenennen kokouksen (COP 10) tulosten seurannan erityisesti edistämällä kokouksessa hyväksytyt, biologista monimuotoisuutta koskevan alue- ja paikallisviranomaisten toimintasuunnitelman 2011–2020 (*Plan of Action on Subnational Governments, Cities and other Local Authorities for Biodiversity*) täytäntöönpanoa EU:n uuden, vuoden 2010 jälkeistä aikaa koskevan biodiversiteettipolitiikan ja -strategian puitteissa.

44. kannattaa varauksetta EU:n tavoitetta puhua yhdellä äänellä ja ottaa johtoasema kansainvälisissä ilmastomuutosneuvotteluissa, jotta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle voitaisiin asettaa kansainvälisesti sitovat ja mitattavissa olevat tavoitteet. Tässä yhteydessä komitea tukee Euroopan parlamentin 25. marraskuuta 2010 antamassa päätöslauseelmassa Cancúnin ilmastomuutoskonferenssille esitettyä kehoitusta hyväksyä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskeva tavoite, jonka mukaan päästöjä vähennettäisiin 30 prosenttia vuoden 1990 tasoon verrattuna vuoteen 2020 mennessä Euroopan unionin kestäväpohjaisen kasvun turvaamiseksi⁽²⁾.

45. kehottaa parantamaan EU:n talousarvion ja monivuotisen rahoituskehityksen kohdentamista, jotta voitaisiin täysimääräisesti hyödyntää paikallis- ja alueviranomaisten toteuttamien ilmastomuutoksen hillitsemistoimien tarjoamat mahdollisuudet sekä lisätä tukea paikallis- ja aluetason keskipitkän ja pitkän aikavälin investoinneille energiansäästö- ja energiatehokkuushankkeisiin erityisesti kaupunginjohtajien ilmastopimuksen puitteissa.

VI YHTENÄISMARKKINOIDEN POTENTIAALIN KIRVOITTAMINEN

ALUEIDEN KOMITEA

46. on tyytyväinen sosiaalista markkinataloutta tukevaan sisämarkkinoiden toimenpidepakettiin sekä erityisesti yhtenäismarkkinoiden kansalais- ja sosiaalisen ulottuvuuden edistämiseen.

47. toteaa, että tarvitaan horisontaalinen sosiaalilauseke sen varmistamiseksi, että sisämarkkinalainsäädännössä otetaan huomioon korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen sekä korkeatasoiseen koulutukseen ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun liittyvät vaatimukset. Lausekkeen ei tule millään

tavalla rajoittaa mahdollisuuksia käyttää jäsenvaltioiden tunnustamia ja EU:n perussopimuksiin kirjattuja perusoikeuksia.

48. on tyytyväinen komission valmiuteen edistää rajatylittävää yritystoimintaa poistamalla hallinnollisia ja verotuksellisia esteitä, varmistamalla sähköisen tunnistamisen ja todentamisen vastavuoroinen tunnistaminen koko EU:ssa sekä parantamalla mahdollisuuksia hankkia tavaroita ja palveluita verkosta.

49. odottaa kiinnolla yleistä taloudellista etua koskeviin palveluihin ja valtioneuvoston sovellettavan järjestelmän ajantasaistamista siten, että muun muassa laajennetaan mahdollisuuksia poiketa valtioneuvoston ilmoittamisvelvollisuudesta yleishyödyllisten sosiaalipalveluiden alalla. Komitea odottaa ajantasaistetun järjestelmän täyttävän Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen pöytäkirjassa 26 mainitut, paikallista itsehallintoa ja toissijaisuusperiaatetta koskevat vaatimukset ja kehottaa komissiota varmistamaan ajantasaistamisen johdonmukaisuuden yleishyödyllisten palvelujen laatukehystä käsittelevän, komission ilmoittaman tiedonannon kanssa. Tämän vuoksi komitea kehottaa komissiota harkitsemaan mainitun tiedonannon julkaisemisen aikaistamista vuoteen 2011.

50. kehottaa tässä yhteydessä komissiota laatimaan sosiaalista asuntotarjontaa koskevan kunnianhimoisen eurooppalaisen toimintaohjelman, joka vahvistaisi sen roolia seuraavan sukupolven rakennerahastoihin liittyvissä sosiaalisen osallisuuden edistämistoimissa ja jossa vahvistettaisiin, että julkisen palvelun tehtävät sosiaalisen asumisen alalla on määriteltävä jäsenvaltiotasolla.

51. aikoo osallistua aktiivisesti valkoisessa kirjassa käynnistettyyn keskusteluun liikennealan tulevaisuudesta. Komitea kannattaa liikennealan muuttamista ympäristön kannalta kestävämmäksi ja suhtautuu myönteisesti Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevien suuntaviivojen tarkistamiseen. Komitea edellyttää, että vuoden 2013 jälkeisissä rahoitusnäkymissä kyseisiin liikenneverkkoihin varataan riittävästi määrärahoja.

52. muistuttaa toiminnastaan liikkuvuuden parantamiseksi Euroopan kaupungeissa ja katsoo, että kaupunkiliikenteen toimintasuunnitelma tulisi voida toteuttaa Euroopan unionilta tulevan rahoitustuen avulla.

VII MAATALOUS JA KALASTUS

ALUEIDEN KOMITEA

53. vaatii selkeiden suuntaviivojen pohjalta uudelleen muokattuna pitkäjänteistä yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP), johon varataan riittävä rahoitus.

54. pyytää vahvistamaan maaseudun kehittämispolitiikkaan ohjattavia määrärahoja ja parantamaan koordinaatiota koheesio-politiikan kanssa, jotta voidaan varmistaa samanluonteisten toimien johdonmukaisuus kullakin alueella ja vastata koheesiotavoitteisiin.

55. katsoo, että vuoden 2013 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan tuet on tasapainotettava siten, että niiden turvin sekä edistetään työllisyyttä että säilytetään maatalous ympäristöolosuhteiltaan herkällä alueilla. Uudelleen muokatussa YMP:ssä on luovuttava epäoikeudenmukaisesta kohtelusta myönnettäessä tukea eri tuotantosuuntiin ja eri alueille. Komitea kehottaa tässä mielessä luopumaan historiallisista viitearvoista, mutta vastustaa kaikenlaisia politiikan radikaaleja uudistamisyrityksiä, jotka johtaisivat tulotukien poistamiseen sekä useimpien interventiotuimien lakkauttamiseen markkinoilla.

⁽²⁾ Katso päätöslauselman P7_TA-PROV(2010)0442 kohta 16.

56. katsoo, etteivät alueet voi olla enää pelkkiä osarahoittajia osallistumatta toimeenpano- ja hallintatapojen ja niitä koskevien suuntaviivojen valintaan.

57. on tyytyväinen Euroopan komission halukkuuteen luoda uusi yhteinen kalastuspolitiikka, joka olisi kiinteä osa yhdenmukaistettua meripolitiikkaa ja jolla taattaisiin sekä kalakantojen kestävyys että Euroopan rannikkoyhteisöjen elinkeinot. Komissio on ehdottanut kaikkien kalastusalan, vesiviljelyalan ja yhdenmukaistetun meripolitiikan resurssien kokoamisesta yhden välineen piiriin, ja komitea panee tyytyväisenä merkille kyseisen ehdotuksen saaman kannatuksen.

VIII KANSALAISTEN TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN: VAPAAUS, TURVALLISUUS JA OIKEUS

ALUEIDEN KOMITEA

58. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli Tukholman ohjelmaan sisältyvään toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, ja kehottaa varmistamaan perusoikeuksien kunnioittamisen kaikkia tämän alan toimia ja säädöksiä ohjaavana peruserätyytenä.

59. on sitoutunut toimimaan yhdessä EU:n muiden toimielinten ja virastojen, jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa käytännön sisällön antamiseksi unionin kansalaisuudelle sekä eurooppalaisen identiteetin vahvistamiseksi paitsi kiinnittämällä huomiota Euroopan rikkaaseen kulttuurien ja kielten monimuotoisuuteen, alueelliseen kulttuuriperintöön ja perinteisiin, myös lisäämällä unionin kansalaisten aktiivista ja täysipainoista demokraattista osallistumista kotiseuduillaan.

60. uskoo vakaasti, että EU:n on pysyttävä avoimena muulle maailmalle, ja kannattaa siksi pyrkimyksiä jatkaa sellaisen perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittamiseen pohjautuvan kattavan eurooppalaisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan rakentamista, jonka avulla voidaan samanaikaisesti vastata laittoman maahanmuuton haasteisiin ja korostaa yhteisvastuuta. Komitea painottaa paikallis- ja alueviranomaisten ratkaisevaa roolia muuttovirtojen hallinnassa ja maahanmuuttajien kotouttamisen varmistamisessa.

61. kannattaa vankkojen siviili- ja rikosoikeudellisten puitteiden kehittämistä sekä asiasisällön että menettelyjen tasolla.

IX EUROOPAN UNIONI MAAILMANNÄYTTÄMÖLLÄ

ALUEIDEN KOMITEA

62. toteaa Euroopan naapuruuspolitiikan edistävän erittäin tärkeällä tavalla kumppanimaiden poliittista vakautta ja taloudellista kehitystä ja on sitoutunut vahvistamaan sen paikallis- ja alueellisuutta erityisesti vuonna 2011 tehtävän naapuruuspolitiikan uudelleentarkastelun yhteydessä. Komitea kiinnittää jälleen kerran huomiota tarpeeseen tehostaa rajatylittävää, alueidenvälistä ja alueellista yhteistyötä sekä kumppanimaiden paikallis- ja aluetason institutionaalisten rakenteiden kehittämistä.

63. katsoo Välimeren unionin onnistumisen riippuvan paljolti kuntien ja alueiden osallistumisesta ja kehottaa siksi vahvistamaan Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokouksen (ARLEM) roolia parhaiden käytänteiden vaihtamisessa sekä uusien yhteistyöhankkeiden käynnistämisessä.

64. toteaa jälleen antavansa tukensa itäisen kumppanuuden alueellisen ja valtiotasoa alemman ulottuvuuden kehittämiseksi. Komitea ilmoittaa siksi, että vuoden 2011 alkupuoliskolla järjestetään itäisten kumppanimaiden ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisten konferenssi.

65. jatkaa EU:n laajentumisprosessin seurantaan sekä huomion kiinnittämistä ehdokasvaltioiden ja mahdollisten ehdokasvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisten tilanteeseen. Erityistyöryhmät ja neuvoo-antavat sekakomiteat jatkavat asiaa koskevaa työtään. Voitaisiin myös harkita neuvoo-antavien sekakomiteoiden perustamista Montenegron, Albanian tai Serbian kanssa niiden saatua jäsen ehdokasvaltion aseman.

66. vahvistaa tukensa vuosituhaten kehitystavoitteille. Komitea toivoo, että EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan uudistuksessa ja eurooppalaisessa konsensuksessa noudatetaan samaa linjaa kuin tiedonannossa ”Paikallisviranomaiset kehitysyhteistyön toimijoina”, jossa korostetaan paikallisviranomaisten asemaa, roolia ja niiden tuomaa lisäarvoa kyseisillä aloilla ja kyseisissä politiikoissa. AK aikoo järjestää yhdessä Euroopan komission kanssa toisen hajautettua yhteistyötä käsittelevän kokouksen ja perustaa hajautetun yhteistyön portaalin edistääkseen paikallis- ja alueviranomaisten välisiä yhteyksiä ja tarjotakse niille foorumin, jossa ne voivat ilmaista kehitysyhteistyöpoliittisia näkemyksiään.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

87. TÄYSISTUNTO 1. JA 2. JOULUKUUTA 2010

Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta ”EU:n energia-alan toimintasuunnitelma 2011–2020”

(2011/C 42/02)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio tunnustaa tiedonannossaan ”Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävä ja varman energiansaannin turvaamiseksi” kuntien aseman merkittävänä toimijoina innovatiivisten kokonaisvaltaisten paikallistason energiaratkaisujen kehittämisessä, ja pitää erityisen myönteisenä Euroopan komission sitoumusta vahvistaa kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan kaltaisia hankkeita. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei alueiden tärkeää roolia ole erikseen mainittu tiedonannossa.
- panee yhtäältä merkille kunnianhimoiset vaatimukset, jotka koskevat paikallis- ja aluetason panosta Energia 2020 -tiedonantoon sisältyvien EU:n energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa, mutta toisaalta pahoittelee sitä, ettei kestävään energiaan suuntautuvien paikallis- ja aluetason investointien rahoittamisesta ole tehty erillisiä uusia sitoumuksia.
- kehottaa asettamaan energiatarpeen vähentämisen ehdottomalle etusijalle sekä yhtyy Eurooppa 2020 -strategiasta kesäkuussa 2010 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa esitettyyn vaatimukseen, jonka mukaan energiankulutuksen vähentäminen 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä olisi asetettava sitovaksi tavoitteeksi. Tällöin eri toimintatasot on määriteltävä selkeästi toimiin sitoutumisen ja niiden koordinoimisen ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi.
- suosittaa energiapolitiikan nostamista EU:n talousarvion tärkeimpien alojen joukkoon, jotta siihen voidaan suunnata nykyistä suurempi osa käytettävissä olevista koheesiopolitiikan varoista. Käytännön rakennerahastotoimien priorisoinnin tulee tapahtua paikallis- ja aluetasolla.

Esittelijä: Michel Lebrun (BE, PPE), ranskankielisen yhteisön parlamentin jäsen

ALUEIDEN KOMITEA

1. muistuttaa Euroopan unionin toimielimiä siitä, että jäsenvaltioiden kansalaisille on taattava mahdollisuus saada varmaa, kohtuuhintaista ja kestävästi kehityksen mukaisesti tuotettua energiaa. Energiapolitiikan merkitys voi olla huomattava energian ja resurssien käytön kannalta tehokkaamman, kestävämmän, vähähiilisemmän, turvallisemman ja kilpailukykyisemmän Euroopan edistämiseksi työllisyyttä ja kasvua tukevan uuden Eurooppa 2020 -strategian puitteissa. (1)

2. toteaa jälleen, että paikallis- ja aluetason toiminta on ratkaisevan tärkeää näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti ovatkin jo selkeästi todenneet, että alueet ja kunnat ovat tässä asiassa keskeisessä asemassa.

3. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio tunnustaa tiedonannossaan ”Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävästi ja varman energiansaannin turvaamiseksi” kuntien aseman merkittävänä toimijoina innovatiivisten kokonaisvaltaisten paikallistason energiaratkaisujen kehittämisessä, ja pitää erityisen myönteisenä Euroopan komission sitoumusta vahvistaa kaupunginjohtajien ilmastopimuksen kaltaisia hankkeita. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei alueiden tärkeää roolia ole erikseen mainittu tiedonannossa.

4. toteaa, että liikenne, asuminen, julkinen rakentaminen ja julkinen valaistus- ja muu infrastruktuuri, joiden suunnittelusta ja tarjonnasta paikallis- ja alueviranomaiset vastaavat, ovat aloja, joilla hiilidioksidipäästöjä voidaan supistaa, kulutusta hillitä ja energiaa säästää tuntuvasti.

5. tukee näin ollen sitä, että EU:n energiapolitiikkaa kehitetään tulevaisuudessa niin, että se edistää tehokasta koordinoitua komission ja EU:n jäsenvaltioiden välillä jäsenvaltio-, alue- ja unionitasolla. Energiapolitiikassa olisi suunnitteluvaiheesta lähtien otettava huomioon sääntely- ja rahoitusnäkökohdat sekä sen täytäntöönpanoon tarvittavat aineelliset ja työvoimainvestoinnit.

6. korostaa, että on vahvistettava välineitä, jotka tukevat uusiutuvien energialähteiden kehittämistä ja energiatehokkaita ja toimivia ratkaisuja alue- ja paikallistasolla. Tähän olisi varattava riittävä rahoitus, jonka olisi oltava myös paikallis- ja alueyhteisöjen saatavilla.

7. panee yhtäältä merkille kunnianhimoiset vaatimukset, jotka koskevat paikallis- ja aluetason panosta Energia 2020 -tiedonantoon sisältyvien EU:n energiapolitiittisten tavoitteiden saavuttamisessa, mutta toisaalta pahoittelee sitä, ettei kestävästi

energiaan suuntautuvien paikallis- ja aluetason investointien rahoittamisesta ole tehty erillisiä uusia sitoumuksia.

8. kannattaa yhteisön rahoituksen mukauttamista niin, että siinä asetetaan etusijalle toimet, joilla edistetään uusiutuvan energian tuotantovälineiden kehittämistä ja energiatehokkuuden parantamista. Paikallis- ja alueyhteisöjen olisi voitava nykyistä helpommin hyödyntää Euroopan Investointipankin lainoitusta, kun ne haluavat investoida energiatehokkuusohjelmiin ja -toimenpiteisiin, edistää kestävien energialähteiden käyttöä ja vähentää hiilidioksidipäästöjä. Olisi myös perustettava energiainvestointirahasto, joka saisi tulonsa eniten kasvuonekaasupäästöjä aiheuttaviin tahoihin kohdistettavasta uudesta Euroopan laajuudesta hiilidioksidiverosta.

1 POLIITTISET SUOSITUKSET

Keskeiset viestit

9. on tyytyväinen, että Euroopan komissio on pyytänyt sitä esittämään näkemyksensä alueiden roolista uudessa energiapolitiikassa ja uudessa energia-alan toimintasuunnitelmassa.

10. korostaa, että on laadittava kunnianhimoisen ja innovatiivisen eurooppalainen energiastrategia, jonka ansiosta Euroopan unionista voi kehittyä edelläkävijä energiatehokkuutta sekä uusiutuvan energian hyödyntämistä koskevan teknologian alalla. Strategian on katettava energian toimitusvarmuus (mikä edellyttää välttämättä energialähteiden monipuolistamista), energiankulutuksen hillitseminen, kohtuulliset hinnat ja ympäristönsuojelu. Energiahuollon varmuuden ja ilmastonmuutoksen torjumisen olisi oltava osa yhtenäistettyä lähestymistapaa. Köyhimmät kansalaiset käyttävät usein suhteellisesti suuren osan tuloistaan lämmitykseen, jäähdytykseen, valaistukseen ja eri kotitalouskoneiden käyttöön. Onkin oleellista, että heidän energiakustannuksensa ovat kohtuulliset ja että energiatehokkuusohjelmat kohdennetaan ensimmäiseksi niitä eniten tarvitseville.

11. kehottaa asettamaan energiatarpeen vähentämisen ehdottomalle etusijalle ja vahvistamaan tässä kysymyksessä politiikkoja kaikilla tasoilla sekä yhtyy Eurooppa 2020 -strategiasta kesäkuussa 2010 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa esitettyyn vaatimukseen, jonka mukaan energiankulutuksen vähentäminen 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä olisi asetettava sitovaksi tavoitteeksi, jotta energiankulutus todella vähenisi. Tällöin eri toimintatasot on määriteltävä selkeästi toimiin sitoutumisen ja niiden koordinoimisen ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

12. katsoo, että jos Euroopan unioni haluaa kestävästi, tehokkaasti, monipuolisen ja kilpailukykyisen energiavalikoiman, sillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin panostaa teknologiatutkimukseen ja -innovoinnin konkreettisiin välineisiin ja rahoitukseen sellaisilla aloilla kuin energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvien energialähteiden kehittäminen sekä energijätteen käsittely ja kierrätys.

(1) Alueiden komitea laatii piakkoin lausunnon, jossa käsitellään tarkemmin hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutoksen torjumiseen liittyviä kysymyksiä.

13. kannattaa Barroson toisen komission poliittisia suuntaviivoja, joiden mukaan energiansaannin varmuus ja siirtoverkon hyvät yhteydet ovat olennaisen tärkeitä tulevan kasvun kannalta, mutta pahoittelee komission näköalattomuutta, sillä tavoitellessaan työllisyyteen perustuvaa taloutta se jättää alueiden ja uusiutuvien energialähteiden roolin liian vähälle huomiolle.

14. on tyytyväinen komission suunnitelmaan luoda koko EU:n alueelle uusi eurooppalainen kaasun ja sähkön älykäs superverkko, joka yhdistäisi perinteisen ja uusiutuvan energiantuotannon ja jonka avulla pitäisi lisäksi kyetä saavuttamaan samaan aikaan tavoitteet, jotka koskevat energian toimitusvarmuutta EU:n jäsenvaltioissa sekä ilmastomuutoksen torjumiseksi tarvittavia päästövähennyksiä.

15. tähdentää jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden tärkeyttä ulkoisessa energiapolitiikassa.

16. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä työskentelemään EU:n energiahuollon sisäisten ja ulkoisten ulottuvuuksien tasa-painottamiseksi edistämällä laajemmin niin energiatehokkuuden tutkimusta ja sen toteuttamista kuin investointeja EU:n ulkopuolisista maista tulevien fossiilisten polttoaineiden uusiin kuljetusmuotoihin.

17. toteaa, että kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden toteuttamisen, johon kuuluu myös yhteenliittymien kehittäminen, on pysyttävä Euroopan unionin energiapolitiikan keskeisenä osana. Komitea panee kuitenkin merkille, että jos energiayhtiöiden on nykyisessä taloudellisessa tilanteessa investoitava tulevien 20 vuoden aikana tuhat miljardia euroa uuden sukupolven teknologioihin ja infrastruktuureihin energiansaannin varmistamiseksi samalla kun ne siirtyvät vähähiiliseen energiantuotantoon, pankkien ja rahoituslaitosten olisi vaadittava jäsenvaltioita, EU:n elimiä tai energiainvestointirahastoa kantamaan innovatiivisten hankkeiden riskit ja varmistamaan niiden velkarahoitus. Tällaiset investoinnit loisivat tuhansia ammattipätevyyttä vaativia työpaikkoja ja parantaisivat eurooppalaisten yhtiöiden globaalia kilpailuasemaa.

18. korostaa, että erityisesti merellä tapahtuvalla energiantuotannolla on tulevaisuudessa tärkeä osa EU:n energiahuollossa.

19. toteaa, että aurinkoenergia on Välimeren alueella tärkein uusiutuva energialähde, ja sen tarjoama potentiaali on maailman suurimpia. Tulevaisuudessa aurinkoenergian tuotannolla tulee olemaan merkittävä asema EU:n energiansaannissa.

20. muistuttaa, että 20-20-20-tavoitteiden mukaisen energiansäästön saavuttaminen vaatii huomattavia investointeja mm. teollisuuteen, liikenteeseen, televiestintään ja asumiseen sekä julkisiin rakennuksiin ja liikerakennuksiin. Juuri rakennusten ja liikenteen energiatehokkuuden parantamisessa sekä maankäytön hallinnoinnissa alue- ja paikallisviranomaiset voivat eniten vaikuttaa energiahuoltokysymyksen ratkaisemiseen: energian kysynnän vähentäminen vähentää poliittista haavoittuvuutta, joka johtuu riippuvuudesta EU:n ulkopuolisten maiden energiatoimituksista. Komitea muistuttaa niin ikään, että energiapalveluita

tuottavan vakaan yrityssektorin syntyminen saattaa osoittautua merkittäväksi tekijäksi niin yksityisen kuin julkisen sektorin tehdessä investointeja energiansäästöön, energiatehokkuuteen ja energialähteiden monipuolistamiseen.

21. kehottaa komissiota tutkimaan mahdollisuudet asettaa tavoitteet vuosittain saneerattavien asuntojen määrän lisäämiselle ja asettamaan niiden energialuokitukseksi vähimmäisvaatimukset sekä kiinnittämään huomiota rakennusalan koulutusstrategioihin sen varmistamiseksi, että alalla on energiatehokkuustoimien toteuttamiseen kykeneviä työntekijöitä sekä energiakatselmuksia varten tarvittavia valtuutettuja asiantuntijoita. Toisaalta olisi pyrittävä siihen, että jäsenvaltiot käyttäisivät rakennusten energiasertifioinnissa yhtenäisiä menettelyjä.

22. toistaa, että energian perustutkimuksella – uusiutuvan energian tuottamiseen ja energian säästämiseen tarvittavan huipputekniikan kehittämisen kulmakivellä – tulee olla edelleenkin keskeinen asema EU:n energia-alan toimintasuunnitelmassa. Euroopan unionin olisi taattava, että kaikille hankkeille, joiden avulla mahdollisesti voidaan edistyä tällä alalla, myönnetään riittävät varat ja että nämä varat ovat helposti saatavilla.

23. suosittaa energiapolitiikan nostamista EU:n talousarvion tärkeimpien alojen joukkoon, jotta siihen voidaan suunnata nykyistä suurempi osa käytettävissä olevista koheesiopolitiikan varoista. Käytännön rakennerahastotoimien priorisoinnin tulee tapahtua paikallis- ja aluetasolla. Siksi alueiden komitea pitää hyvänä ja tukee Euroopan komission aikomusta edistää paikallisia energiatarkeita ja jatkaa ”älykkäät kaupungit” -aloitteen kehittämistä sellaisten energiatehokkuuden parantamiseksi tehtävien ”puhtaiden” investointien edistämiseksi, joilla pyritään lieventämään ilmastomuutoksen vaikutuksia toteuttamalla kestävä energiaa koskevaa älykäästä paikallistason politiikkaa. Komitea kehottaa komissiota ja neuvostoa kehittämään hajautettuja rahoitusvälineitä tämän tavoitteen tueksi. Tässä yhteydessä on huolehdittava siitä, että ”älykkäät kaupungit” -aloitetta voidaan hyödyntää mahdollisimman useassa asutuskeskityksessä.

24. katsoo, että vuosien 2011–2020 energiastrategiassa olisi kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota lämpöenergiaan (lämmitykseen ja jäädytykseen), koska sillä on erittäin tärkeä rooli EU:n energiataaseissa ja koska lämmöntuotannon energiatehokkuutta on mahdollista parantaa merkittävästi. Lämmöntuotanto on myös yksi tehokkaimmista tavoista sekä lisätä energialähteiden yhdistelmään uusiutuvia energialähteitä että hostaa lämpöenergian tuotantoa. Myös kaukolämmön tuotantoa ja jakelua olisi tuettava uusien yhtenäisin säännöksin, joilla helpotetaan sen käyttöönottoa.

25. pyytää Euroopan komissiota välittömästi tarkastelemaan sellaisia strategisesti tärkeitä kysymyksiä kuin turvautuminen välineisiin ja toimenpiteisiin tehokkaampien hintasignaalien taakaamiseksi ja energiansäästön kannustamiseksi sekä älykäs energian käyttäminen ja siirtyminen käyttämään uusiutuvia energialähteitä. Tähän voidaan pyrkiä päästöoikeuksien kaupan järjestelmällä, energian verotuksella ja poistamalla perinteisten polttoaineiden tuet.

26. kehottaa komissiota kehittämään välineitä, joiden avulla julkiset viranomaiset ja investoijat voisivat arvioida rahallisesti energiatehokkuuteen ja uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien myönteiset ulkoiset vaikutukset. Tähän voitaisiin päästä käyttämällä laajasti nk. valkoisia todistuksia tai muita markkinapohjaisia välineitä, joiden avulla voidaan määrittää tällaisten teknologioiden myönteisten vaikutusten arvo.

27. toistaa ehdotuksen, joka esitettiin AK:n aikaisemmin energia-alasta antamassa lausunnossa.⁽²⁾ Ehdotuksen mukaan on vältettävä sitä, että vahvojen taloudellisten kannustinten lisäämisen sijasta turvaututaan energian subventointiin. Tämä siksi, että energiankäyttöä on tehostettava – ja jos mahdollista – vähennettävä.

28. korostaa, että jäsenvaltioiden on tehostettava pyrkimystään panna täytäntöön energiamarkkinoiden kolmas toimenpidepaketti. Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden saralla hyväksytyjen toimien ja erityisesti Euroopan strategisen energiateknologiasuunnitelman täytäntöönpano on ensimmäinen etappi kunnianhimoisten 20-20-20-tavoitteiden saavuttamiseksi, sillä lainsäädännön soveltaminen luo vakaan ympäristön, jonka turvin yritykset voivat suunnitella investointejaan ja toimiaan.

29. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että kilpailukykyiset ja tehokkaat energian sisämarkkinat ovat oleelliset EU:n pitkän aikavälin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Tällaiset markkinat saadaan aikaan tehostamalla sääntelyn valvontaa, luomalla vakaat oikeuspuitteet, joilla suositaan uusiutuvan energian kehittämistä, muuttamalla säännöt ja hallinnolliset menettelyt nykyistä avoimemmiksi, huokeammiksi ja uusiutuvan energian kannalta käyttäjäystävällisemmiksi, tarjoamalla kansalaisten saataville helposti ja välittömästi kattavaa, tarkkaa ja luotettavaa tietoa energia-asioista, opastamalla kansalaisia käyttämään energiaa tehokkaasti sekä varmistamalla siirtoverkko-operaattoreiden täysi riippumattomuus. Alueiden komitea pyytää vahvistamaan energiapolitiikan merkittäväksi ohjenuoraksi sisämarkkinoiden kaikkien toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen. Raaka-aineiden olisi eurooppalaisilla markkinoilla oltava kaikkien käytössä samoin ehdoin markkinoiden läpinäkyvyyden ja avoimuuden vaatimusten mukaisesti.

30. kiinnittää huomion elvytysuunnitelmien sekä energiatehokkuuteen ja uusiutuviin energialähteisiin investoimisen läheiseen yhteyteen nykyisessä kaksinkertaisessa kriisissä, joka koskee sekä taloutta että ympäristöä. Resurssien ja energian tehokkaampaan käyttöön liittyvät kysymykset ja ympäristöystävällinen teknologia ovat synergiasuhteessa Eurooppa 2020 -strategian ”kilpailukykyisen, verkottuneen ja vihreämmän” talouden luomista koskevien tavoitteiden, EU:n ilmastopolitiikan puitteiden ja EU:n energiaomavaraisuuden lisäämispyrkimyksien kanssa.

31. on tyytyväinen Euroopan unionin edistymiseen vaatimusten asettamisessa EU:n markkinoilla tarjolla oleville, energiaa kuluttaville hyödykkeille ja palveluille ja kehottaa jatkamaan tällä linjalla pyrkimällä entisestään kiristämään energiansäästö- ja energiatehokkuusvaatimuksia.

32. korostaa, että energiatehokkuilla ajoneuvoilla (hybridiajoneuvoilla, sähköautoilla jne.) voidaan kaikista nykyisistä rajoituksistaan huolimatta tyydyttää suuri osa liikkumistarpeista, jotka tällä hetkellä katetaan bensiini- ja dieselkäyttöisillä autoilla. Niistä on EU:n energiapolitiikan perusteita ajatellen lisäksi seuraavanlaista hyötyä: energiansäästö, energian riippuvuustason aleneminen, saastepäästöjen väheneminen, sähköjärjestelmän tehokkuuden parantuminen, meluhaittojen väheneminen jne. Tässä mielessä onkin tarpeen tukea joukkoliikennevälineitä, etenkin rautateitä (suurnopeusrataosuudet ja lähiliikenne).

33. toteaa, että näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää koordinoitua toimintaa kaikilla tasoilla: EU:n, jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien tasolla. Vain yhteistyön avulla EU voi saavuttaa energian kestävyuden, kilpailukyyn ja toimitusvarmuuden tavoitteet.

34. katsoo, että komission tulevan energia-alan toimintasuunnitelman tulisi sisältää myös alustavia pohdintoja EU:n energiapolitiikasta vuoden 2020 jälkeen. Pohdinnoissa olisi otettava kokonaisvaltaisesti huomioon kaikki saatavilla olevat energiatyypit (perinteinen energia, ydinenergia ja uusiutuva energia).

Alue- ja paikallisviranomaisten rooli

35. muistuttaa Euroopan unionin toimielimiä paikallis- ja alueviranomaisten elintärkeästä roolista EU:n tulevan energiastategian toteuttamisessa, sillä ne ovat energia-alan keskeisiä toimijoita ja vastaavat useista toimista, jotka liittyvät maankäytön suunnitteluun ja hallintaan, lupamenettelyihin, investointeihin, julkisiin hankintoihin, tuotantoon ja kulutukseen, ja ovat lähellä kansalaisia. Lisäksi liikenne, asuminen, julkinen rakentaminen ja julkinen valaistusinfrastruktuuri, joiden suunnittelusta tai tarjonnasta paikallis- ja alueviranomaiset vastaavat, ovat aloja, joilla hiilidioksidipäästöjä voidaan supistaa ja energiaa voidaan säästää tuntuvasti.

36. pyytää, että kaikkien EU:n energia-asioissa kaavailemien toimien mahdollisten taloudellisten seurausten, kustannusten ja hallinnollisten rasitusten selvittämiseksi tehdään kattava vaikutustenarviointi, jossa otetaan huomioon paikalliset ja alueelliset erityispiirteet.

37. huomauttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat ensisijaisessa asemassa, kun pyritään muuttamaan käyttäytymismalleja – mikä on energiatehokkuuden tavoitteiden saavuttamisen kannalta ehdoton edellytys – sekä käynnistämään ja tukemaan niin paikallis-, alue-, jäsenvaltiotason kuin kansainvälisenkin tason hankkeita, joilla on tarkoitus saavuttaa energiatehokkuuden parantamisen, ympäristönsuojelun ja ilmastomuutoksen torjumisen tavoitteet. Komissio ja Euroopan parlamentti ovat jo selvästi tunnustaneet tämän paikallis- ja alueviranomaisten merkittävän roolin.

⁽²⁾ CdR 241/2008 fin.

38. kiinnittää huomion siihen, että – kyseenalaistamatta jäsenvaltioiden keskeistä roolia infrastruktuuriin, kuten verkkoihin ja yhteenliittymiin tehtävissä investoinneissa – paikallis- ja aluetaso voisi nykyistä enemmän vastata uusiutuviin energialähteisiin ja älykkäisiin energiaverkkoihin perustuvan energiakapasiteetin kehittämistä. Yhteisöjen, paikallis- ja alueviranomaisten ja energiayhtiöiden on tehtävä yhteistyötä paikallisten energiasuunnitelmien kehittämiseksi ja toteuttamiseksi. Tähän kuuluu muun muassa energiayhtiöiden hallussa olevan tiedon saatavuuden parantaminen sekä reaaliaikaiseen seurantaan siirtyminen älykkäiden mittareiden avulla.
39. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisia on sen vuoksi pidettävä kumppaneina, jotka voivat auttaa toteuttamaan tämän erittäin tärkeän ohjelman ja levittämään siitä tietoa, eikä esteinä kunnianhimoisen lainsäädännön nopealle käyttöönotolle. Ne on myös nähtävä keskeisenä toimijana varmistettaessa toteutettavien hankkeiden laatu.
40. kiinnittää huomion siihen, että paikallis- ja alueyhteisöt ovat jo ryhtyneet toimiin ja tehneet aloitteita, jotka edesauttavat ympäristönsuojelua ja ilmastomuutoksen torjuntaan tähtäävän EU:n politiikan tavoitteiden saavuttamista. Korostettakoon tässä, että kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjat on keskeisessä asemassa valitettaessa kansallisia energia-asioita ja pyrittäessä muuttamaan kansalaisten käyttäytymismalleja. Ilmastopöytäkirjojen allekirjoittaneiden kaupunkien ja kuntien välille on myös luotu tiedotus- ja yhteistyöverkkoja.
41. kehottaa tässä yhteydessä energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian tuotantorakenteiden kehittämisen eturintamassa olevia paikallis- ja alueviranomaisia tehostamaan keskinäistä viestintää ja yhteistyötä. Olisi kannustettava ilmastopöytäkirjojen ulottamista kaikkiin kaupunki- ja maaseutuyhteisöihin, jotka siihen haluavat osallistua, sekä kaikkiin alueellisen, valtiollisen tai kansainvälisen yhteistyön muotoihin, jotka ovat mukana tässä yhteisessä hankkeessa.
42. on tyytyväinen komission aikomukseen edistää paikallisia energiaratkaisuja ja jatkaa toisen hankkeen, eli ”älykkäät kaupungit” -aloitteen kehittämistä, jotta edistetään energiatehokkuuden parantamiseksi tehtäviä ”puhtaita” investointeja. Asiassa voitaisiin edetä siten, että komissio tukisi yhteistuotannon, uusiutuvan energian ja hajautetun sähköntuotannon sekä kaupunkien kaukolämpö- ja jäähdytysverkkojen tarjoamien mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä silloin, kun ne liittyvät tämänkaltaiseen teknologiaan ja hyödyntävät uusiutuvia energialähteitä (esimerkiksi biomassaa). Alueiden komitea kehottaa komissioita ja neuvostoa kehittämään hajautettuja rahoitusvälineitä tämän tavoitteen tueksi.
43. korostaa, että Euroopan unionin toimielinten on annettava paikallis- ja alueviranomaisille riittävästi aikaa mahdollisesti hyväksyttävien EU:n energiatehokkuustoimenpiteiden täytäntöönpanoon ja esitettävien hankkeiden laadun varmistamiseen.
44. pyytää – ottaen huomioon paikallis- ja alueyhteisöjen merkittävä rooli energiatehokkuuden ja energiaan liittyvien vaatimusten täyttämässä – että EU:n tasolla harkittaisiin uusien ja entistä tehokkaampien rahoitusvälineiden käyttöön ottamista tuomaan alue- ja paikallisyhteisöjen pyrkimyksiä investoida kestäväan energiaan. Näin voitaisiin voittaa kansallisella tasolla liian usein eteen tulevat vaikeudet, kuten se, että käytettävissä olevia rahastoja ei voida hyödyntää täysimääräisesti liian tiukan sääntelyn vuoksi tai siksi, että paikalliset toimijat eivät tiedä erilaisista rahoitusmahdollisuuksista.
45. toistaa edellisessä, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupasta vuoden 2012 jälkeen antamassaan lausunnossa esittämänsä näkemyksen, jonka mukaan yli kolmasosa päästöoikeuksien kaupasta saatavista tuloista olisi kohdennettava mittaviin energiatehokkuuden edistämiseksi tehtäviin paikallisiin ja alueellisiin investointeihin ja oman uusiutuvan energiantuotannon edistämiseen.
46. on tyytyväinen asetuksen (EY) N:o 663/2009 otsakkeen II käyttämättä jääneiden määrärahojen uudelleenkohdistamiseen. Varat asetetaan paikallis- ja alueyhteisöjen käyttöön sellaisten uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin kuuluvien toimien rahoittamiseksi, joilla on nopea, mitattavissa oleva ja merkittävä vaikutus EU:n talouden elpymiseen, energian toimitusvarmuuden parantamiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen. Komitea kannattaa tässä yhteydessä sellaisen pysyvän rahoitusvälineen perustamista, jolla voidaan tukea energiatehokkuuteen ja uusiutuviin energialähteisiin liittyvien hankkeiden kehittelyä ja tarjota kunnallis-, paikallis- ja alueviranomaisille keinoja rahoittaa näiden alojen investointeja sekä auttaa näin osaltaan lieventämään pienten eristeisten ja haavoittuvien energiajärjestelmien – kuten syrjäisimpien alueiden energiajärjestelmien – voimakasta riippuvuutta ulkomaailmasta.
47. ehdottaa, että uusiutuvan energian kalliimpaa hintaa kompensoidaan osittain tarkistamalla asteittain riittävän ajanjakson kuluessa perinteisten polttoainetukien käynnissä olevan EU:n energiainvestointien vapauttamisen yhteydessä ja että tehdään julkisia investointeja energian jakelusta vastaaviin yhtiöihin (julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet). Näin edistettäisiin samalla pk-yritysten osallistumista ja paikallista ja alueellista kasvua ja työllisyyttä – mistä Eurooppa 2020 -strategiassa on kyse ja mikä edesauttaisi talouden elpymistä. Se, miten helposti uusiutuvista energialähteistä tuotettu energia on mahdollista tuoda energiaverkkoon, vaihtelee kuitenkin suuresti jäsenvaltioittain. Näin ollen muiden jäsenvaltioiden olisi pyrittävä omaksumaan tässä asiassa parhaat käytännöt.
48. ehdottaa, että luodaan uusia välineitä joko rakennerahastojen ensisijaisten linjausten tai energiainvestointirahaston muodossa. Energiainvestointirahastosta myönnettäisiin entistä laajempien tukikelpoisuusperiaatteiden perusteella lainoja ja avustuksia suoraan paikallis- ja aluetasolle energiatehokkuutta parantavia ja hajautettua energiantuotantoa edistäviä hankkeita varten sekä annettaisiin takuita energiayhtiöiden lainarahoituksen varmistamiseksi, jotta ne voisivat investoida vähähiilisiin teknologioihin sähkö-, lämpö- ja jäähdytysenergian tuotannossa.
49. katsoo, että EU:n sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamisella olisi avattava nykyistä paremmat investointimahdollisuudet hajautetun energiahuollon ratkaisuihin, joihin kuuluu se, että uusituvista energialähteistä tuotetun energian osuutta lisätään huomattavasti nykyisestä.

50. painottaa, että on tärkeää kehittää niin sanottua älyverk-kotekniikkaa, mikä helpottaa siirtymistä energian hajautettuun tuotantoon, sillä siinä hyödynnettävien erilaisten uusiutuvien energialähteiden osuus on suuri.

51. pyytää kiinnittämään erityistä huomiota energian hajautettujen tuotantorakenteiden ja siirron suunnitteluun tarvittavien toimilupamenettelyjen yksinkertaistamiseen, avoimuuteen sekä käsittelyaikojen lyhentämiseen ja kustannusten alentamiseen.

52. painottaa, että hajautetulle energiantuotannolle on saatava paikallisen väestön tuki. Lisäksi on etenkin varmistettava, että väestö hyväksyy sen, että uusiutuvista energialähteistä nykyisillä menetelmillä tuotettu energia on yleensä kalliimpaa kuin perinteisistä energialähteistä tuotettu energia, minkä vuoksi olisi aiheellista lisätä pienitehoista (alle 100 kW:n) hajautettua energiantuotantoa (aurinko- ja tuulivoima). Usein on myös tarpeen kertoa paikalliselle väestölle uusien energian siirtoverkkojen sijoittamisesta. Ympäristökysymyksiin keskittyvillä kansalaisjärjestöillä ja muilla järjestöillä voisi tässä yhteydessä olla tärkeä rooli kansalaisyhteiskunnan ja paikallis- ja alueviranomaisten yhdysiteinä: ne voisivat samalla kertaa tukea kumppaneina kyseisiä viranomaisia energia- ja ilmastomuutosuunnitelmien ja hankkeiden tekemisessä ja jakaa tietoa yleisölle. Erityisesti tulisi korostaa energiansaannin varmuuteen liittyviä pitkän aikavälin hyötyjä.

53. pyytää, että energiajätteen varastoinnissa ja käsittelyssä kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että paikallis- ja alueyhteisöjen ja niiden asukkaiden intressit ja kannat otetaan huomioon. Olisi hyödyllistä tehostaa nykyisiä välitys- ja tiedotuskanavia.

54. korostaa paikallisten ja alueellisten energialaitosten merkittävää tehtävää EU:n energialainsäädännön ja -politiikan täytäntöönpanossa, sillä ne välittävät tietoa EU:n, jäsenvaltioiden ja paikallisen tason politiikasta kansalaisille. Niiden suurelle yleisölle suunnattua tiedotusta ja valistusta energiansäästöstä ja uusiutuvista energialähteistä olisi tuettava EU:n tasolla yksinkertais-

tamalla tuntuvasti lainsäädäntöä ja hallinnollisia menettelyjä, jotta kansalaiset voisivat paremmin hyödyntää käytettävissä olevaa asiantuntemusta ja rahoitusvälineitä. Jotta alueelliset ja paikalliset energialaitokset kiinnostaisivat suurta yleisöä ja jotta ne voisivat toimia optimaalisella tavalla, tämä yksinkertaistaminen on yhdistettävä nykyistä mittavampaan tiedotukseen laitosten tehtävistä.

55. suosittelee, että näiden laitosten ja kansallisten, alueellisten ja paikallisten elinten välistä tehtävien ja toimivaltuuksien jakoa selvennetään ja laitosten tunnettuutta kansalaisten ja yritysten parissa vahvistetaan.

56. tähdentää, että EU:n kaupunkialueet ja maaseutu voisivat hyötyä suuresti yritysten toiminnasta ja uusista markkinoista energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian alalla. Jos uusiutuvien energialähteiden ala luo miljoona työpaikkaa vuoteen 2020 mennessä, kuten Euroopan komissio on arvioinut, voidaan sitä pitää todisteena uudesta tasapainosta EU:n talouskasvun ja sen ilmastotavoitteiden välillä.

57. pyytää, että kaikkien EU:n energia-asioissa kaavailemien toimien mahdollisten taloudellisten seurausten, kustannusten ja hallinnollisten rasitusten selvittämiseksi tehdään kattava vaikutustenarviointi, jossa otetaan huomioon paikalliset ja alueelliset erityispiirteet etenkin saarilla ja syrjäisimmillä alueilla, joille on ominaista, että ne ovat täysin erillään kaikista energiajärjestelmistä. Näiden erityispiirteiden vuoksi ihanteellinen energiavaliokoina saattaa olla kullakin alueella erilainen. Samoin sekä uusien energiamuotojen kehittämisen että perinteisten energialähteiden säilyttämisen tai niiden katoamisen vaikutus voi vaihdella suuresti alueelta toiselle.

58. huomauttaa, että kaikessa energiapolitiikkaa koskevassa uudessa lainsäädännössä on otettava asianmukaisesti huomioon paikallis- ja alueviranomaisten toimivalta sen varmistamiseksi, että toimintataso on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kansainvälinen ilmastopolitiikka Kööpenhaminan jälkeen”

(2011/C 42/03)

ALUEIDEN KOMITEA

- painottaa, että monitasoinen eurooppalainen lähestymistapa torjuttaessa ilmastonmuutosta kansallisella, alueellisella ja paikallisella hallintotasolla voi olla esimerkkinä yhdenmukaisesta toimintamallista ja soveltuu myös esikuvaksi unionin ulkopuolisille maille. Tärkeitä edellytyksiä ovat avoimet rakenteet, jotka kattavat alakohtaiset politiikat, sekä tehokas rahoitusalan infrastruktuuri, jota paikallis- ja alueyhteisöt voivat hyödyntää.
- suhtautuu erittäin myönteisesti kaupunginjohtajien ilmasopimuksen yhteydessä tehtyyn aloitteeseen alentaa hiilidioksidipäästöjä nykyisin yli 2 150 Euroopan kaupungissa yli 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ja odottaa, että riittävät varat asetetaan käyttöön, jotta tavoitteet todella saavutetaan.
- katsoo, että paikallis- ja valtiotaso voivat toteuttaa ilmastonsuojelutoimenpiteitä yhdessä rakentavasti tekemällä tulossuuntautuneita sopimuksia, joissa kukin hallintotaso voi vapaaehtois pohjalta sitoutua pyrkimään tiettyyn ilmastonsuojelutavoitteeseen sekä huolehtimaan ja vastaamaan yhteisesti omasta panoksestaan tavoitteen saavuttamisessa.
- painottaa alueiden ja yritysten alakohtaisten tai monia aloja käsittävien energia- ja ilmastoliittoumien lisääntyvää merkitystä, ja ne osallistuivatkin jo Kööpenhaminan neuvotteluprosessiin. Kyseisiä liittoumia olisi edistettävä kohdennetusti, jotta vähähiilisiä teknologioita kehitetään ja toteutetaan entistä enemmän ja mahdollisimman nopeasti. Alue- ja paikallistason päättäjät sekä etenkin pienet ja keskisuuret yritykset ovat tässä keskeisiä toimijoita.
- muistuttaa jälleen siitä, että ilmastonsuojelutoimien ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellyttämien toimien toteuttamista varten tarvitaan etenkin alue- ja paikallistasolla lisärahoitusta.

Esittelijä:	Nicola Beer (DE, ALDE), Eurooppa-asiain valtiosihteeri Hessenin oikeus-, integraatio- ja Eurooppa-asiain ministeriössä
Viiteasiakirjat:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Kansainvälinen ilmastopolitiikka Kööpenhaminan jälkeen: pikaisia toimia maailmanlaajuisen ilmastopolitiikan vauhdittamiseksi KOM(2010) 86 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. painottaa, että ilmastonmuutos vaikuttaa suoraan kaikkiin maapallon elollisiin olioihin geopoliittisista seikoista riippumatta. Uhkaavan ilmaston lämpenemisen rajoittaminen ja ilmastomuutosten seurausten kohtaaminen ovat aikamme suuria haasteita.

2. korostaa tässä yhteydessä valtiotasoa alempien hallintotason ja etenkin alue- ja paikallisviranomaisten erityisroolia Euroopassa, sillä ne ovat kansalaisläheisyytensä vuoksi avainasemassa ilmastonsuojelutoimia toteutettaessa.

3. tukee komissiota nimenomaisesti tämän potentiaalın hyödyntämisessä ilmastonsuojelun hyväksi. Kestävä tietoisuuden paraneminen yhteiskunnassa sekä resursseja tehokkaasti hyödyntävän talousjärjestelmän luominen ovat kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellytys.

Komission tiedonanto

4. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on päättänyt johtaa ilmastonmuutosta koskevan yleisen yhteisymmärryksen konkreettisille raiteille ja esittänyt strategian, jonka avulla on tarkoitus säilyttää ilmastonmuutoksen torjumistointien dynamiikka ja elvyttää sitä.

5. toteaa, että ilmastonmuutos ja sen erilaiset alueelliset vaikutukset globaalina ilmiönä on tunnustettu tieteellisesti ja että hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin IPCC:n suosittamien pikaisten toimien tarve hyväksytään kansainvälisessä yhteisössä yhä laajemmin. Euroopan unioni asetti jo vuonna 2008 kunnianhimoiset tavoitteet alentaa vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla, nostaa uusiutuvien energioiden osuutta energiantuotannosta 20 prosentilla sekä vähentää energiankulutusta 20 prosentilla. Kyseiset tavoitteet sisältyvät myös Eurooppa 2020 -strategiaan, ja alueiden komitea tukee niitä painokkaasti.

6. korostaa ilmastonmuutoksen kansainvälistä ulottuvuutta sekä tarvetta toimia globaalisti.

7. katsoo, että YK:n tulevaan kansainväliseen ilmastomuutosopimukseen tulee sisällyttää vahva paikallistasoa koskeva osio.

8. on tyytyväinen siihen, että YK:n prosessia laaja-alaisen globaalın ilmastonsuojeluhallinnon edistämiseksi pidetään välttämättömänä, ja kannattaa näin ollen painokkaasti pyrkimyksiä saada aikaan kansainvälisesti sitova ilmastonsuojelusopimus, johon tulisi sisällyttää etenkin Kööpenhaminan sitoumuksen poliittiset suuntaviivat.

9. vahvistaa tukevansa voimakkaasti tavoitetta rajoittaa maapallon lämpötilan nousu korkeintaan kahteen celsiusasteeseen.

10. on tyytyväinen siihen, että Euroopan unioni on edistynyt hyvin Kioton sitoumustensa toteuttamisessa ajanjaksona 2008–2012, ja arvostaa pyrkimyksiä säilyttää Eurooppa maailman ilmastoystävällisimpien alueiden joukossa.

11. toteaa, että vaikka Kööpenhaminan neuvottelut joulukuussa 2009 ilmastonmuutoksen torjumiseksi yhtäältä johtivat laajaan ajatustenvaihtoon kansainvälisellä tasolla sekä poliittiseen sopimukseen sellaisten enemmistön muodostavien maiden välillä, jotka eivät siihen mennessä olleet sitoutuneet asiaan virallisesti, niissä ei toisaalta päästy sitoumusta pidemmälle menevään oikeudellisesti velvoittavaan sopimukseen.

12. on samaa mieltä siitä, että EU:n on tehostettava toimia muiden osapuolten vakuuttamiseksi ja keskityttävä ennen kaikkea saamaan kumppanimaat myötämielisiksi sopimukselle. Alueiden komitea korostaa tässä yhteydessä, että EU:n on puhuttava yhdellä äänellä.

13. katsoo, että ympäristötavoitteiden loukkaamattomuus (*environmental integrity*) on varmistettava kansainvälisesti sitovin sopimuksin, jos halutaan, että siihen osallistuvat valtiot hyväksyvät sen.

14. muistuttaa, että Euroopan unioni on yhtenä harvoista maailman suuralueista alentanut huomattavasti hiilidioksidipäästöjään ja että sillä on ja täytyy olla juuri tämän maailmanlaajuisesti tunnustetun edelläkävijäasemansa johdosta erityinen vastuu hyödyntää nykyisiä lisävähennysmahdollisuuksia.

15. muistuttaa, että ilmastonmuutoksen vaikutukset vaihtelevat maailmassa ja Euroopassa alueittain hyvin paljon (sisämaassa sijaitsevat alueet, vuoristoalueet tai saaret, kun ajatellaan aavikoitumista, jäätiköiden sulamista tai merenpinnan nousua). Mahdollisia alueellisia vaikutuksia onkin arvioitava jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla ja otettava huomioon niiden moninaisuus.

16. kehottaa tasapainottamaan tarvittavan odotusten paineen sekä prosessidynamiikan säilyttämisen nykyistä paremmin, jotta vältetään pysähtyneisyys ja/tai jarruttaminen.

Jälkikatsaus Kööpenhaminan kokoukseen

17. pahoittelee, ettei Euroopan unioni kyennyt saamaan Kööpenhaminan kokouksessa läpi kantaansa ilmastonmuutoksen torjunnasta.

18. on tyytyväinen siihen, että Kööpenhaminan ilmastokonferenssissa asetettiin IPCC:n työskentelyyn viitaten tavoitteeksi pitää maapallon lämpötilan nousu alle kahdessa celsiusasteessa esiteollisen ajan lämpötila-arvoon verrattuna.

19. suhtautuu myönteisesti siihen, että määräaikaan 31. tammikuuta 2010 mennessä jo 55 kansainvälisen yhteisön valtiota oli noudattanut kehotusta ilmoittaa sitovasti päästövähennystavoitteensa. Tämä osoittaa, että sitoumuksen kannatus on laaja-alaista ja kasvavaa ja että useimmat maat ovat vakaasti nyt päättäneet tehostaa ilmastonsuojelutoimiaan. Komitea kuitenkin pahoittelee, että nämä kertyneet sitoumukset eivät riitä, jotta saavutettaisiin Kööpenhaminassa asetettu tavoite pitää maapallon lämpeneminen alle kahdessa celsiusasteessa.

20. on myös ilmastonsuojelutoimien edellyttämää rahoitustukea ajatellen tyytyväinen siihen, että Kööpenhaminan sitoumuksessa asetetaan perussäännöt säännöllistä valvontaa, raportointia ja todentamista (MRV) sekä jäsenvaltioissa toteutettavia ilmastonsuojelutoimia varten.

Toiminnan tarve

21. korostaa, että kun ajatellaan Meksikossa käytäviä tulevia neuvotteluja ja etenkin niiden valmistelukokouksia, on ponnisteltava valtavasti niiden maiden tai maaryhmien vakuuttamiseksi, jotka katsoivat, ettei niiden intressejä otettu asianmukaisesti huomioon Kööpenhaminan prosessissa.

22. kannattaa komission ehdottamia toimia, joilla on määrä edistää valveutumista unionin ulkopuolisissa maissa. Tässä yhteydessä on välttämättä tiedettävä etukäteen neuvottelukumppaneiden näkökannat, toiveet ja odotukset avainkysymyksissä, jotta voidaan vakuuttaa etenkin ne maat, jotka eivät ole vielä riittävän halukkaita sitoutumaan oikeudellisesti velvoittavaan kansainväliseen ilmastonsuojelusopimukseen.

23. korostaa, että EU:n on harjoitettava yhtenäisenä ryhmänä neuvottelumandaattiaan, joka perustuu voimaan tulleeseen Lisabonin sopimukseen, ja kehottaa soveltamaan sen tarjoamia uusia rakenteita johdonmukaisesti.

24. kehottaa tässä yhteydessä painokkaasti EU:ta puhumaan Cancúnissa yhdellä äänellä.

25. korostaa, että ilmastonmuutoksen ja sen väistämättömien seurausten lieventämiseksi toteutettujen erilaisten toimien tuloksia on voitava mitata ja todentaa. Toimien ja tietojen dokumentoinnin on oltava kaikille valtioille pakollista tämän kuitenkaan loukkaamatta niiden itsemääräämisoikeutta.

26. korostaa, että komission on mukautettava ja vahvistettava EU:n ilmastopoliittikkaa koskevaa strategiaansa siltä varalta, ettei kansainvälistä sopimusta saada aikaan.

27. painottaa, että laaja-alaisen integroidun energia- ja ilmastopoliittisen toimintamallin ja toissijaisuusperiaatteen välinen jännite on otettava tarkasti huomioon. Jäsenvaltioilla on myös vastedes oltava toimintavaraa tilanteissa, joissa rakenteelliset erityispiirteet vaativat erityissääntöjä edellyttäen, ettei näin vääristetä kilpailua.

28. pitää tarpeellisenä tuoda entistä paremmin esiin omaa edistystä ilmastonmuutoksen torjunnassa, jatkaa toimia kunnianhimoisin tavoittein sekä tukea ja myös julkistaa onnistumisia etenkin aluetasolla hyviä käytänteitä kuvastavin esimerkein. Alueiden komitea muistuttaa tässä yhteydessä nimenomaan kansalaisten roolista. Kunnianhimoisia ilmastotavoitteita ei voida saavuttaa ilman ruohonjuuritason valveutumista ja yhteistyötä.

29. suhtautuu myönteisesti siihen, että on määrä tarkastella myös aiheita, joita ei mainita Kööpenhaminan sitoumuksessa, kuten kansainvälisten hiilimarkkinoiden kehittyminen sekä kansainvälisen lento- ja meriliikenteen päästöjen vähentäminen ICAOn ja IMO:n kanssa konsultoiden.

30. katsoo, että lento- ja meriliikenteen sisällyttäminen maailmanlaajuiseen päästökauppajärjestelmään, johon kuuluu yläraja ja suunnitelma päästöjen vähentämiseksi, on merkittävä askel hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. AK on kuitenkin samalla sitä mieltä, että yksittäisten alueiden, kuten mm. saarten erityinen riippuvuus mainituista liikennemuodoista, on kilpailunäkökohtien vuoksi otettava huomioon.

31. painottaa, että maataloudella voi olla merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, sillä ainoastaan maatalousala kykenee vähentämään ekvivalenttisen hiilidioksidin päästöjä verrattain edullisesti ja ottamaan hiiltä laajamittaisesti talteen sekä turvaamaan samalla elintarvikkeiden tuotannon, synnyttämään maataloustuloa ja pitämään väestön maaseudulla.

32. on sitä mieltä, että EU:n on kestävää talouskasvua edistävän Eurooppa 2020 -strategian (*Green New Deal*) perusteella ja pyrkiessään maailman ilmastoystävällisimmäksi alueeksi ryhdyttävä konkreettisiin toimiin tukeakseen EU:n siirtymistä vähähiiliseen talousjärjestelmään.

33. muistuttaa, että tällaisissa toimissa voidaan menestyä vain, jos sekä julkiselle että yksityiselle alalle annetaan jäsenvaltioittain vaihtelevien talous- ja alakohtaisten rakenteiden mukaisesti asianmukaisessa aikakehyksessä riittävästi mahdollisuuksia rakennemuutokseen ja innovointiin. EU:n asettamia vähennystavoitteita ei kuitenkaan saa jättää huomiotta.

34. korostaa, että globaalin ilmastonsuojelun valtaviin haasteisiin voidaan vastata paremmin vain yhteisymmärryksessä taouselämän kanssa.

35. kiinnittää huomiota siihen, että tarvitaan asianmukaisia välineitä, jottei kilpailu ilmastonsuojelustandardeja soveltavien ja soveltamatta jättävien maiden välillä vääristy. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että hiilivuoto (*carbon leakage*) saattaisi muutoin johtaa erityisesti tiettyjen teollisuudenalojen työpaikkojen siirtymiseen.

36. korostaa, että myös talouspoliittisista syistä on saatava aikaan kansainvälinen Kioton ensimmäisen velvoitekauden jälkeinen sopimus, jotta varmistetaan yrityksille ja valtioille välttämättömän suunnittelu- ja oikeusvarmuus ainakin tulevana vuosikymmenenä.

37. toteaa, että Kioton pöytäkirjan ensimmäisen velvoitekauden jälkeen tehtävä sopimus voi onnistua vain, jos voidaan poistaa tunnetut puutteet ja varmistaa näin kunnianhimoiset ympäristötavoitteet. Tulevat päästövähennykset on ulotettava oikeudenmukaisesti koko kansainväliseen yhteisöön siten, ettei yksittäisille valtioille koidu suhteettomia haittoja. Tämä koskee etenkin kehitys- ja kehittyviä maita, joita teollisuusmaiden on tuettava esimerkiksi teknologisesti ja taloudellisesti.

38. pitää mahdollisena julkistaa EU:n jäsenvaltioiden alueiden taitotietoa jo toteutetuista ilmastomuutoksen torjuntatoimista parhaita käytänteitä kuvaavina esimerkkeinä (tiedon ja teknologian siirtäminen). Tämä koskee yhtä lailla teknologian soveltamista sekä toimien mittaus-, raportointi- ja todentamismenetelmiä.

39. suosittaa soveltuvana välineenä ”ilmastonmuutoksen seurantafoorumia”, joka mahdollistaa alueellisten ja paikallisten ilmastonsuojelutoimien vaihdon sekä tukee niiden kehittämistä. Näin alue- ja paikallisviranomaisten saamia tietoja voitaisiin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja niitä voitaisiin soveltaa tehokkaasti sekä edistää tietojen huomioimista EU- ja valtiotason toiminnassa.

40. katsoo, että hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä käytävät neuvottelut on sovitettava nykyistä paremmin yhteen biologisesta monimuotoisuudesta (CBD), ilmastomuutoksen torjunnasta (UNFCCC) ja aavikoitumisen estämisestä (UNCCD) käytävien kansainvälisten neuvottelujen kanssa. Komitea kehottaa komissiota toimimaan aloitteellisesti tässä asiassa ja järjestämään esimerkiksi korkean tason tapaamisen, jossa käsitellään kolmeä edellä mainittua Rion sopimusta.

41. katsoo, että alueiden on tehtävä nykyistä enemmän yhteistyötä ilmaston lämpenemisen torjumiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen alalla.

42. katsoo, että paikallis- ja valtiotaso voivat toteuttaa ilmastonsuojelutoimenpiteitä yhdessä rakentavasti tekemällä tulosuuntautuneita sopimuksia, joissa kukin hallintotaso voi vapaaehtois pohjalta sitoutua pyrkimään tiettyyn ilmastonsuojelutavoitteeseen sekä huolehtimaan ja vastaamaan yhteisesti omasta panoksestaan tavoitteen saavuttamisessa.

43. tunnustaa, että Kioton jälkeen Kioton pöytäkirjan puitteissa tehtävä sopimus edellyttää integroitua toimintamallia, jonka avulla estetään yksittäisten toimintavälineiden kielteinen vuorovaikutus.

Komission strategia

EU:n edelläkävijä asema

44. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen pyrkiä jälleen aktiivisesti edelläkävijän asemaan kansainvälisessä ilmastonsuojelussa.

45. painottaa, että kestäväan kasvuun pyrkivä Eurooppa 2020 -strategia edistää entistä resurssitehokkaampaa, ympäristöystävällisempää ja kilpailukykyisempää talouden rakennemuutosta, jonka tuloksena on resursseja tehokkaasti hyödyntävä Eurooppa.

46. korostaa, että tällaista muutosta varten kaikki yhteiskuntaryhmät ja yksittäiset kansalaiset on riittävän tiedotuksen ja avoimuuden avulla otettava ajoissa mukaan toimiin ja vakuutettava asiasta. Tämän seikan merkitystä korostaa lisäksi se, ettei kyse ole vain teknologisista muutoksista, vaan muutoksesta, joka johtaa nykyisten elintapojemme mukauttamiseen.

47. muistuttaa, että ilmastomuutoksen edellyttämän siirtymisen vähäpäästöiseen talousjärjestelmään on oltava sosiaalisesti kestävä, jotta kansalaiset sen hyväksyvät. Odotettavissa olevan uusien työpaikkojen luomisen ohella on tärkeää kiinnittää huomiota olemassa olevien työpaikkojen säilymiseen ja mahdolliseen mukauttamiseen.

48. kannattaa painokkaasti Eurooppa 2020 -strategiassa mainittuja 20–20–20-ilmastonsuojelu- tai energiatavoitteita sekä päästövähennystavoitteen nostamista 30 prosenttiin, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Ennen kuin unioni sitoutuu yksipuolisesti 30 prosentin vähennystavoitteeseen, on asiaa analysoitava syvällisesti sen varmistamiseksi, ettei eurooppalaisille yrityksille koidu kilpailuhaittoja. Komitea katsoo, että sitoutuminen 30 prosenttiin on äärimmäisen tärkeä kysymys, josta on päätettävä ympäristöllisen ja taloudellisen toteutettavuuden vahvistavien täsmällisten selvitysten pohjalta. Komitea ilmaisee huolestuneisuutensa siitä, että vaikka toteutetut tutkimukset ovat teknisesti asianmukaisia, ne ovat luonteeltaan makrotaloudellisia. Komitea pitää erittäin tärkeänä, että tutkimustietoja esitetään myös alakohtaisesti, jotta kompensoivat toimet niiltä osin voitaisiin määrittellä aiempaa selkeämmin. Selvityksiä laadittaessa on lisäksi otettava huomioon jäsenvaltioiden kansalliset olosuhteet erityisesti valtiotasoa alemmalla tasolla tai aluetasolla.

49. kannattaa komission aloitetta laatia suunnitelma EU:n siirtymiseksi vähähiiliseen talousjärjestelmään vuoteen 2050 mennessä ja kehottaa painokkaasti määrittelemään lyhyen ja keskipitkän aikavälin välitavoitteet.

50. kiinnittää huomiota siihen, että innovatiiviset menetelmät ja tuotteet ovat avaintekijöitä ilmastonuojelun globaalien haasteiden voittamiseen. Vain innovoinnilla voidaan pitkällä tähtäimellä vapauttaa tarvittavat kasvuvoimat.

51. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että toimet on keskitettävä innovointiin ja uusien teknologioiden varhaiseen käyttöön ja että tarvitaan asianmukaisia perusrakenteita, jotta kehitetään eurooppalaisten yritysten johtavaa asemaa avainteknologioiden alalla.

52. korostaa, että monilla aloilla toteutetaan ajanmukaisten ilmaston- ja ympäristönsuojelutekniikoiden ansiosta jo nyt korkeatasoisia toimia. Tämä on tunnustettava ja otettava huomioon määriteltäessä vertailukohtia tulevaisuudessa. Erilaisten ennakkosuoritusastojen huomioon ottamiseksi tulisi järjestelmän integroidulla dynamiikalla huolehtia siitä, että kulloisetkin alueelliset ja paikalliset lähtötasot otetaan lukuun.

53. muistuttaa, että talouden rakennemuutoksilla saattaa olla kielteisiä vaikutuksia etenkin alue- ja paikallistasolla.

54. tunnustaa kestäväpohjaiseen talouskasvuun perustuvat huomattavat mahdollisuudet, kuten uusien työpaikkojen luominen ja energianhuoltovarmuus.

55. kehottaa ottamaan rakennusten energiasaneerauksen mukaan toimiin, joiden avulla pyritään saavuttamaan ilmastonuojelutavoitteet, ja muistuttaa tässä yhteydessä siitä, että rakennukset, jotka eivät vastaa energiatehokkuusvaatimuksia, aiheuttavat huomattavan osan kaikista hiilidioksidipäästöistä. Jopa kolme neljännessä asuinrakennuksista voisi säästää huomattavasti energiaa.

56. kiinnittää huomiota siihen, että jollei asutokannasta johdettujen hiilidioksidipäästöjen vähentämismahdollisuuksia oteta huomioon, ei kunnianhimoisia ilmastonuojelutavoitteita voida saavuttaa.

57. korostaa, että kasvihuonekaasupäästöjä on tärkeää vähentää maanteiden matkustaja- ja tavaraliikenteessä.

58. pahoittelee, ettei komission tiedonannossa viitata aluetason toimintatarpeeseen pyrittäessä ilmastonuojelutavoitteisiin. Osavaltiot ja alueet kattavalla innovoinnin sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämisellä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) ja sen ilmastoon keskittyvän osaamis- ja innovointiyhteisön avulla voi tässä yhteydessä olla edelläkävijän rooli.

59. painottaa tässä yhteydessä alueiden ja yritysten alakohdistaisten tai monia aloja käsittävien energia- ja ilmastoliittoumien lisääntyvää merkitystä, ja ne osallistuivatkin jo Kööpenhaminan neuvotteluprosessiin. Kyseisiä liittoumia olisi edistettävä kohdenetusti, jotta vähähiilisiä teknologioita kehitetään ja toteutetaan entistä enemmän ja mahdollisimman nopeasti. Alue- ja paikallistaso- päätäjät sekä etenkin pienet ja keskisuuret yritykset ovat tässä keskeisiä toimijoita. Tiedon nopea ja tehokas välittäminen asianomaisille toimijoille vastaavassa tilanteessa on hyvä esimerkki alhaalta ylöspäin -periaatteesta.

60. kiinnittää huomiota siihen, että aluetasolla on olemassa lukuisia aloitteita, jotka edistävät ilmastonuojelujatoksen ankuroimista tiiviisti yhteiskuntaan, kuten alueiden kestävä kehityksen strategiat tai kuntataso- päätäjien, aluehallitusten ja yritysten väliset liittoumat. Alueiden komitea tarjoutuu painokkaasti välittämään kyseisistä hankkeista saatuja kokemuksia asianomaisille toimijoille.

61. suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti kaupunginjohtajien ilmastopimuksen yhteydessä tehtyyn aloitteeseen alentaa hiilidioksidipäästöjä nykyisin yli 2 150 Euroopan kaupungissa yli 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ja kannattaa näin ollen painokkaasti kaupunginjohtajien ilmastopimusta kestäväpohjaisen energia- ja ilmastopolitiikan keskeisenä osatekijänä. Komitea odottaa, että riittävät varat asetetaan käyttöön, jotta tavoitteet todella saavutetaan.

62. katsoo, että säänneltäessä on löydettävä tasapaino ympäristönsuojelun tiukan noudattamisen sekä niiden valtavien kustannusten välillä, joita ilmastomuutoksen torjunta edellyttää syrjäisiltä ja/tai ilmastomuutoksen seurauksille erityisen alttiilta ja kuljetuksista täysin riippuvaisilta alueilta ja saarilta, jotka ovat kuitenkin hyvin sitoutuneita vähentämään hiilidioksidipäästöjä mm. uusiutuvia energialähteitä kehittämällä.

Kööpenhaminan sitoumuksen täytäntöönpano

63. katsoo, että Kööpenhaminan sitoumuksessa asetetaan tulevaa ja oikeudellisesti sitovaa sopimusta varten tärkeitä peruspilareita, etenkin kun ajatellaan kahden celsiusasteen tavoitteen hyväksymistä, yksittäisten valtioiden vapaaehtoista sitoutumista kansallisiin päästövähennystavoitteisiin sekä sitovia lausumia kehitykselle myönnettävästä pikastarttirahoituksesta ja pitkäaikaisista rahoitusvaatimuksista.

64. kannattaa näkemystä, että ne teollisuus- ja kehitysmaat, jotka aiheuttavat yhdessä 80 prosenttia globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä, ovat antaneet konkreettisine päästövähennystavoitteineen erittäin tärkeän signaalin.

65. on komission kanssa samaa mieltä siitä, etteivät sitoumuksia antaneiden maiden toimet ole määrällisesti riittäviä kahden celsiusasteen tavoitteen saavuttamiseksi.

66. on tyytyväinen siihen, että myös kehitysmaat haluavat ottaa vastuuta ja että ne ovat ilmoittaneet toimista, joiden sisältöä on kuitenkin vielä arvioitava.

67. painottaa, että YK:n puiteissa käytävissä jatkoneuvotte- luissa on erittäin tärkeä tarkentaa teollisuus-, kehitys- ja kehitys- maiden määrättelemiä tavoitteita ja toimia, sillä näin pääs- tään lopulta laadullisesti ja määrällisesti avoimeen, ymmärrettä- vään ja mitattavaan menettelyyn.

68. katsoo, että valvonta, raportointi ja todentaminen (MRV), jotka ovat arkaluonteisia seikkoja, voidaan toteuttaa menestyk- sekkäästi ja kaikkien asianosaisten kannalta hyväksyttävästi vain, jos kaikkiin asianosaisiin sovelletaan selkeästi samoja ehtoja. Soveltuvana pidetään järjestelmää, joka perustuu YK:n proses- sissa yhteisesti määriteltyihin vähimmäiskriteereihin mutta jossa kansallinen taso on vastuussa toimien toteutuksesta ja tietojen saatavuudesta.

69. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen tukea yh- teistyötä niiden kehitysmaiden kanssa, jotka ovat kiinnostuneita alueellisten valvonta-, raportointi- ja todentamisvalmiuksien ke- hittämistä koskevista ohjelmista.

Pikastarttirahoitus

70. on tyytyväinen siihen, että Kööpenhaminan sitoumuk- sessa luvataan asettaa vuosina 2010–2012 käyttöön jopa 30 miljardin Yhdysvaltain dollarin pikastarttirahoitus ilmaston suo- jelutoimia ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellyttämiä toimia varten kehitysmaissa.

71. katsoo, että tarvitaan pikaisia toimia, jotta Kööpenhami- nassa kehitysmailla luvattu rahoitustuki asetetaan käyttöön mah- dollisimman pian.

72. panee merkille, että Eurooppa-neuvosto on asettanut Eu- roopan unionin ja sen jäsenvaltioiden vuosittaisen tuen mää- räksi 2,4 miljardia euroa, ja muistuttaa, että päätös on EU:n uskottavuuden vuoksi pantava pikaisesti täytäntöön.

73. kehottaa edistämään ja kehittämään EU:n aluetasolla kumppanuuteen perustuvia toimia kehitys- ja kehittyvien mai- den kaupunki-, maakunta-, alue- ja valtiotason toimijoiden kanssa sekä ottamaan tässä yhteydessä huomioon, että pikastart- tirahoituksen on viivästysten välttämiseksi perustuttava myös käynnissä oleviin toimiin ja aloitteisiin.

Pitkän aikavälin rahoitus

74. on tyytyväinen Kööpenhaminan sitoumukseen sisälty- vään ennakoivaan pitkäjänteiseen rahoitusstrategiaan, jota varten on vuoteen 2020 asti varattu vuosittain 100 miljardia Yhdys- valtain dollaria.

75. kannattaa komission ehdotusta koota rahoitus eri läh- teistä.

76. painottaa, että tulevassa kansainvälisessä rahoitusjärjestel- mässä kaikilta asianosaisilta, tuen antajilta ja edunsaajilta, edel-

lytettävä avoimuus on etusijalla etenkin hankkeiden toteutuk- sessa.

Kansainvälisten hiilimarkkinoiden edistäminen

77. painottaa, että päästökauppajärjestelmään perustuvien kansainvälisten hiilimarkkinoiden pitkäjänteinen kehittäminen ja vakiinnuttaminen (*Cap-and-Trade-System*) on tehokkain vero- poliittinen toimenpide pyrittäessä resursseja säästävään ja vähä- hiiliseen talouteen.

78. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että kansainvä- liset hiilimarkkinat edellyttävät yhteensopivaa ja vertailukelpoista järjestelmää ja että tämä on otettava etukäteen huomioon tule- vissa kansainvälisissä ilmastoneuvotte- luissa.

79. painottaa, että puhtaan kehityksen mekanismin (*Clean Development Mechanism, CDM*) markkinoiden vakiintumisen myötä on onnistuttu valveuttamaan maailmanlaajuisesti yksityis- talouden toimijoita päästövähennyksistä sekä verkottamaan niitä ja motivoimaan niitä innovointeihin.

80. kannattaa komission tavoin puhtaan kehityksen mekanis- min arvioimista ja uudistamista, jos suuret kehittyvät maat, kut- ten Kiina, Intia, Etelä-Afrikka ja Brasilia, eivät edelleenkaan voi hyväksyä sitovia päästövähennystavoitteita.

81. tukee näin ollen komission ehdottamaa menettelytapaa, että yhteistyössä asiasta kiinnostuneiden teollisuus- ja kehitys- maiden kanssa siirrytään soveltamaan alakohtaisia mekanismeja voimassa olevien EU:n päästökauppajärjestelmän sääntöjen pe- rusteella. Ennen sitä on parannettava hankekohtaisista mekanis- meista saatujen hyvitusten laatuvaatimuksia.

82. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että kansainväli- siltä hiilimarkkinoilta saatavalla rahoituksella tulisi tukea myös kehitysmaissa toteutettavia hankkeita.

83. katsoo lisäksi, että huomattava osa eurooppalaisen pääs- tökauppajärjestelmän tuotoista tulisi asettaa alue- ja paikallis- viranomaisten käyttöön, jotta itse paikalla voidaan toteuttaa käytännön ilmaston suo- jelutoimia ja ilmastonmuutokseen sopeu- tumisen edellyttämiä toimia.

Päätelmät

84. on komission kanssa samaa mieltä siitä, ettei Kööpenha- minan sitoumus vastaa joulukuussa 2009 järjestettyyn YK:n il- mastokonferenssin alun perin kohdistuneita odotuksia. Kansain- välinen yhteisö on kuitenkin selvästi tiedostanut pikaisen toi- minnan tarpeellisuuden.

85. pitää tärkeänä, että komissio ottaa lyhyellä ja keskipit- källä aikavälillä tarvittavia toimia koskevia ehdotuksissaan ja etenkin niiden jatkotoimissa huomioon toissijaisuus- ja suhteelli- suuspriaatteet alueiden näkökulmasta. Tavoitteena on oltava sitovuus puuttumatta asianosaisten itsemääräämisoikeuteen.

Alue- ja paikallisviranomaisten rooli

86. painottaa voimakkaasti alue- ja paikallisviranomaisten roolia torjuttaessa ilmastonmuutosta ja siitä väestöön jo nyt kohdistuvia väistämättömiä seurauksia. Jäsenvaltioiden muotoilumahdollisuudet on säilytettävä, sillä ilmastonmuutokset vaikutukset vaihtelevat myös huomattavasti alueittain.

87. pahoittelee voimakkaasti sitä, ettei komission tiedonannossa viitata alue- ja paikallistason toimintatarpeeseen.

88. pitää välttämättömänä, että kaikissa ilmastosuojelupoliittisissa sopimuksissa otetaan tulevaisuudessa asianmukaisesti huomioon alue- ja paikallistason avainrooli.

89. suhtautuu erityisen myönteisesti valtiotason alapuolella olevalla hallintotasolla jo nyt olemassa oleviin verkostoihin sekä kehottaa komissiota ja parlamenttia ottamaan huomioon niiden aseman tulevissa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa.

90. on tyytyväinen Euroopan eri alueiden jo tekemään ilmastopoliittiseen yhteistyöhön kehitys- ja kehittyvien maiden kanssa.

91. painottaa, että monitasoinen eurooppalainen lähestymistapa torjuttaessa ilmastonmuutosta kansallisella, alueellisella ja paikallisella hallintotasolla voi olla esimerkkinä yhdenmukaisesta toimintamallista ja soveltuu myös esikuvaksi unionin ulkopuolisille maille. Tärkeitä edellytyksiä ovat avoimet rakenteet, jotka kattavat alakohtaiset politiikat, sekä tehokas rahoitusalan infrastruktuuri, jota paikallis- ja alueyhteisöt voivat hyödyntää.

92. kehottaa luomaan edellytykset alue- ja paikallistason kansainväliselle verkottumiselle sekä edistämään sitä kohdennetusti. Kaikille asianomaisille hallintotasoille avointen vaihtoforumien avulla voidaan näin käynnistää jatkuva ja avoin vuoropuhelu tavoitteena ilmastonmuutoksen tehokas torjunta.

93. kehottaa antamaan valtiotason alapuolella oleville organisaatioille jäsenvaltioissa – alueelliset ominaispiirteet huomioon ottaen – keinot hyödyntää mahdollisuuksia ja kantaa asianmukaisesti vastuuta.

94. muistuttaa jälleen siitä, että ilmastosuojelutoimien ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellyttämien toimien toteuttamista varten tarvitaan etenkin alue- ja paikallistasolla lisärahoitusta.

95. kehottaa komissiota esittämään ehdotuksia siitä, miten voidaan varmistaa asianmukainen rahoitus ilmastosuojelun toimijoille, ja suosittaa kuulemaan jäsenvaltioita tässä asiassa.

96. painottaa, että arvojen muutos kohti resursseja säästävää ja ilmastomyönteistä toimintaa voi nousta vain yhteiskunnasta, ja muistuttaa tässä yhteydessä nimenomaan kansalaisten roolia. Kunnianhimoisia ilmastotavoitteita ei voida saavuttaa ilman kansalaisten panosta.

97. painottaa, että vähähiiliseen talousjärjestelmään siirtymisen edellyttämä rakennemuutos on toteutettava sosiaalisesti kestävällä tavalla.

98. korostaa näin ollen, että komitean jäsenillä ja heidän edustamillaan yhteisöillä on kansalaisläheisyytensä ansiosta parhaat mahdollisuudet käynnistää tiedon, vuorovaikutuksen ja esimerkillisen toiminnan avulla ajattelutavan muutos. Tähän kuuluu myös työntekijöiden ammatillinen perus- ja jatkokoulutus.

99. tarjoutuu toimimaan luotettavana kumppanina komission rinnalla torjuttaessa ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia sekä levittäessä alueellisista hankkeista saatuja kokemuksia asianomaisille toimijoille.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen”

(2011/C 42/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- muistuttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen päätarkoitus ei saisi unohtua sopimuksen uudistusprosessissa: sen tarkoituksena on luoda talous, jolla on vahva pohja ja joka siten tuo Euroopan unionin kansalaisille vaurautta sekä enemmän ja parempia työpaikkoja.
- kannustaa komissiota etsimään parasta mahdollista politiikkojen ja välineiden yhdistelmää, jotta budjettileikkausten vaikutukset Eurooppa 2020 -strategian tärkeimpiin politiikanaloihin jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.
- kehottaa komissiota etsimään keinoja, joiden avulla voitaisiin lisätä kansalaisten tietämystä Euroopan unionin pyrkimyksistä ja jotka auttaisivat vahvistamaan unionin demokraattista toimintaa.
- kehottaa jäsenvaltioita ottamaan periaatteen vakaus- ja kasvusopimuksen määräysten noudattamisen kaikilla tasoilla alhaalta ylös asti ja sisällyttämään budjettikuria koskevat vaatimukset kansalliseen lainsäädäntöönsä tarvittaessa institutionaalisten muutosten avulla.
- huomauttaa, ettei ehdotuksissa ole otettu huomioon paikallis- ja alueviranomaisten roolia talousarviosuuntaviivojen laatimisessa eikä talousarvioiden täytäntöönpanossa. Komitea suosittaa, että alueiden komitea osallistuisi avustajana EU-ohjausjakson menettelyihin siten, että sille annettaisiin mahdollisuus vaikuttaa Eurooppa-neuvoston kevätkokouksessa käsiteltävään Euroopan komission vuosittaiseen edistysraporttiin. Talouspolitiikan koordinoinnin tavoitteiden tukemiseksi tulisi varmistaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ja erityisesti tällä alalla lainsäädäntävaltaa käyttävät alueet osallistuvat siihen asianmukaisella tavalla.

Esittelijä:	Konstantinos Tatsis (EL, PPE) Draman, Kavalan ja Ksanthin läänien yhteisen hallintoelimen puheenjohtaja
Viiteasiakirjat:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen KOM(2010) 250 lopullinen Komission tiedonanto – Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen vakautta, kasvua ja työpaikkoja varten KOM(2010) 367 lopullinen

1. POLIITTISET SUOSITUKSET

YLEISTÄ

ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervetulleena Euroopan komission aloitetta ehdottaa suunnitelmaa jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen koordinoimiseksi vastauksena maailmanlaajuisen talouskriisin esiin tuomiin haasteisiin sekä samalla keinona edistää Euroopan yhdentymistä.

2. pitää komission ehdotusta riittävän perusteltuna ja katsoo sen tarkoituksena olevan aktivoida täysimittaisesti ja tehokkaasti Lissabonin sopimuksen mukaiset talouden ohjausjärjestelmän välineet.

3. kannattaa vakaus- ja kasvusopimuksen vahvistamista, tavoitteena parantaa sopimuksen noudattamista sekä edistää Euroopan unionin ja sen alueiden kehitystä.

4. toteaa, että Lissabonin sopimuksen mukaan EU:n jäsenvaltiot ”pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana ja sovittavat talouspolitiikkansa yhteen neuvostossa” (121 artikla), aina toissijaisuusperiaatetta kunnioittaen.

5. muistuttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen päätarkoitus ei saisi unohtua sopimuksen uudistusprosessissa: sen tarkoituksena on luoda talous, jolla on vahva pohja ja joka siten tuo Euroopan unionin kansalaisille vaurautta sekä enemmän ja parempia työpaikkoja.

6. korostaa, että uudistuksissa, joita mahdollisesti hyväksytään, olisi pyrittävä varmistamaan tehokkuuden ja demokratian välinen tasapaino, jotta Euroopan unionin integraatio syvenisi, ja vastustaa siksi muun muassa ehdotuksia äänioikeuden pidättämisestä muissa kuin perussopimuksissa jo mainituissa tapauksissa.

7. kannattaa sitä, että taloudellisessa seurannassa aletaan jälleen painottaa julkisen talouden alijäämiä ja velkaantumista, jotta ennakoitaisiin ja mahdollisuuksien mukaan vältettäisiin budjettikurin heikkeneminen.

8. toteaa samaan aikaan, että kansallisten talouspolitiikkojen puutteellisen harmonisoinnin seurauksena esimerkiksi taloudeltaan heikkojen jäsenvaltioiden on maksettava lainoistaan kohuttoman korkeita korkoja.

9. kantaa huolta siitä, ovatko komission ehdottamat toimet tarpeeksi tehokkaita palauttamaan kurin vakaus- ja kasvusopimuksen tiukkaan soveltamiseen, ja muistuttaa, että suhteellisuusperiaatetta on noudatettava.

10. varoittaa, että johdettuun oikeuteen tiedonannossa kaa-vaillut laajamittaiset muutokset voivat aiheuttaa viivästyksiä, ja kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan vakaus- ja kasvusopimusta viipymättä, riippumatta näistä muutoksista.

11. panee merkille Euroopan komission ehdotuksen välineistä sen varmistamiseksi, että euroalueen jäsenvaltiot noudattavat vakaussopimusta. Komitea ei hyväksy mahdollista palautusta komission alkuperäiseen ehdotukseen, jonka mukaan sopimusta rikkovaa jäsenvaltiota rangaistaan jäädyttämällä sille koheesio- ja talouspolitiikan, yhteisen maatalouspolitiikan ja kalastuspolitiikan puitteissa annettava rahoitus, sillä tällainen lähestymistapa olisi täysin suhteellisuusperiaatteen vastainen ja vaikuttaisi eniten juuri kehityksestä jäljessä oleviin alueisiin, jotka ehdottomasti tarvitsevat yhteisesti rahoitettuja ohjelmia rakenteellisten haittojensa lievittämiseksi.

12. korostaa, että kriisistä selviytyminen edellyttää yhdistelmää toimia, joiden avulla pyritään tervehtyttämään Euroopan julkinen talous sekä samalla palaamaan vahvaan, tasapainoiseen ja kestäväan kasvuun.

13. muistuttaa, ettei Euroopan yhdentymisen tapahdu hetkessä, vaan on jatkuvasti kehittyvä prosessi, jonka kuluessa nykyisen kaltainen talouden kriisi voi osoittautua mahdollisuudeksi toteuttaa sekä talouden kilpailukykyä että Euroopan unionin yhdentymiskehitystä edistäviä perusteellisia ja laajoja uudistuksia.

14. yhtyy näkemykseen, jonka mukaan tiedonannossa esitettyjen vaatimusten toteuttamisesta aiheutuvat talousarviomuutokset vaikuttavat laajalti moniin politiikanaloihin, kuten alue- ja sosiaalipolitiikkaan sekä koheesio- ja innovaatiopolitiikkaan. Tämän vuoksi komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että talousarvioiden tasapainottaminen tapahtuu oikeasuhteisella ja tasapainoisella tavalla.

15. kannustaa komissiota etsimään parasta mahdollista politiikkojen ja välineiden yhdistelmää, jotta budjettileikkausten vaikutukset Eurooppa 2020 -strategian tärkeimpiin politiikanaloihin jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

16. kehottaa komissiota etsimään keinoja, joiden avulla voitaisiin lisätä kansalaisten tietämystä Euroopan unionin pyrkimyksistä ja jotka auttaisivat vahvistamaan unionin demokraattista toimintaa.

17. painottaa rahaliiton ja euron olevan Euroopan unionin arvokkaimmat saavutukset yhtenäismarkkinoiden toteuttamisprosessissa sekä tasoitettaessa jäsenvaltioiden välisiä eroja mahdollisuuksissa ja kansalaisten elintasossa. Komitea katsoo, että näiden saavutusten säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi nyt on kiinnitettävä erityisen tarkkaa huomiota sääntöjen uudelleenmäärittelyyn.

18. pitää tervetulleina komission ja jäsenvaltioiden yhteisiä pyrkimyksiä Eurooppa 2020 -strategian kansallisten tavoitteiden määrittelemiseksi sekä kasvua haittaavien esteiden yksilöimiseksi.

19. korostaa jälleen alue- ja paikallishallinnon ratkaisevan tärkeää roolia edistettäessä yrittäjyyttä, koulutusta ja innovaatiota tukevia politiikkoja sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa. Komitea kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan valvontamekanismin alueellista ja paikallista ulottuvuutta, jotta siitä tulisi riittävän luotettava ja voimakas, sekä varmistamaan alue- ja paikallishallinnon osallistumisen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden määrittelyyn ja siihen liittyvien politiikkojen täytäntöönpanoon.

20. kehottaa jäsenvaltioita nopeuttamaan kriisin välttämättömiksi tekemien uudistusten toteuttamista, sillä kriisin selvittyä nämä uudistukset auttavat luomaan vahvan ja kilpailukyisen Euroopan unionin.

KASVUUN KESKITTYVÄT TEHOKKAAT TOIMET VAKAUSOPIMUKSEN MÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMISEKSI

21. huomauttaa, että julkisen talouden epätasapaino voi joutua monista eri tekijöistä, ja antaa siksi komissiolle tunnustusta sen ehdotuksesta laatia perusteellinen laadullinen analyysi velkayksityksestä. Komitea panee merkille myös yksityisen velkaantumisen merkityksen ja on tyytyväinen, että se otetaan huomioon analyysissa, sekä korostaa pankkijärjestelmän merkitystä terveelle taloudelle.

22. on huolissaan kaavailtujen sanktioiden suhteellisuudesta ja tehokkuudesta sekä vastustaa kaikkia ehdotuksia kehityspoliittikoja varten tarkoitettujen varojen leikkaamisesta.

23. muistuttaa koheesiopolitiikan sekä yhteisen maatalouspolitiikan ja kalastuspolitiikan olevan EU:n kehityksen peruspilaria. Niiden tavoitteiden mahdollinen vaarantaminen olisi haitallista ja sekä tiedonannon tavoitteen että unionin tärkeiden poliittisten linjausten vastaista. Joka tapauksessa näiden määrärahojen vapauttamisen edellytyksenä on oltava niiden asianmukainen hallinnointi, mikä on näytettävä toteen, eikä niitä saa käyttää muihin tarkoituksiin.

24. katsoo, että menettelyyn sisältyvistä turvatoimista huolimatta mekanismi, jolla pyritään yhteisön talousarviosta saatavaa rahoitusta rajoittamalla varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat vakaussopimusta, voi tuottaa erityisen kielteisiä vaikutuksia ja vaikeuttaa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion saavuttamista. Sääntöjä rikkoville jäsenvaltioille määrättävät rangaistukset, joilla yhteisön määrärahojen maksaminen joko keskeytettäisiin tai lopetettaisiin, siirtäisi laskun asianomaisen jäsenvaltion keskushallitukselta sen alue- ja paikallisviranomaisille, ja näin kaikissa jäsenvaltioissa kansalaiset, työntekijät ja yritykset joutuisivat kollektiivisesti kantamaan vastuun maansa hallituksen poliittisista virheistä. Määrärahojen jäädyttäminen vaikuttaisi näin kielteisesti kasvuun ja saattaisi jopa pahentaa julkisen talouden epätasapainoa, sillä sitä sovellettaisiin maihin, joiden taloudellinen tilanne on jo ennestään hankala.

25. varoittaa, että rangaistuksilla, jotka perustuvat yhteisön talousarviosta saatavan rahoituksen rajoittamiseen, olisi väistämättä myös rajatylittäviä vaikutuksia, jotka vaarantaisivat alueellisen yhteenkuuluvuuden ja olisivat jäsenvaltioiden tekemien sitoumusten vastaisia.

26. tähdentää myös, että suhteettoman ankarat rangaistukset vähentäisivät Euroopan yhdentymisen kannatusta kansalaisten parissa. Näin ollen on esitettävä rangaistuksia, joilla pyritään varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat vakaussopimusta samalla kun lisätään kansalaisten tietoisuutta budjettikurin tärkeydestä sekä rakennerahastojen käyttökelpoisuudesta jäsenvaltioiden politiikkojen tuloksellisuuden varmistamisessa.

27. huomauttaa, että suunniteltujen seuraamusten on oltava toteuttamiskelpoisia ja vakuuttavia, sillä ainoastaan siten voidaan varmistaa uuden vakaus- ja kasvusopimuksen legitimitetti.

28. kehottaa komissiota ja neuvostoa tutkimaan, kuinka voitaisiin entistä nopeammin ryhtyä toimenpiteisiin julkisen talouden joutuessa epätasapainoon. Tässä yhteydessä on kunnioitettava toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita sekä sovellettava asteittain käyttöön otettavia seuraamuksia.

29. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan periaatteekseen vakaus- ja kasvusopimuksen määräysten noudattamisen kaikilla tasoilla alhaalta ylös asti ja sisällyttämään budjettikuria koskevat vaatimukset kansalliseen lainsäädäntönsä tarvittaessa institutionaalisten muutosten avulla.

30. korostaa alhaalta ylös -lähestymistavan tärkeyttä myös, kun tarkastellaan paikallis- ja alueviranomaisien roolia moitteettoman varainhoidon ja talouspolitiikan harjoittamisessa sekä paikallistason kehitysongelmien havaitsemisessa ajoissa.

31. kehottaa jäsenvaltioita edistämään hajauttamista koheesiovarojen hallinnoinnissa, jotta lisättäisiin avoimuutta ja vastuuvollisuutta yhteisön varojen käytössä. Ainoastaan alue- ja paikallisviranomaiset tuntevat paikalliset ja alueelliset tarpeet perusteellisesti ja pystyvät tekemään tarvittavat parannukset ja muutokset. Tällä tavoin selkeytettäisiin paikallisviranomaisten roolia yhteisön varojen hallinnoinnissa.

KASVUN TARKKAAVAINEN KOORDINOINTI, JOHON ALUEVIRANOMAISET OSALLISTUVAT AKTIIVISESTI

32. huomauttaa, että euron ja yhteismarkkinoiden vahvistamiseksi rahoitusalalle on luotava entistä parempi, yhteinen eurooppalainen hallintotapa, jonka tavoitteisiin kuuluvat esimerkiksi julkista velkaa suojaavien tuotteiden spekulatiivisen käytön sekä veroparatiisien kanssa tehtävien transaktioiden kieltäminen.

33. kannattaa ajatusta EU-ohjausjakson ottamisesta käyttöön yhdenmukaisina puitteina jäsenvaltioiden talousarviomenettelyiden ja velkaantumistason valvontaan, sekä ajatusta valvonnan laajentamisesta koskemaan myös makrotaloudellisia epätasapainotilanteita.

34. huomauttaa, ettei ehdotuksissa ole otettu huomioon paikallis- ja alueviranomaisten roolia talousarviosuuntaviivojen laatimisessa eikä talousarvioiden täytäntöönpanossa. Komitea suosittelee, että alueiden komitea osallistuisi avustajana EU-ohjausjakson menettelyihin siten, että sille annettaisiin mahdollisuus vaikuttaa Eurooppa-neuvoston kevätkokouksessa käsiteltävään Euroopan komission vuosittaiseen edistysraporttiin. Talouspolitiikan koordinoinnin tavoitteiden tukemiseksi tulisi varmistaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ja erityisesti tällä alalla lain-

säädäntävaltaa käyttävät alueet osallistuvat siihen asianmukaisella tavalla.

35. katsoo, että koordinoitujen yhteyden ehdotetuissa välineissä on otettava huomioon paikallistasolla harjoitettavien horisontaalisten politiikkojen ja finanssipolitiikan keskeisen roolin vuorovaikutus. Niihin on sisällytettävä myös pitkän aikavälin kestäväpohjaisuuden ulottuvuus sekä aktiiviset työllisyyspolitiikat.

36. korostaa vertaisarvioinnin ja parhaiden käytäntöjen vaihdon merkitystä talousarvion valmistelussa ja täytäntöönpanossa, mutta on huolissaan mahdollisista viivästyksistä ja byrokraattisista ongelmista, joita ehdotetut muutokset voivat aiheuttaa jäsenvaltioiden talousarvioiden laatimisessa, hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa.

37. katsoo, että mikäli tarvittava talouskasvu on määrä saavutettavaksi, jäsenvaltioissa on tehtävä tarvittavat rakenteelliset uudistukset monilla eri aloilla, joista mainittakoon muun muassa budjettikuriin tähtäävä politiikka ja julkisten menojen valvonta, osaamista ja innovointia koskeva politiikka, heikossa asemassa olevien väestöryhmien suojele sosiaalipolitiikan puitteissa, kilpailupolitiikka sekä julkisten palvelujen tehokkuuteen tähtäävä politiikka. Tähän liittyen komitea kehottaa jäsenvaltioita asettamaan kunnianhimoisia tavoitteita Eurooppa 2020 -strategialle ja neuvostoa tekemään huomattavia lisäyksiä yhteisön talousarvioon, jotta asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi olisi käytettävissä tarvittavat välineet.

38. odottaa mielenkiinnolla Euroopan komission lainsäädäntöehdotuksia ja tulee tutkimaan huolella niiden vaikutuksia jäsenvaltioiden alue- ja paikallishallintoon.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Romanien sosiaalinen ja taloudellinen integraatio Euroopassa”

(2011/C 42/05)

ALUEIDEN KOMITEA

- tuo esiin, että syrjintä ja sosiaalisen syrjäytymisen muodot jatkuvat eräissä jäsenvaltioissa. Komitea tunnustaa, että romanien terveydelliset ja sosioekonomiset olot ovat yleensä muiden etnisten vähemmistöjen oloja heikommat. Myös romanien koulutusaste on muita alhaisempi ja työttömyysaste muita korkeampi.
- panee merkille, että romanien osallistamiseen keskittyvien ohjelmien laatimiseen on yleensä käytettävissä unionin varoja. Komitea katsoo, ettei niitä kuitenkaan hyödynnetä riittävästi eikä jatkuvasti jäsenvaltio- ja/tai alue- ja paikallistasolla, mikä johtuu myös siitä, että romaniväestö osallistuu heikosti suunnittelutoimiin.
- katsoo, että romanien integroitumista edistävän EU:n foorumin toiminta olisi tehokkaampaa ja tuloksekkaampaa, jos koordinointimekanismilla olisi virallinen asema, joka sitoisi komissiota ja kaikkia jäsenvaltioita ja varmistaisi entistä tiiviimmän yhteistyön paikallisyhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa.
- katsoo, että a) paikallisviranomaisia ei pidä jättää yksin toteutettaessa romaniyhteisöjen sosiaalista osallisuutta edistäviä politiikkoja, b) tarvitaan alueellisesti integroituja aluepolitiikkoja ja yhteistyön muotoja romanimuuttajien alkuperämaiden kanssa ja c) paikallistason politiikkoja voidaan toteuttaa vain, jos liikkuvuus Euroopassa toimii hyvin ja jos noudatetaan syrjinnän vastaisia unionin ja jäsenvaltioiden politiikkoja.
- sitoutuu tekemään yhteistyötä komission, eurooppalaisten elinten ja jäsenvaltioiden kanssa edistääkseen politiikkojen yhdenmukaisuutta ja yhtenäistämistä, hyvien käytänteiden vakiinnuttamista ja saatutettujen tulosten levittämistä, paikallisviranomaisten tietoisuuden parantamista sekä paikallisviranomaisten suunnitteluvalmiuksien vahvistamista, jotta voidaan toteuttaa hankkeita, joilla poistetaan romanien syrjinnän ja eristämisen muotoja ja edistetään osallistamista.

Esittelijä:	Alvaro Ancisi (IT, PPE), Ravennan kaupunginvaltuutettu
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle romaniväestön sosiaalisesta ja taloudellisesta integraatiosta Euroopassa
	KOM(2010) 133 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Tilanne: ongelman jatkuminen, EU:n välineet ja politiikat

1. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tiedonantoon ja on samaa mieltä siinä esitetystä arviosta, jossa korostetaan EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisvastuuta romaniväestöä kohtaan.
2. korostaa, että Euroopan komission olisi luotava jäsenvaltioiden vuoropuhelua edistävät puitteet, jotta voitaisiin soveltaa käytännössä EU:n perusarvoja syrjinnän ja muukalaisvihan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä unionin suurimman etnisen vähemmistön integroitumisen edistämiseksi.
3. kannattaa analyysia, joka sisältyy 7. huhtikuuta 2010 julkaistuun komission yksiköiden työasiakirjaan *Roma in Europe: The Implementation of European Union Instruments and Policies for Roma Inclusion – Progress Report 2008-2010* ("Romanien osallistamista edistävät yhteisön välineet ja politiikat – Edistymiskertomus 2008–2010").
4. korostaa Euroopan komission toiminnan asianmukaisuutta toissijaisuusperiaatteen pohjalta, kun ajatellaan romaniyhteisön rajatylittävää luonnetta sekä sen laajaa sosiaalista syrjäytymistä eri puolilla Eurooppaa, ehdokasvaltiot ja mahdolliset ehdokasvaltiot mukaan luettuina. Komitea katsoo, että suhteellisuusperiaatetta on noudatettu, sillä Euroopan komission toimenpiteen tarkoituksena ei ole luoda lainsäädäntövälineitä vaan toteuttaa koordinoituita avoimen koordinoitumisen menetelmän yhteydessä.
5. muistuttaa, että siitä lähtien, kun uudet jäsenvaltiot – joista suurin osa siirtolaisromaneista on kotoisin – liittyivät Euroopan unioniin, niiden kansalaiset ovat olleet EU:n kansalaisia ja heillä on ollut samat oikeudet kuin muiden jäsenvaltioiden EU-kansalaisilla. Näistä oikeuksista tärkeimpiä on liikkumisvapaus, joka on yksi Euroopan unionin perusoikeuskirjassa mainituista EU:n kansalaisten perusoikeuksista. Lisäksi komitea muistuttaa, että liittymissopimusten mukaan jäsenvaltiot voivat rajoittaa kyseisten maiden kansalaisten oikeuksia väliaikaisesti vain työmarkkinoille pääsyn osalta ja että direktiivi 2004/38/EY, joka koskee Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, pätee yleisesti kaikkiin unionin kansalaisiin.
6. kehottaa varmistamaan, etteivät EU:n lainsäädännön mukaiset työmarkkinoille pääsyä rajoittavat toimenpiteet aja kysei-

siä kansalaisia epävarmaan asemaan ja ettei työnteko-oikeuden käsittävien oleskelulupien hakuaika jäsenvaltioissa veny käytännössä yli kolmeen kuukauteen, sillä tämä estää kyseisiä kansalaisia aineellisesti oleskelemasta kolmea kuukautta pidempään tällaisissa jäsenvaltioissa.

7. tuo etenkin esiin, että syrjintä ja sosiaalisen syrjäytymisen muodot jatkuvat eräissä jäsenvaltioissa. Komitea tunnustaa, että romanien terveydelliset ja sosioekonomiset olot ovat yleensä muiden etnisten vähemmistöjen oloja heikkommat. Myös romanien koulutusaste on muita alhaisempi ja työttömyysaste muita korkeampi. Komitea vahvistaa, että romanien syrjäytymisellä on myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia välittömien ja välillisten kustannusten muodossa.

8. kehottaaakin komissiota valvomaan, että jäsenvaltioiden lainsäädännöt ovat EU:n lainsäädännön mukaisia, ja tarkastamaan myös, että käytännön toimet ovat EU:n lainsäädännön autenttisen tulkinnan mukaisia.

9. toivoo, että kaikessa valtakunnallisessa ja paikallisessa politiikassa pidätyttäisiin romaniväestöryhmien leimaamisesta tai välineellistämistä sekä virheellisellä tavalla turvallisuuden kytkettyjen ajatuskulkujen viljelemisestä kyseisten yhteisöjen taloudellista ja sosiaalista integroitumista koskevan tavoitteen kustannuksella. Lisäksi se muistuttaa erityisesti, että romanien ryhmäkarkotukset, joissa tapauksia ei tarkastella yksitellen, eivät kunnioita eurooppalaisia lainsäädännöllisiä takeita, ja kehottaa jäsenvaltioita luopumaan erityisesti romaneihin kohdistuvista palauttamistoimista lähtömailhin.

10. on tietoinen siitä, että käsitettä "romani" käytetään käsillä olevassa asiakirjassa kuvaamaan yleisesti muitakin väestöryhmiä, joilla on romanien kanssa yhteisiä kulttuurisia ominaispiirteitä sekä marginaalisuuden ja sosiaalisen syrjäytymisen historia eurooppalaisessa yhteiskunnassa (Sinti, gipsy, travellers, kalè, caminanti, ashkali jne.), mutta torjuu pyrkimykset yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa ryhmät yhdeksi sosiokulttuuriseksi ilmiöksi.

11. panee merkille, että EU:n hyväksymät välineet ja politiikat romanien osallistamisen edistämiseksi ovat asianmukaisia mutta että niiden toteuttaminen on puutteellista jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla. Tämä johtuu sekä vahvojen kumppanuuksien ja koordinoitijärjestelmien puuttumisesta että siitä, ettei paikallistasolla ole sovellettu asianmukaisia välineitä, joilla romanien elinoloja voitaisiin muuttaa konkreettisesti.

12. korostaa kuitenkin, että tällaiset paikallisviranomaisten puutteet ja vaikeudet eivät johdu vain paikallisviranomaisten ja -yhteisöjen ennakkoluuloista vaan niistä ovat yleensä vastuussa myös jäsenvaltioiden hallitukset, jotka määrittävät asianomaisen lainsäädäntökehyksen. Myöskään hallintotoimien toimivaltajako sosiaalisen syrjäytymisen torjunnassa ei aina ole selkeä eikä keskus- ja paikallishallinnon vertikaalinen yhteistyö ole riittävää. Komitea muistuttaa, että monet unionitasolla laaditut, romanien sosiaalista osallistamista koskevat hyvät käytännöt perustuvat ennen kaikkea paikallisviranomaisten suunnitelmiin ja kokemuksiin.

13. panee merkille, että romanien osallistamiseen keskittyvien ohjelmien laatimiseen on yleensä käytettävissä unionin varoja (Euroopan sosiaalirahasto ESR, Euroopan aluekehitysrahasto EAKR, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto – maaseuturahasto). Komitea katsoo, ettei niitä kuitenkaan hyödynnetä riittävästi eikä jatkuvasti jäsenvaltio- ja/tai alue- ja paikallistasolla, mikä johtuu myös siitä, että romaniväestö osallistuu heikosti suunnittelutoimiin, sillä romanit eivät aina ole järjestäytyneitä eivätkä kykene osallistumaan aktiivisesti kansalaisyhteiskuntaan.

14. katsoo, että Euroopan komission ja jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa hyödynnettävä koordinoitujen toimien avulla entistä tehokkaammin EU:n politiikkojen ja rahoitusohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia romanivähemmistöjen sosiaalisen integroitumisen tukemiseen sekä erityisesti edistettävä toiseen maahan muuttaneisiin romaniyhteisöihin kohdistuvia tehokkaita toimia.

Romanien integroitumista edistävä EU:n foorumi

15. on samaa mieltä siitä, että romanien integroitumista edistävä EU:n foorumi tarjoaa tilaisuuden kaikkien niiden sidosryhmien (hallitukset, kansainväliset elimet, valtiosta riippumattomat järjestöt, asiantuntijat ja kansalaisyhteiskunta) yhteistyölle, jotka pyrkivät eri tasoilla edistämään romanien integroitumista ja vaihtamaan jäsenvaltioiden kesken hyviä käytänteitä ja kokemuksia.

16. katsoo, että romanien integroitumista edistävän EU:n foorumin toiminta olisi tehokkaampaa ja tuloksekkaampaa, jos koordinoitumismekanismit olisi virallinen asema, joka sitoisi komissiota ja kaikkia jäsenvaltioita ja varmistaisi entistä tiiviimmän yhteistyön paikallisyhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Tällaisen virallisen mekanismin avulla foorumi voisi koordinoita ja toteuttaa tehokkaasti romanien sosiaalista integraatiota edistäviä EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasoisen politiikkoja sekä arvioida niiden konkreettisia tuloksia.

17. on samaa mieltä siitä, että romanien osallistamista koskevien politiikkojen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa on sovellettava kymmentä yhteistä romanien osallistamisen perusperiaatetta. Periaatteet on laadittu huhtikuussa 2009 integroidun eurooppalaisen foorumin yhteydessä. Ne ovat seuraavat:

1. rakentavat, käytännönläheiset ja syrjimättömät politiikat
2. nimenomainen, mutta ei poissulkeva kohdentaminen
3. kulttuurienvälinen lähestymistapa

4. tavoitteena valtavirtaistaminen
5. tietoisuus sukupuolinäkökohdista
6. hyviksi todettujen politiikkojen levittäminen
7. yhteisön välineiden käyttäminen
8. alue- ja paikallisviranomaisten osallistuminen
9. kansalaisyhteiskunnan osallistuminen
10. romaniväestön aktiivinen osallistuminen.

18. arvostaa 30. kesäkuuta 2010 EU:n puheenjohtajamaan Espanjan ehdotuksesta toteutettua käytännön toimenpidettä *Integrated European Platform for Roma Inclusion – Road Map*. Näin pantiin täytäntöön terveydestä ja kuluttaja-asioista vastaavan neuvoston 7. kesäkuuta 2010 pitämässä kokouksessa romanien osallistamisen edistämistä antamat päätelmät. Tavoitteena oli määritellä konkreettisia keskipitkän aikavälin tavoitteita romaniväestön sosiaalista osallisuutta edistävien prosessien luomiseksi.

19. yhtyy komission selvään kannanottoon sen puolesta, että liikkumisvapauden on koskettava niitä romaneja, jotka ovat EU:n kansalaisia, täysin samoin ehdoin kuin muitakin EU:n kansalaisia.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli romanien osallistamispolitiikassa

20. katsoo, että kyseisten periaatteiden tehokas toteuttaminen edellyttää, kuten korostetaan Euroopan talous- ja sosiaalikomitean aiheesta "Vähemmistöjen integroituminen – Romanit" (EUVL C 27, 2009) antamassa lausunnossa, että ratkaisut on määriteltävä unionitason ohella ennen kaikkea yksittäisissä jäsenvaltioissa sekä alue- ja paikallistasolla.

21. katsoo kuitenkin, että a) paikallisviranomaisia ei pidä jättää yksin toteutettaessa alkuperäisten tai Euroopan sisäisen muuttoliikkeen johdosta syntyneiden romaniyhteisöjen sosiaalista osallisuutta edistäviä politiikkoja, b) tarvitaan alueellisesti integroitua aluepolitiikkoja ja yhteistyön muotoja romanimuuttajien alkuperämaiden kanssa ja c) paikallistasoisen politiikkoja voidaan toteuttaa vain, jos liikkuvuus Euroopassa toimii hyvin ja jos noudatetaan syrjinnän vastaisia unionin ja jäsenvaltioiden politiikkoja.

22. katsoo, että jäsenvaltioiden on yhtäältä pikaisesti hyväksyttävä tarvittavat säädökset, jotta syrjinnän torjuntaa ja oikeuksien puolustamista käsittelevää unionin lainsäädäntöä voidaan soveltaa tehokkaasti, ja toisaalta on käynnistettävä pitkäkestoisia prosesseja sellaisten paikallis- ja aluetason politiikkojen perusteella, jotka käsittelevät syrjinnän torjuntaa, kansalaisyhteiskuntaan osallistumista, romanien aktiivista osallistumista, tietoisuutta sukupuoliluottuvuudesta sekä kulttuurienvälistä lähestymistapaa.

23. on tietoinen siitä, että romaniväestön osallistamiseen keskittyvien politiikkojen, jotka käsittelevät lasten ja nuorten koulutusta, työmarkkinoille osallistumista, terveysolojen parantamista ja asumista, on oltava kiinteä osa köyhyyden torjumiseen ja sosiaaliseen osallistamiseen tähtääviä paikallis- ja alueviranomaisten toimia.

24. on samaa mieltä Euroopan komission kanssa siitä, että päätavoitteena on osallistava yhteiskunta, ei uusi etnisen eristämisen muoto. Näin ollen on tärkeää, että politiikkojen nimenomaisena mutta ei ainoana kohderyhmänä on romaniväestö. Toimet on nivottava laajempiin politiikanaloihin sekä syrjäytymistä ja köyhyyttä EU:ssa torjuviin jäsenvaltioiden suunnitelmiin. Lähestymistavan on oltava integroitu ja monialainen, ja siinä on otettava huomioon romanien sosiaaliseen syrjäytymiseen ja köyhyyteen johtavien tekijöiden moninaisuus ja keskinäinen riippuvuus.

25. on tietoinen paikallis- ja alueviranomaisten keskeisestä ja strategisesta roolista paikallisyhteisöissä valvutettaessa suurta yleisöä ja torjuttaessa rasistisia asenteita, muukalaisvihaa ja syrjintää sekä edistettäessä monikulttuurista yhteiskuntaa. Komitea kehottaa asettamaan alue- ja paikallisyhteisöjen käyttöön myös tarvittavia välineitä viestimien levittämien kielteisten stereotyyppien torjumiseksi, eettisesti moitteettoman tiedotuksen edistämiseksi ja syrjimättömyyttä tukevan julkisen mielipiteen muodostamiseksi.

26. katsoo, että alue- ja paikallisyhteisöillä on osallistamisprosessien tietoisina toimijoina keskeinen ja strateginen rooli hyödynnettäessä romaniyhteisön resursseja, tiedotettaessa romaniväestölle heidän oikeuksistaan sekä edistettäessä romanien kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistumista alhaalta ylöspäin.

27. katsoo, että romaniyhteisöjen eristämisen lopettamiseen tähtäävät politiikat edellyttävät erityissuunnittelua ja lisävaroja seuraavien toimien edistämiseksi: lasten osallistuminen esiopetukseen ja koulutukseen ja tarvittava erityistuki, kuten "kulttuurivälittäjät" ja julkinen liikenne; kannustaminen työmarkkinoille pätevoitymisen ja mikroluottojen avulla ja välttämällä erottelevia työmarkkinoita; erityistoimien kohdentaminen heikoimmassa ja uhanalaisimmassa asemassa oleviin, kuten naisiin; syrjimättömien kaupunkiasutus- ja asuntopolitiikkojen hyväksyminen.

Paikallis- ja alueviranomaisten ensisijaiset tavoitteet romanien sosiaalisen ja taloudellisen integroitumisen edistämiseksi Euroopassa

28. katsoo, että paikallisviranomaisilla voi olla kaupunki-suunnittelu- ja asuntorakennustoiminnan yhteydessä strateginen rooli, joka saattaa vaikuttaa huomattavasti romaniväestön syrjäytymisen ja riskien poistamiseen. Sellaisten eristämistä ja syrjintää torjuvien asumisratkaisujen määrittely, joiden avulla päästään eroon romaniväestön edelleen usein asuttamista laittomista majoitusleireistä, saattaa vaikuttaa myönteisesti romanien terveysoloihin sekä heidän mahdollisuuksiinsa osallistua koulutukseen ja työelämään. Euroopan parlamentti on kyseisten politiikkojen edistämiseksi käynnistänyt äskettäin nimenomaan romaniyhteisöön mukautettuja toimia, joilla laajennetaan Euroopan alueke-

hitysrahaston toiminta-alaa syrjäytyneiden yhteisöjen asumisohjelmiin kaikissa jäsenvaltioissa.

29. korostaa sitä, miten romanien sosiaalista osallistamista palvelevat EU:n politiikat ja ohjelmat voivat edistää Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista erityisesti koulutusta ja köyhyyden poistamista koskevissa kysymyksissä.

30. on sitä mieltä, että paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla yhtäläisiä mahdollisuuksia, sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista sekä äitiyteen liittyvien oikeuksien suojelua käsittelevien toimien yhteydessä strateginen rooli torjuttaessa romaninaisten kärsimää moninkertaista syrjintää, poistettaessa hyväksikäytön edellytyksiä, varmistettaessa, että terveydenhuoltopalvelut ja koulutus ovat naisten ulottuvilla, sekä torjuttaessa naisiin kohdistuvaa perhe- ja yhteiskunnallista väkivaltaa.

31. katsoo, että paikallisviranomaisilla voi olla lasten suojelua, lapsille tarjottavia palveluja ja koulutukseen osallistumisoikeuden edistämistä käsittelevien toimien yhteydessä strateginen rooli varmistettaessa romanilasten osallistuminen koko väestölle tarkoitettuun esikouluopetukseen, kouluopetukseen, ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon ja terveydenhuoltopalveluihin sekä sosiaaliseen ja urheilutoimintaan. Näin torjutaan lapsuudesta alkaen syrjinnän syitä, edistetään yhtäläisiä mahdollisuuksia, poistetaan kulttuurisia ennakkoluuloja ja stereotyyppiä sekä edistetään rinnakkaiseloa.

32. toivoo, että paikallis- ja alueyhteisöt voivat kyseisten toimien toteuttamiseksi hyödyntää nykyistä enemmän ja laajemmin EU:n varoja (ESR, EAKR, maaseuturahasto), jotka voidaan käyttää romanien osallistamista edistävien ohjelmien laatimiseksi, jotta voidaan parantaa valmiuksia suunnitella ja toteuttaa osallistavia politiikkoja. Komitea korostaa, että tällaisten toimien edistämiseksi on asetettava käyttöön tietoa ja teknistä tukea, jotta vältetään pirstaleiset ja satunnaiset toimet, jotka eivät vaikuta ilmiöön rakenteellisesti.

33. katsoo, että komission koordinoiturooli on keskeinen alue- ja paikallisviranomaisten kannalta kartoitettaessa hyvien käytänteiden vaihtoa edistäviä välineitä, levitettäessä tietoa hyvistä kokemuksista, laadittaessa malleja lähestymistavoiksi ja levitettäessä niitä, seurattaessa politiikkoja sekä edistettäessä niin jäsenvaltioiden kuin paikallis- ja alueviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden vaihtotoimintaa ja verkottumista.

34. korostaa, että romaniyhteisöt jäsenvaltioissa, ehdokasvaltioissa tai mahdollisissa ehdokasvaltioissa eivät ole yhtenäinen ryhmä ja että näin ollen tarvitaan eriytettyjä toimia, joissa otetaan huomioon erilaiset historialliset, maantieteelliset, taloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja lainsäädännölliset olosuhteet (tämä koskee etenkin liikkuvia romaniryhmiä, joiden jäsenet voivat olla EU:n tai unionin ulkopuolisten maiden kansalaisia, vailla kansalaisuutta tai pakolaisia). Komitea painottaa, että tällainen monimuotoisuus tekee jäsenvaltioille sekä alue- ja paikallisyhteisöille hankalaksi määrittellä ja kokeilla tehokkaita osallistamisstrategioita sekä edistää myönteisiä asennemuutoksia kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan parissa.

35. pitää tarpeellisenä korostaa myös sitä, että yleensä sosiaalinen syrjäytyminen ja köyhyys voivat johtaa epäsosiaaliseen käytökseen ja rikollisuuteen, mikä luo kansalaisten keskuudessa epävarmuutta ja on uhka yleiselle järjestykselle sekä aiheuttaa yhteiskunnallista huolta ja siitä johtuvia mahdollisia reaktioita, jotka saattavat ilmetä myös halveksuntana ja syrjintänä. Romaniyhteisön tapauksessa ne voivat estää myös osallistumisen yhteiskuntaan. Paikallis- ja alueviranomaisilla voi alueen turvallisuutta ja paikallispoliisia koskevien toimivaltuuksiensa yhteydessä ja koordinoitusti poliisiviranomaisten kanssa olla strateginen rooli, jonka avulla pyritään varmistamaan lain valvonta ja noudattaminen, kansalaisten turvallisuus ja eri ryhmien rinnakkaiselo sekä välttämään koko yhteisön leimaaminen rikollisiksi.

36. sitoutuu tekemään yhteistyötä komission, eurooppalaisten elinten ja jäsenvaltioiden kanssa edistääkseen politiikkojen

yhdenmukaisuutta ja yhtenäistämistä, hyvien käytänteiden vaikiinnuttamista ja saavutettujen tulosten levittämistä, paikallisviranomaisten tietoisuuden parantamista sekä paikallisviranomaisten suunnitteluvalmiuksien vahvistamista, jotta voidaan toteuttaa hankkeita, joilla poistetaan romanien syrjinnän ja eristämisen muotoja ja edistetään osallistamista.

37. sitoutuu asettamaan 27. tammikuuta 2011, YK:n kansainvälisen vainojen uhrien muistopäivänä, alueiden komiteassa esille romanien lipun romaniväestön kansanmurhan (*porajmos*) muistoksi symbolisena merkinä romaniväestön sosiaalisen osallistamisprosessin edistämisestä. Prosessi käynnistettiin Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen torjunnan teemavuotena 2010. Komitea ehdottaa, että jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaiset asettavat samana päivänä esille romanien lipun merkiksi sitoutumisesta sosiaaliseen osallistamiseen ja köyhyyden torjumiseen.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön”

(2011/C 42/06)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen siihen, että komissio on vihreän kirjan ”Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön” avulla käynnistänyt Euroopan laajuisen keskustelun luovuuden ja innovoinnin ympäristön parantamisen kannalta välttämättömistä edellytyksistä Euroopassa kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden – jotka vaikuttavat osaltaan kasvuun ja työpaikkojen luomiseen – potentiaalin edistämiseksi.
- on tyytyväinen siihen, että kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden rooli luovuuden ja innovoinnin tukemisessa tunnustetaan unionin tasolla yhä laajemmin.
- muistuttaa, että suuressa osassa jäsenvaltioita kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden yhteydessä mainitut alat, erityisesti kulttuuri, tutkimus, koulutus, matkailu ja työllisyys, kuuluvat paikallis- ja alueyhteisöjen toimivallan piiriin.
- korostaa, että Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeiden – digitaalistrategian ja muiden – onnistunut täytäntöönpano edellyttää rohkeaa innovatiivisuutta ja että tässä luovan alan roolina on toimia erityisesti monitieteisten ja monikulttuuristen ratkaisujen synnyttäjänä. Tätä varten Eurooppa tarvitsee ennakkoluulottomia paikallis- ja aluetason toimijoita pioneereiksi luomaan yhteiskunnallisia innovaatioita ja näiden avulla syntyvää globaalia liiketoimintaa.

Esittelijä:	Ursula Männle (DE, PPE), Baijerin maapäivien jäsen
Viiteasiakirja:	Vihreä kirja – Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön KOM(2010) 183 lopullinen

I JOHDANTO

ALUEIDEN KOMITEA

1. toteaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on kaikkialla Euroopan unionissa merkittävä vastuu kulttuuripolitiikkojen täytäntöönpanosta.

2. muistuttaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on myös avainrooli kulttuurin edistämässä ja kulttuurista huolehtimisessa, etenkin kulttuuriperinnön vaalijana ja taiteellisen innovoinnin tukijana. ⁽¹⁾

3. tähdentää, että koska paikallis- ja alueyhteisöt ovat lähellä kansalaisia, ne ovat strategisesti erittäin edullisessa asemassa paneutuakseen eri kulttuureihin ja kulttuuritoimiin Euroopan unionissa ja saadakseen paikallis- ja alueyhteisöt tehokkaasti liikkeelle edistämään kulttuurienvälistä vuoropuhelua. ⁽²⁾

4. toteaa, että paikallis- ja alueyhteisöt kykenevät myös mobilisoimaan tehokkaasti kansalaiset niin, että he osallistuvat luomistointiaan ⁽³⁾ ja innovointiprosesseihin.

5. muistuttaa, että kulttuuriteollisuus ja luovan alan teollisuus osallistuvat merkittävällä tavalla paikalliseen, alueelliseen ja kaupunkikehitykseen, sillä ne tekevät Euroopan alueista houkuttelevampia, edistävät kestävyysperiaatteiden mukaisen matkailun kehittämistä ja luovat uusia työllistymismahdollisuuksia. Niillä on ratkaiseva merkitys kilpailukykyisen ja innovatiivisen markkinatalouden kannalta Euroopassa. ⁽⁴⁾

6. panee merkille, että KEA *European Affairs* -yhtymän Euroopan komission pyynnöstä vuonna 2006 laatima selvitys kulttuuritaloudesta Euroopassa osoittaa kulttuuriteollisuuden olevan itessään erittäin dynaaminen taloudellista toimintaa ja työpaikkojen luomista EU:ssa ajatellen. Vuonna 2004 ala työllisti 5,8 miljoonaa ihmistä eli 3,1 prosenttia 25 jäsenvaltion EU:n työikäisestä väestöstä. Lisäksi vuonna 2003 kulttuurialan osuus EU:n bkt:sta oli 2,6 prosenttia, ja vuosina 1999–2003 ala kasvoi huomattavasti nopeammin kuin talouden muut osa-alueet ⁽⁵⁾.

7. panee myös merkille Euroopan komission toteavan vihreässä kirjassa, että digitaalinen vallankumous mahdollistaa aiem-

⁽¹⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽³⁾ CdR 11/2006 fin.

⁽⁴⁾ Neuvoston päätelmät kulttuurin panoksesta paikalliseen ja alueelliseen kehitykseen, 10. toukokuuta 2010.

⁽⁵⁾ KEA *European Affairs* -yhtymän Euroopan komission pyynnöstä vuonna 2006 laatima selvitys *Study on the Economy of Culture in Europe* (Selvitys kulttuuritaloudesta Euroopassa).

paa suuremman kasvun kulttuuriteollisuudessa ja luovan alan teollisuudessa. Kyseisillä teollisuudenaloilla on vastassaan tilanne, joka kehittyy nopeasti ja jossa (maailmanlaajuisella) digitaalisen tieto- ja viestintäteknikalla on merkittävä vaikutus kaikkiin arvoketjuun kuuluviin aloihin.

8. toteaa, että kun tieto- ja viestintäteknikan tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti siten, että otetaan asianmukaisesti huomioon peruskäyttäjien, sisällöntuottajien ja tieto- ja viestintäteknikan palveluntarjoajien edut, ja kun perinteisiä tuotanto- ja levitystapoja mietitään uudelleen, luovan työn tekijät saavat ehkä enemmän yleisöä ja suuremmat markkinat ja kansalaiset monipuolisempaa kulttuuritarjontaa.

9. on tyytyväinen siihen, että edellä esitetty huomioon ottaen komissio työstää kolmea keskeistä toimintapolitiikan osa-aluetta, jotka vaikuttavat merkittävästi kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden perusedellytyksiin digitaalisessa ympäristössä ja perustuvat aiempiin kuulemismenettelyihin. Kyseessä ovat

— Euroopan digitaalistrategia, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta

— innovaatiounionin koskeva lippulaivahanke, jonka puitteissa on tarkoitus toteuttaa erityistoimia kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden aseman vahvistamiseksi innovoinnin ja rakennemuutoksen voimanlähteinä

— unionin immateriaalioikeusstrategia, jossa painotetaan luonnollisesti oikeuksien käyttöä ja hallintaa sekä tasapainoa yhtäältä luovan työn tarpeellisen suojan ja jatkuvuuden ja toisaalta uusien palvelujen ja liiketoimintamallien välttämättömän kehittämisen välillä.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

10. on tyytyväinen siihen, että komissio on vihreän kirjan ”Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön” avulla käynnistänyt Euroopan laajuisen keskustelun luovuuden ja innovoinnin ympäristön parantamisen kannalta välttämättömistä edellytyksistä Euroopassa kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden – jotka vaikuttavat osaltaan kasvuun ja työpaikkojen luomiseen – potentiaalinen edistämiseksi.

11. suhtautuu myönteisesti siihen, että vihreässä kirjassa kauttaaltaan kulttuuri tunnustetaan paikallisen ja alueellisen kehityksen välineeksi.

12. on tyytyväinen siihen, että kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden rooli luovuuden ja innovoinnin tukemisessa tunnustetaan unionin tasolla yhä laajemmin.
13. katsoo, että innovaatiopolitiikan avulla voidaan sekä EU:n tasolla että jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla luoda yhteyksiä kulttuuriteollisuuteen ja luovan alan teollisuuteen.
14. pitää tervetulleena sitä, että Euroopan komissio aikoo ottaa kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden tarpeet huomioon lippulaivahankkeissa ja että se toimii näin kaikilta osin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 167 artiklan mukaisesti.
15. muistuttaa, että suuressa osassa jäsenvaltioita kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden yhteydessä mainitut alat, erityisesti kulttuuri, tutkimus, koulutus, matkailu ja työllisyys, kuuluvat paikallis- ja alueyhteisöjen toimivallan piiriin.
16. korostaa, että kulttuuriteollisuudella ja luovan alan teollisuudella on olennainen merkitys kehitykselle, työllisyydelle ja kilpailukyvyille ja että ne voivat lisäksi osaltaan edistää identiteettiä ja kulttuurista monimuotoisuutta paikallis- ja aluetasolla.
17. huomauttaa, että paikallisviranomaisilla on mittava rooli infrastruktuurien luomisessa (harjoittelu-, esiintymis- ja tuotantotilat), strategioiden laatimisessa ja suunnittelussa (kulttuuri-strategiat, alakohtaiset kehitysaloitteet) sekä verkostoitumisessa. Lisäksi paikallisviranomaiset tukevat taide- ja kulttuuritapahtumia ja investoivat laajasti nuoriin luoviin kykyihin.
18. muistuttaa monimuotoisuuden ja monikielisyyden merkityksestä eurooppalaisina erityispiirteinä, jotka edistävät osaltaan luovuutta.
19. kehottaa kiinnittämään kulttuuriteollisuudessa ja luovan alan teollisuudessa riittävästi huomiota heikossa asemassa oleviin ryhmiin.
20. katsoo, että luovan alan teollisuuden kehittämistä Euroopan unionin jäsenvaltioissa edistävien puitteiden luominen tuo huomattavaa lisäarvoa unionin tasolla ja voi myös auttaa käynnistämään ohjelmien ja aloitteiden valmistelun EU:n jäsenvaltioissa, alueilla ja kunnissa, mikä vahvistaa keskeisten toimijoiden yhteistyötä.
21. painottaa, että on tärkeää vahvistaa paikallis- ja aluetason roolia kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden kehittämisessä Euroopassa, ja kehottaa näin ollen komissiota kutsu-maan paikallis- ja alueyhteisöt toissijaisuusperiaatteen mukaisesti osallistumaan vihreän kirjan jatkotoimiin.
22. toteaa, että eurooppalaisia investointeja uusiin älykkäisiin, kestäviin ja luoviin resursseihin on lisättävä.
23. katsoo, että kaikkien hallintotasojen on annettava erityis-tukea pienille ja keskisuurille yrityksille, sillä ne kykenevät pitä-mään palveluksessaan uusia huippuosaajia ja tehostamaan kult-tuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden kehittämistä Euroo-passa.
24. muistuttaa, että paikallis- ja alueyhteisöt ovat sisällyttä-neet kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden onnis-tuneesti kehitysstrategioihinsa useilla aloilla, mikä on vahvis-tanut paikallistalouksia. Etenkin paikallis- ja aluetasolla voidaan perustaa nuorten taiteilijoiden verkkoja ja tietopankkeja, edistää nuorten taide- ja kulttuurialan koulutusta, parantaa nuorten tai-teilijoiden ammattitaidon kehittämistä, toteuttaa multimediaman liittyviä ja monikulttuurisia kokeiluja, tarjota julkisia tiloja nuor-ten taiteilijoiden tuotannoille, kannustaa nuorta yleisöä hyödyn-tämään taide- ja kulttuurialan tarjontaa, tukea nuorten järjes-täytymistä taide- ja kulttuurialalla sekä edistää innovointia pai-kallisten perinteiden ja taipumusten parissa.
25. ehdottaa näin ollen, että luodaan tarvittavat edellytykset hyvien käytänteiden levittämiseksi, osaamisen kehittämiseksi sekä verkostojen luomiselle kyseisten alojen potentiaalin hyödyntä-mismahdollisuuksiin liittyvien kokemusten levittämiseksi. Komitea suosittaa lisäksi, että kulttuuriteollisuus ja luovan alan teolli-suus otetaan merkityksensä vuoksi huomioon EU:n taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevan politiikan yleisperiaat-teissa.
26. suosittaa sen vuoksi, että rakentavana paikallis- ja valta-kunnallisen tason yhteistoiminnan muotona tulisi käyttää tulos-suuntautuneita sopimuksia, joissa kumpikin hallintotaso sitou-tuu työskentelemään sovittujen tulosten saavuttamiseksi tavoit-teenaan kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden kehittäminen paikallistasolla.
27. toteaa, että luovuuden juuret ovat paikallistasolla. Tästä syystä kulttuuriteollisuus ja luovan alan teollisuus edellyttävät, että edistetään paikallisten verkostojen, klustereiden, yrityshau-tomoiden ja kumppanuuksien luomista taide- ja muotoiluoppi-laitosten, korkeakoulujen sekä yritysten välillä.
28. haastaa taiteen ja muotoilun oppilaitokset ja korkeakou-lut tiiviiseen yhteistyöhön muiden alojen kanssa ja pitää tavoit-teena uusia yhteenliittymiä sekä muita toiminnallisia ja raken-teellisiä ratkaisuja, joilla syntyy täysin uusia eurooppalaisia tuot-teita ja palveluja globaalien liiketoiminnan menestyksen edelläkä-vijöiksi. Nuorison ennakkoluulottomuus on usein ratkaiseva me-nestystekijä.
29. toteaa, että kulttuuritoimintaa voidaan hyödyntää myös sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukemiseksi, sillä se kehittää kulttuurien välistä ymmärtämystä ja luo lujia ja myönteisiä suh-teita ammatti- ja koulutustaustaltaan erilaisten ihmisten välille. Tämä vahvistaa kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden potentiaalia.
30. muistuttaa, että Euroopan kulttuurinen monimuotoisuus merkitsee huomattavaa taloudellista ja kilpailuetua. Komitea suosittaa, että kulttuuritoimintaan suunnattuja investointeja hyö-dynnetään Euroopan kulttuurisen monimuotoisuuden sekä kult-tuurien välisen vuoropuhelun tukemiseksi, mikä vahvistaa kult-tuurista ja sosiaalista integroitumista.

31. toteaa jälleen, että jotta kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden potentiaalia voitaisiin hyödyntää menestyksellisesti, Euroopan unionin on asetettava kulttuurin aineettomien arvojen yhteiskunnallinen merkitys kulttuuritoimiensa ensisijaiseksi tavoitteeksi. Komitea painottaa näin ollen kulttuurialan koulutuksen tukemista ja kulttuuriyhteistyötä edellytyksenä yhteiskunnan luovuusresurssien hyödyntämiselle sekä kulttuurielinkeinoon hyvinvoinnille. Kulttuuri elää ilman kulttuurielinkeinoa, mutta kulttuurielinkeino ei ole ilman kulttuuria. ⁽⁶⁾

32. kehottaa tekemään pikimmiten selvityksen kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden kehittämisessä esiintyvistä vaikeuksista ja/tai esteistä ja puuttumaan niihin asianmukaisella hallintotasolla.

33. suosittaa, että komissio arvioi rakennerahastojen sekä kulttuuri-, audiovisuaalisten viestinten, nuoriso- ja koulutusalan nykyisten ja tulevien ohjelmien tarkoituksenmukaisuutta kiinnittämällä huomiota niiden mahdollisuuksiin tukea luovan alan teollisuutta.

34. korostaa etenkin sitä, että Euroopan unionin tulisi tukea ja kannustaa nuorten taiteilijoiden liikkuvuutta, kansainvälisten taidealan verkkojen ja ryhmien luomista sekä nuorten taiteilijoiden vaihtotoimintaa ja taiteilijavierailuja unionissa ja unionin ulkopuolisissa maissa.

35. kehottaa komissiota ottamaan vihreän kirjan jatkotoimissa huomioon paikallis- ja alueyhteisöjen rahoitukselliset ja hallinnolliset tarpeet.

36. katsoo, että on kehitettävä yhteisiä indikaattoreita, sääntöjä ja määritelmiä, jotta voidaan mitata kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden työllistävyyttä ja markkinavaikutuksia.

III PÄÄTELMÄT

ALUEIDEN KOMITEA

37. muistuttaa, että kulttuuriteollisuudella ja luovan alan teollisuudella voi olla Euroopassa merkittävä rooli taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden toteuttamisessa paikallis- ja aluetasolla.

38. korostaa kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden keskeistä roolia kulttuuriohjelman osana, koska ne tukevat paikallisyhteisöjä ja -talouksia tulosten aikaansaamisessa useilla eri politiikanaloilla. Niistä mainittakoon taloudellinen kehitys, koulutus, elinikäinen oppiminen, yhteisön turvallisuus sekä rikos-oikeudelliset ohjelmat.

39. katsoo, että matkailuelinkeino on sisällytettävä kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden määritelmiin.

40. tähdentää, että kriisin jälkeisessä taloudessa kulttuuri voi osaltaan auttaa saavuttamaan sosiaalipoliittiset tavoitteet luovalla tavalla edistämällä innovointia keinona aikaansaada tuloksia sosiaalisissa kysymyksissä. Kulttuuri ja taide voivat muuttaa käytäytymistä ja luoda uusia sosiaalisia siteitä, jotka kannustavat lahjakkaita ihmisiä luovuuteen.

41. toteaa, että tästä syystä kulttuurin sekä erityisesti kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden panoksella on olennainen merkitys Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa. ⁽⁷⁾

42. korostaa, että Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeiden – digitaalistrategian ja muiden – onnistunut täytäntöönpano edellyttää rohkeaa innovatiivisuutta ja että tässä luovan alan roolina on toimia erityisesti monitieteisten ja monikulttuuristen ratkaisujen synnyttäjänä. Tätä varten Eurooppa tarvitsee ennakkoluulottomia paikallis- ja aluetason toimijoita pioneereiksi luomaan yhteiskunnallisia innovaatioita ja näiden avulla syntyvää globaalia liiketoimintaa.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁷⁾ CdR 172/2007 fin.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uutta pontta ammatillista koulutusta koskevalle eurooppalaiselle yhteistyölle Eurooppa 2020 -strategian tueksi”

(2011/C 42/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti tähänastiseen Kööpenhaminan prosessissa tuettuun eurooppalaiseen yhteistyöhön ammatillisen koulutuksen alalla ja haluaa korostaa, että jatkossa tulisi keskittyä tehokkaimpien olemassa olevien välineiden, aloitteiden ja ohjelmien nopeaan täytäntöönpanoon, yksinkertaistamiseen ja konsolidointiin.
- yhtyy komission käsitykseen siitä, että koulutuksen – ammatillinen koulutus mukaan lukien – on mukauduttava työelämän ja sosiaalisten rakenteiden muutoksiin, jotka liittyvät vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja väestön ikääntymiseen. Lisäksi ammatillisella koulutuksella on huolehdittava kahdesta asiasta: sillä on täytettävä Euroopan tämänhetkiset ja tulevat osaamistarpeet ja samalla lievennettävä talouskriisin sosiaalisia vaikutuksia ja helpotettava kriisistä toipumista. Tämä edellyttää pikaisia uudistustoimia, jotta voidaan varmistaa sekä huippuosaaminen että tasapuolisuus.
- korostaa, että ammatillisen koulutuksen alan tehokas yhteistyö edellyttää kaikilta julkishallinnon tasoilta jatkuvaa poliittista ja hallinnollista vuorovaikutusta ja pitkäaikaista sitoutumista. Komission tulisi varmistaa, että alue- ja paikallisviranomaisten kanssa tehdään tarkoituksenmukaista yhteistyötä ja otetaan huomioon näiden olennainen rooli eurooppalaisen koulutusmaailman keskeisinä kumppaneina.
- kannattaa tiedonannon tavoitteita, joita ovat ammatillisen koulutuksen merkityksen lisääminen ja eurooppalaisen työvoiman osaamis pohjan parantaminen. Samalla se toteaa, että koulutus on myös keino edistää ja kehittää sosiaalista osallistumista. Myös köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuoden 2010 huomioon ottaen ammatillinen koulutus on tärkeä osatekijä kaikissa strategioissa sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien vähentämiseksi. On osoitettu, että verrattain pienet parannukset työvoiman ammattitaidossa voivat vaikuttaa merkittävästi kansakunnan tulevaan hyvinvointiin.

Esittelijä:	Robert Bright (UK, PSE), Newportin kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Uutta pontta ammatillista koulutusta koskevalle eurooppalaiselle yhteistyölle Eurooppa 2020 -strategian tueksi
	KOM(2010) 296 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. kannattaa komission aikomusta vauhdittaa ammatillista koulutusta koskevaa eurooppalaista yhteistyötä, joka tukee Eurooppa 2020 -strategiaa.

2. suhtautuu myönteisesti tähänastiseen Kööpenhaminan prosessissa tuettuun eurooppalaiseen yhteistyöhön ammatillisen koulutuksen alalla ja haluaa korostaa, että jatkossa tulisi keskittyä tehokkaimpien olemassa olevien välineiden, aloitteiden ja ohjelmien nopeaan täytäntöönpanoon, yksinkertaistamiseen ja konsolidointiin.

3. katsoo, että eurooppalaisten julkisen vallan käyttäjien tiedon- ja kokemustenvaihdon tiivistäminen kaikilla tasoilla on erittäin hyödyllistä, ja pitää hyvin tärkeänä erityisesti sitä, että komissio levittää tietoa parhaista käytännöistä. Samalla se sitoutuu tukemaan tällaista toimintaa tarvittaessa omien jäsentensä ja verkostojensa avulla.

4. toistaa tukevasa kilpailukykyä ja innovaatiota koskevien tavoitteiden saavuttamista vuoteen 2020 mennessä ja tunnustaa, että näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on jatkettava investoimista koulutukseen erityisesti taloudellisesti epävakaina aikoina.

5. yhtyy komission käsitykseen siitä, että koulutuksen – ammatillinen koulutus mukaan lukien – on mukauduttava työelämän ja sosiaalisten rakenteiden muutoksiin, jotka liittyvät vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja väestön ikääntymiseen. Lisäksi ammatillisella koulutuksella on huolehdittava kahdesta asiasta: sillä on täytettävä Euroopan tämänhetkiset ja tulevat osaamistarpeet ja samalla lievennettävä talouskriisin sosiaalisia vaikutuksia ja helpotettava kriisistä toipumista. Tämä edellyttää pikaisia uudistustoimia, jotta voidaan varmistaa sekä huippuosaaminen että tasapuolisuus.

6. kannattaa Uudet taidot uusia työpaikkoja varten -aloitteen kaltaisia toimia, joilla pyritään lähentämään koulutusmaailmaa ja työelämää. Koulutuksen ja työelämän välinen ero käy tulevaisuudessa yhä häilyvämmäksi, ja niiden tehokas yhteensovittaminen edellyttää perustavaa muutosta tavassa, jolla koulutukseen suhtaudutaan – ei ainoastaan yksilön näkökulmasta vaan myös instituutioiden tasolla ja kaikissa julkishallinnon portaisissa. Yhteensovittamisen systeemiin ja asenteellisiin esteisiin on puututtava, jos eurooppalaisten opiskelijoiden halutaan edistyvän

taidollisessa arvoketjussa ja edistävän Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden toteutumista.

7. korostaa, että ammatillisen koulutuksen alan tehokas yhteistyö edellyttää kaikilta julkishallinnon tasoilta jatkuvaa poliittista ja hallinnollista vuorovaikutusta ja pitkäaikaista sitoutumista. Komission tulisikin varmistaa, että alue- ja paikallisviranomaisten kanssa tehdään tarkoituksenmukaista yhteistyötä ja otetaan huomioon näiden olennainen rooli eurooppalaisen koulutusmaailman keskeisinä kumppaneina.

8. korostaa, että ammatillinen koulutus tulisi suunnitella johdonmukaisesti siten, että oppilaitokset, julkishallinnon eri tasot sekä yritykset kehittävät kumppanuuksia, vuoropuhelua ja opetusohjelmia tiiviissä yhteistyössä. Koulutuksentarjoajien, työntekijöiden sekä ohjaus- ja työnvälityspalvelujen välistä yhteistyötä on tuettava perusteltujen ja kohdennettujen tavoitteiden avulla sekä jakamalla tehokkaasti ajantasaista ja luotettavaa tietoa.

9. pitää erittäin tärkeänä, että tiedonannossa käsitellyt kysymykset vaikuttavat yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Niinpä alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli viestinnässä ja tiedonjaossa verkostojensa välityksellä. Samalla ne edistävät yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä huippuluokan laadunvarmistusta ja laadun parantamista sekä virallisissa että epävirallisissa yhteyksissä ja toteuttavat erilaisia ohjelmia.

10. kannattaa tiedonannon tavoitteita, joita ovat ammatillisen koulutuksen merkityksen lisääminen ja eurooppalaisen työvoiman osaamispuheen parantaminen. Samalla se toteaa, että koulutus on myös keino edistää ja kehittää sosiaalista osallistumista. Myös köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuoden 2010 huomioon ottaen ammatillinen koulutus on tärkeä osatekijä kaikissa strategioissa sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien vähentämiseksi. On osoitettu, että verrattain pienet parannukset työvoiman ammattitaidossa voivat vaikuttaa merkittävästi kansakunnan tulevaan hyvinvointiin. ⁽¹⁾

11. korostaa, että ammatillisen koulutuksen taloudelliset ja yhteiskunnalliset tehtävät huomioon ottaen on hyvin tärkeää, että tarpeellisten ominaisuuksien ja kansainvälisen sekä ammatitirajat ylittävän liikkuvuuden ja kielitaidon kehittämisen oikeasuhtaisesta yhdistelmästä tulee olennainen osa sitä. Liikkuvuuden avulla helpotetaan sekä kielimuurien ylittämistä että itsetuottamisen, sopeutumiskyvyn, vastuuntunnon, työllistettävyyden ja kulttuurienvälisen taitojen kehittymistä.

⁽¹⁾ *The High Cost of Low Educational Performance*, OECD 2010.

12. kehottaa komissiota ottamaan huomioon, että aikuisten elinikäisen oppimisen edistäminen on tärkeä haaste koulutuksesta vastaaville paikallis-, alue- ja valtiotason viranomaisille ja että tarvittaessa nykyiset ja tulevat osaamisvajheet on korjattava tasapainottamalla tapauskohtaisesti avainosaamista koskevat pätevöittämiset ammattikohtaisempien taitojen ja valmiuksien kanssa sekä nuorilla että aikuisilla työntekijöillä.

13. katsoo, että nykyinen taloudellinen tilanne voi luoda merkittäviä paineita paikallis-, alue- ja valtiohallinnolle, kun pyritään säilyttämään koulutusinvestointien nykyinen taso. Jos Euroopan halutaan olevan kilpailukykyinen maailmantalouden toimija, on pyrittävä tarmokkaasti tarjoamaan nykyisille ja tuleville työntekijöille sellaiset taidot, joita yritykset tarvitsevat kukoistaakseen. Kaikkien julkisen vallan tasojen on tehtävä yhteistyötä sovittaakseen investoinnit taitotarpeiden mukaan ja pyrkiäkseen varmistamaan, että Euroopalla on riittävästi ammattitaitoista työvoimaa edistämään talouden elpymistä.

Ammatillisen koulutuksen avainasema elinikäisessä oppimisessa ja liikkuvuudessa

14. kannattaa avaintoimintaa joustavien järjestelyjen luomiseksi ammatikoulutukseen. Tällaisia ovat "à la carte" -järjestelyt, joiden tarkoituksena on maksimoida mahdollisuudet jatkuvaan koulutukseen, sekä oppimistulosten tunnustamiseen perustuvat joustavat järjestelmät. Tarjoamalla opiskelijoille todelliset mahdollisuudet valita kursseja ja koulutuksentarjoajia voidaan varmistaa, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus koulutukseen omasta tilanteestaan riippumatta.

15. korostaa, että mainitulla lähestymistavalla on väistämättä vaikutusta alue- ja paikallisviranomaisten hallintoon ja rahoitukseen. Jotta palvelu on laadukasta, resursseja käytetään optimaalisesti ja julkinen talous pysyy tasapainossa, on kuitenkin taatava, että koulutusta tarjoavat laitokset tekevät yhteistyötä tarjotakseen toisiaan täydentäviä kursseja, joita on saatavilla tietäen edellytyksin samalla kun vältetään päällekkäisyydet tietyllä seudulla.

16. kannattaa sellaisten ammatillisten koulutusohjelmien kehittämistä, joiden tarkoituksena on luoda aidosti avoimet väylät ammatillisesta koulutuksesta yliopistokoulutukseen. Jotta tämä tavoite voitaisiin saavuttaa, korkeakouluja on kannustettava tekemään yhteistyötä kaikkien julkisen vallan tasojen kanssa ja keskenään kaikkialla EU:ssa ja ottamaan huomioon yritysmaailman tarpeet, jotta voidaan varmistaa, että kehitetään laadukasta ja sisällöltään merkityksellistä ammatillista koulutusta. Korkeatasoisen ammatillisen koulutuksen opintokokonaisuuksien kehittämisessä olisi myös kannustettava parhaiden käytäntöjen jakamiseen, ja koulutuksen yhteensopivuutta olisi vahvistettava laatimalla jatkuvia yhteisiä ohjelmia.

17. suosittaa, että ammattioppilaitosten tulisi tarjota enemmän ja parempaa ammatillista koulutusta, jotta voidaan vauhdittaa Euroopan talouden elpymistä, parantaa osaamista, kohentaa työllisyyttä ja sitoutua Eurooppa 2020 -strategiaan sisältyvään yleistavoitteeseen, jonka mukaan t&k-toimintaan on inves-

toitava 3 prosenttia EU:n bkt:sta.⁽²⁾ Olisi tarjottava työnteon yhteydessä tapahtuvaa opiskelua luokkahuoneisiin sidottujen kurssien lisäksi, jotta myös opiskelija-aines, joka ei ole niinkään akateemisesti suuntautunutta, voisi hankkia onnistuneen työllistymisen mahdollistavan pätevyyden. Samalla on varmistettava ammattitutkintojen ja akateemisten tutkintojen tasa-arvoisuus. Myös luokkahuoneissa tapahtuvassa opetuksessa on pitkälti oltava lähtökohtana erilaisten oppilaiden tarpeet ja oppimistavat, jotta voidaan kehittää myös luovuutta, innovaatiota ja yrittäjyyttä. Tehokkaalla ja houkuttelevalla ammatillisella koulutuksella on keskeinen tehtävä, kun pyritään tarjoamaan koulunkäyntinsä keskeyttäneille mahdollisuus palata opiskelun pariin ja puuttumaan Euroopan korkeaan nuorisotyöttömyyteen.⁽³⁾

18. on samaa mieltä siitä, että koulutuksen ja työelämän välisen siirtymävaiheen tehostamiseksi olisi tarjottava ohjaus- ja neuvontapalveluja, jotka antavat opiskelijoille mahdollisuuden saada olennaisia ja oikea-aikaisia tietoja uravalinnoista. Tällaisia ammatinvalinnanohjauspalveluja tulisi olla saatavilla kaikissa opiskeluvaiheissa sekä nuorille että aikuisille, ja niiden tulisi auttaa tekemään nykyisten työmarkkinoiden kannalta merkityksellisiä opiskeluvaihtoja sekä antaa neuvoja koulutuksen jälkeen. Alue- ja paikallisviranomaisilla on parhaat edellytykset tarjota opiskelijoille tällaista tukea kaikilla tasoilla, ja se tulisi ottaa huomioon tukiohjelmia laadittaessa. Voidakseen hoitaa tehtävänsä hyvin ohjauspalveluilla on oltava käytössään joustavaa, luotettavaa ja koordinoitua tietoa työmarkkinatilanteesta ja työmarkkinoiden välittömmistä tulevaisuuden tarpeista.

19. muistuttaa, että liikkuvuuden ja vaihdon edistämiseksi on keskeisen tärkeää tunnustaa yhdellä alueella annettu korkeatasoinen ammatillinen koulutus kaikkialla EU:ssa. Tätä lähestymistapaa on tuettava alue- ja paikallisviranomaisten edistämällä korkealaatuisilla ja johdonmukaisilla laadunvarmistusmekanismeilla, jotka ovat asianosaisten sidosryhmien (toimivaltaiset julkisen vallan tahot, työmarkkinaosapuolet, ammatillisen koulutuksen tarjoajat ja opiskelijat) tunnustamia.

20. korostaa, että ottaen huomioon jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten vastuun tiedonannossa käsitellyillä aloilla avoin koordinoitimenetelmä on asianmukainen työskentelymetodi koulutusalan eurooppalaisessa yhteistyössä. Sovellettaessa avointa koordinoitimenetelmää koulutuksen alalla on lisäksi otettava huomioon alue- ja paikallisviranomaisille koituvat hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset.

21. suosittaa harkitsemaan myös "pehmeän" avoimen koordinoitimenetelmän kaltaisten hankkeiden hyödyntämistä, millä tuettaisiin ammatillisen koulutuksen käytänteiden levittämistä alueille soveltamalla oppimisen ja vaihdon tieteellistä systemaattisointia.⁽⁴⁾

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/115346.pdf>

⁽³⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=113&newsId=831&furtherNews=yes>

⁽⁴⁾ <http://www.earlall.eu/page.asp?n=newsdetails&i=13340>

22. muistuttaa komissiota siitä, että alue- ja paikallisviranomaiset johtavat Euroopassa ammatillisen koulutuksen liikkuvuutta edistävien toimien kehittämistä. Alue- ja paikallisviranomaiset voivat edistää oppimiseen liittyvää liikkuvuutta merkittävällä tavalla etenkin tiedotuksen, neuvonnan ja valvuttamisen muodossa sekä tukemalla laadunvarmistukseen ja rahoitukseen liittyviä toimia, kuten myös Barcelonan julistuksessa todeetaan.⁽⁵⁾ Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY), joka tarjoaa uudet oikeudelliset puitteet rajatylittävälle ja alueidenväliselle yhteistyölle, voi olla hyödyllinen väline edistettäessä koulutuksen liikkuvuutta lisääviä toimia.

23. kehottaa komissiota pyrkimään aktiiviseen yhteistyöhön alue- ja paikallisviranomaisten kanssa ja ottamaan näiden näkemykset asianmukaisesti huomioon joko yhdessä AK:n, verkostojen tai yksittäisten viranomaistahojen kanssa kehitettäessä ammatillisen koulutuksen tarjontaa tukevia eurooppalaisia aloitteita. Esimerkkejä tällaisista aloitteista ovat ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” ja ”Nuoret liikkeellä”.

24. kehottaa komissiota ottamaan huomioon alue- ja paikallisviranomaisten roolin mahdollisina liikkuvuutta helpottavina tukirakenteina kehitettäessä liikkuvuuden tukiohjelmia ammatillisen koulutuksen alalla.

25. muistuttaa, että EU:n on taattava kaikille opiskelijoille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyödyntää ammatilliseen koulutukseen liittyvän liikkuvuuden tukiohjelmia opiskelijan kotipaikkakunnan maantieteellisestä sijainnista riippumatta. Komitea suosittaakin, että tuetaan maantieteellisiä erityispiirteitä omaavia alueita, kuten syrjäisimpiä alueita, joiden etäisyys ja sijainti maantieteellisesti erillään mantereesta vaikeuttavat suuresti tämänkaltaisten liikkuvuustoimien kehittämistä.

Ammatillisen koulutuksen houkuttelevuuden ja huippuosaamisen lisääminen parantamalla laatua ja tehokkuutta

26. kehottaa komissiota tukemaan edelleen laadunvarmistuksen eurooppalaisessa viitekehysessä (EQAVET) suositeltujen järjestelmien kaltaisia mekanismeja.

27. korostaa, että laadunvarmistus on keskeisen tärkeä tekijä joustavan ja mukautumiskelpoisen ammatillisen koulutuksen tuottamisessa. Tällaisilla puitteilla on kuitenkin taloudellisia vaikutuksia alue- ja paikallistasolla, mihin monet ammatillisen koulutuksen tarjoajat sijoittuvat. Näin ollen on tärkeää, että näissä puitteissa otetaan huomioon nykyiset paikalliset laadunvarmistusjärjestelmät ja että pyritään hyödyntämään olemassaolevia parhaita käytäntöjä.

28. kannattaa ehdotusta, jonka mukaan tulisi hyödyntää tehokkaammin työssäoppimisen eri muotoja. Jos halutaan korjata

työvoiman keskeisiä osaamisvajeita, nykyisten työntekijöiden aktiivinen osallistuminen ammatilliseen koulutukseen on erittäin tärkeää, koska suurin osa tulevaisuuden työvoimasta – josta talouden elpyminen riippuu – on jo työelämässä.

29. korostaa, että työssä tapahtuvan oppimisen lisääminen edellyttää yrityksiltä täyttä tukea ja sitoutumista. On erittäin tärkeää tarjota asianmukaisia kannustimia koulutuksen tarjoajien ja yritysten yhteistyön tehostamiseksi. Monitasoisen julkishallinnon toimintamallin ansiosta alue- ja paikallisviranomaisilla on parhaat mahdollisuudet kehittää ja ylläpitää yhteyksiä etenkin pk-yrityksiin, joissa työskentelee merkittävä osuus eurooppalaisesta työvoimasta. Kannustaminen taitojen kehittämiseen tällaisissa yrityksissä tukee talouskasvua tällä tärkeällä sektorilla.

30. tukee näkemystä, jonka mukaan ammatillisen koulutuksen merkittävyyttä työmarkkinoiden kannalta voidaan parantaa kehittämällä ennakoivan suunnittelun välineitä, joiden avulla saadaan osaaminen ja työpaikat kohtaamaan. Lisäksi se korostaa, että ammatillisen koulutuksen tarjoajat yhteistyössä paikallisten työmarkkinaosapuolten edustajien kanssa kykenevät havaitsemaan tarpeen mukauttaa opetussuunnitelmia, jos ammatiosajista on pulaa tai liikatarjontaa, jos esiintyy osaamisvajeita tai jos koulutus on vanhentunutta.

31. katsoo, että opiskelijoiden ja työntekijöiden sopeutumiskyky ja joustavuus on erittäin tärkeää. Sen vuoksi ammatillisen koulutuksen on tarjottava mukautettavia ja joustavia osaamis-pohjaisia taitoja, jotka vastaavat yrity maailman nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin.

32. kannattaa komission kehotusta suunnitella ammatillinen koulutus siten, että se vastaisi paremmin markkinoiden tarpeisiin ja edistäisi työvoiman mukautuvuutta ja joustavuutta. On kuitenkin otettava huomioon, että yrity maailman tarpeet eivät aina ole yhteensopivia niiden julkisen vallan tarpeiden kanssa, jotka koskevat sosiaalisen osallistumisen ja koheesio politiikan edistämistä. Lisäksi työvoiman joustavuutta koskevat vaatimukset on tasapainotettava tarjoamalla ihmisille asianmukainen sosiaaliturvan taso (joustoturva-käsitteen mukaisesti).

33. toteaa, että lisäksi monien yksittäisten alojen ja yritysten on usein vaikea ennakoita tarpeitaan tarkasti monta vuotta etukäteen ja saada kaikenkattava käsitys tiettyyn toimialaan kuuluvien ammattien ja ammattialojen tarpeista. Siksi koulutuksessa on myös tasapainotettava erikoistumis- ja yleisopinnot hyvin harkitusti tarjoamalla sekä pitkäaikaisempia ja kauemmin kestäviä että lyhytaikaisempia ja nopeaan vaikutukseen tähtäviä koulutustoimia. Tässä yhteydessä on korostettava julkisen ja yksityisen alan yhteistyön mahdollisuuksia ja tarvetta. Avaintaitoja hankkimalla yksilön edellytykset selvitä nopeista ja ennustamattomista muutoksista työelämässä paranevat.

⁽⁵⁾ http://www.eurlall.eu/filebank/G%C3%B6teborg_BarcelonaDeclaration_English.pdf

34. huomauttaa, että yritysmaailman tarpeiden kartoittaminen voi muodostaa alue- ja paikallisviranomaisille hallinnollisia rasitteita, etenkin jos ne eivät nykyisin hoida tällaisia tehtäviä. Jotta taitotarpeiden analyysistä olisi hyötyä, sitä on ajantasaisesti säännöllisesti, koska yritysten tarpeet voivat muuttua nopeasti. Näissä kysymyksissä onkin kannustettava tietämyksen jakamiseen, ja muun muassa analysointimenetelmistä on toimitettava tietoa viranomaistahoille, jotka eivät nykyisin hyödynnä mainittuja tekniikoita.

Tasapuolisuus ja aktiivinen kansalaisuus

35. suhtautuu myönteisesti komission omaksumaan osallistavaan lähestymistapaan ja on samaa mieltä siitä, että on tärkeää edistää yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia tunnustamalla heikoimmassa asemassa olevien ihmisten avaintaidot ja osaaminen. Ammatillinen koulutus on tärkeä tekijä pyrittäessä edistämään etenkin puutteellisesti koulutettujen, maahanmuuttajataustaisten, työttömien ja erityistarpeita omaavien opiskelijoiden yhdenvertaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta.

36. kehottaa komissiota ottamaan kattavasti huomioon riskiryhmien tarpeet pohdittaessa koulutusvaiheiden välisiä siirtymiä sekä ammatillisen ja muun koulutuksen välisiä väyliä. Sekä aikuiset että nuoret heikossa asemassa olevat tai riskiryhmään kuuluvat ihmiset voivat hyötyä huomattavan paljon helposti saatavilla olevasta ja sisällöltään tarkoituksenmukaisesta ammatillisesta koulutuksesta, joka antaa ihmisille mahdollisuuden toimia aktiivisina kansalaisina ja antaa merkityksellisen panoksensa talouteen. Ohjelmat on toteutettava yksilökohtaisten tarpeiden mukaisesti ja niiden yhteyteen on suunniteltava paikallistasolla tarjottavia palveluita hauraimmille ryhmille. On olennaisen tärkeää, että alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli paikallisen koulutustarjonnan kehittämisessä. Lisäksi niiden tulee varmistaa, että myös erityisesti heikossa asemassa olevat saavat helposti tietoa koulutuksesta.

37. korostaa, että vaikka on tärkeää varmistaa, että on olemassa järjestelmiä ammatillisen koulutuksen piirissä olevien ja etenkin riskiryhmiin kuuluvien työllisyysasteen toteamiseksi, tällaisilla järjestelmillä on pyrittävä seuraamaan myös opiskelijoiden saamien työpaikkojen laatua. Kerättyä tietoa voidaan hyödyntää ammatillisen koulutuksen kehittämisessä, jotta opiskelijoille voidaan tarjota ihmisarvoiseen työhön työllistymisessä tarvittavia tietoja.

38. suhtautuu myönteisesti aktiiviseen kansalaisuuteen tähtäävien avaintaitojen kehittämiseen ammatillisen koulutuksen tarjoajien, paikallisyhteisöjen, kansalaisjärjestöjen, vanhempien ja opiskelijoiden välisen yhteistyön avulla. Samalla on pyrittävä ottamaan huomioon myös alue- ja paikallisviranomaiset, joilla on keskeinen rooli paikallisyhteisöjen tukemisessa ja kansalaisuuden kehittämisessä.

39. kannattaa komission valitsemaa painotusta, jonka mukaan on kehitettävä avaintaitoja, ja katsoo, että luku- ja laskutaidon sekä muiden perustaitojen samoin kuin tietotekniikka- ja kielitaidon kehittäminen on olennaisen tärkeää haavoittuvassa asemassa olevien ja riskiryhmiin kuuluvien sekä maahanmuut-

tajien työllistämiseksi, etenkin kun otetaan huomioon, että noin 20 prosentilla EU:n kansalaisista on heikko lukutaito. ⁽⁶⁾

Innovointi, luovuus ja yrittäjyys

40. suhtautuu myönteisesti komission näkemykseen kokemuspohjaisen ja aktiivisen oppimisen tarjoamisesta, koska se edistää korkeatasoisten tietoteknisten taitojen hankkimista, riskinottoa ja kriittistä ajattelua. Euroopan talouden kukoistus edellyttää tällaisten taitojen vaalimista ammattitaidon ohella, koska ne antavat opiskelijoille erilaisia mahdollisuuksia ja vahvistavat yritysten tarvitsemaa osaamispuhjaa.

Ammatillista koulutusta koskevan eurooppalaisen yhteistyön uusi toimintasuunnitelma

41. tukee komissiota sen kehottaessa ammatillisesta koulutuksesta vastaavia EU-valtioiden ministereitä hyväksymään kunnianhimoisen toimintasuunnitelman ammatillisen koulutuksen uudistamiseksi, määrittämään konkreettiset tavoitteet kymmeneksi seuraavaksi vuodeksi ja sitoutumaan vakaasti ohjelman toteuttamiseen Eurooppa 2020 -strategian mukaisten kansallisten uudistusohjelmien puitteissa. Korkealaatuisten taitojen kehittäminen koulutusjärjestelmiä parantamalla on olennainen osa unionin strategiaa nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastaamiseksi, ja tähän pyrkimykseen liittyy yhdenmukainen politiikka koulutusjärjestelmän kaikilla tasoilla.

42. suhtautuu myönteisesti viittaukseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden, komission ja työmarkkinaosapuolten on tehtävä tiivistä yhteistyötä tarkasteltaessa ammatillisen koulutuksen painopisteitä joulukuussa 2010. Lisäksi alue- ja paikallisviranomaisia, ammatillisen koulutuksen tarjoajia, opettajia ja opiskelijoita kaikilla eri tasoilla on kuultava toteutusta suunniteltaessa. Koulutuksen ja työn yhteensovittaminen edellyttää johdonmukaisuuden tehostamista paikallis-, valtio- ja Euroopan tasolla. Lisäksi ammatillisen koulutuksen strategiat on liitettävä talouden kehittämisstrategioihin kaikilla mainituilla tasoilla.

43. korostaa jälleen, että yksittäisten jäsenvaltioiden on otettava alue- ja paikallisviranomaiset täysipainoisesti mukaan asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen kaikissa vaiheissa. Eurooppalaisen koulutusalan pitkän aikavälin yhteistyön menetelmiä valittaessa on otettava huomioon alue- ja paikallisviranomaisten vastuualat, ja metodeja parannettaessa on tehtävä yhteistyötä mainittujen viranomaisten kanssa.

44. korostaa, että sovittujen toimien suunnittelu ja toteuttaminen edellyttää tukea olemassa olevilta Euroopan tason foorumeilta, joita ovat esimerkiksi ammatillisesta koulutuksesta vastaavat johtavat virkamiehet (DGVT) ja ammatillisen koulutuksen neuvonantava komitea (ACVT), sekä asiaan liittyviä EU:n ohjelmia ja välineitä. Tällainen on esimerkiksi Leonardo da Vinci -ohjelma, jolla olisi jatkossakin tuettava ammatillisen koulutuksen saatavuutta ja siihen liittyvää liikkuvuutta ja innovointia elinikäisen oppimisen ohjelman puitteissa.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report09/report_en.pdf

45. katsoo, että on ratkaisevan tärkeää maksimoida rakennerahastojen hyödyntäminen ammatillisen koulutuksen tukemiseksi. Suuntaamalla uudelleen Euroopan sosiaalirahaston vastuualuetta voitaisiin tarjota räätälöityjä ratkaisuja opiskelijoille, jota

tarvitsevat täydennyskoulutusta saadakseen uusia työllistymismahdollisuuksia tai pitääkseen nykyisen työnsä. Tässä yhteydessä voitaisiin hyödyntää myös Euroopan aluekehitysrahastoa ja Euroopan globalisaattorahastoa.

Bryssel 1. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean oma-aloitteinen lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli vuosien 2008–2013 terveysstrategian täytäntöönpanossa”

(2011/C 42/08)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa, että strategian toteuttamistapaa on välttämätöntä muuttaa siten, että paikallis- ja alueviranomaisten intressit ja kokemus otetaan täysimääräisesti huomioon, ja kehottaa sisällyttämään Eurooppa 2020 -strategiaan terveysalan indikaattoreita ja tavoitteita.
- toteaa, että strategian toimivuutta on mahdollista kohentaa monin tavoin, eritoten kun ajatellaan unionin rahastoja sekä strategian täytäntöönpanomekanismeja ja -rakenteita, alueellisia terveysindikaattoreita ja -tavoitteita sekä terveydenhuoltojärjestelmien mukauttamista uusiin haasteisiin.
- kiinnittää huomiota siihen, etteivät kriisiin liittyvät, asianomaisten unionin jäsenvaltioiden tekemät talousarvioleikkaukset saa merkitä terveyspolitiikkaan ja terveydenhuoltojärjestelmään osoitettavien määrärahojen pienentämistä, vaan on pohdittava, miten ne pidetään vakaina ja miten kyetään helpommin sopeutumaan tuleviin haasteisiin sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä mahdollisesti syntyviin yhteisvaikutuksiin.
- katsoo, että toiminta terveyden hyväksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi on tehokas tapa turvata ihmisten terveys ja rajoittaa alati kasvavia terveydenhuollon kustannuksia, ja on vakuuttunut, että terveyttä tulee edistää kaikissa elämänvaiheissa.
- edellyttää, että alueiden komitea kutsutaan osallistumaan suoraan ja säännöllisesti korkean tason virkamiehistä koostuvan, kansanterveyskysymyksiä käsittelevän työryhmän työskentelyyn sekä osallistumaan lukuisten unionin tasolle perustettujen teemakohtaisten työryhmien työskentelyyn.
- tukee aloitteita uusien teknologioiden käyttöönottamiseksi. Niistä ovat esimerkkeinä sähköinen terveyskortti, joka sisältää potilaan perustiedot ja jossa säilytetään samalla turvallisesti arkaluonteiset henkilötiedot, sekä muut ratkaisut, joiden ansiosta yksittäisten potilaiden tiedot ovat helpommin saatavilla kaikkialla EU:ssa.
- on tyytyväinen Euroopan komission terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston aloitteeseen, jonka tavoitteena on yhteisten hankkeiden kehittäminen alueiden komitean kanssa, jotta mahdollistetaan paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen strategian toteuttamiseen.

Esittelijä: Adam Banaszak (PL, AE), Kujavia-Pommerin voivodikunnan aluevaltuuston jäsen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. katsoo, että vuosien 2008–2013 terveysstrategia koskettaa paikallis- ja alueviranomaisia suoraan, sillä useimmissa jäsenvaltioissa ne ovat hallintoalueillaan toimivaltaisia kansanterveyteen vaikuttavien palvelujen alalla ja vastuussa niistä sekä aluekehityksen edellytyksistä.

2. painottaa, että alueet ja paikallisyhteisöt huolehtivat terveydenhoidon suunnittelusta, toteuttamisesta ja kehittämisestä sekä sen hallinnosta. Ne panevat myös toimeen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen tähtääviä ohjelmia. Sen lisäksi ne kantavat monessa tapauksessa niistä taloudellisen vastuun ja näkevät läheltä kansalaisten huolet, minkä vuoksi ne tuntevat terveyskysymykset syvällisesti ja käsittävät alalla esiintyvät ongelmat.

3. panee merkille strategian laaja-alaisuuden ja yhtyy sen tavoitteisiin.

4. painottaa, että on tärkeää luoda mekanismit, joiden avulla konkretisoidaan hyväksytyt periaatteet toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

5. katsoo, että strategiat ja toimenpiteet on suunniteltava ja muotoiltava sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen sekä muut syrjimättömyysnäkökohdat huomioiden.

6. tähdentää, ettei niitä saa missään tapauksessa asettaa kyseenalaiseksi talouskriisin takia.

7. ilmaisee tyytymättömyytensä siihen, ettei paikallis- ja alueviranomaisia ole kytketty olennaisella tavalla strategian täytäntöönpanoon.

8. toteaa, etteivät komitean lausunnossaan valkoisesta kirjasta ”Yhdessä terveyden hyväksi: EU:n strateginen toimintamalli vuosiksi 2008–2013” sekä lausunnossaan ”Solidaarinen terveydenhuolto: terveyserojen vähentäminen EU:ssa” esittämät vaatimukset eivätkä sen lukuisissa muissa lausunnoissa tekemät ehdotukset ole saaneet vastakaikua.

9. palauttaa taaskin mieleen edellä mainituissa lausunnoissa esitetyt vaatimukset – erityisesti ne, jotka koskevat ponnistelmista EU:n jäsenvaltioiden välisten ja sisäisten terveyserojen kaivattamiseksi.

10. korostaa, että strategian toteuttamistapaa on välttämättömästi muutettava siten, että paikallis- ja alueviranomaisten intressit ja kokemus otetaan täysimääräisesti huomioon ja samalla tullaan sekä nykyisen strategian menestys että tulevaisuuden vuosiksi käyttöön otettavan strategian tuloksekkuus.

11. toteaa, että toimenpiteet terveyden edistämiseksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi ovat tehokkain tapa rajoittaa jatkuvasti kasvavia terveydenhuoltokustannuksia. Sitä on edistettävä elämän kaikissa vaiheissa samoin kuin terveellisten elämäntapojen omaksumista. Tulee jatkaa määrätietoista työtä tupakkoinnin torjuntaa koskevan WHO:n puitesopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

12. katsoo, että laaja-alaisen terveyttä edistävien toimien tulee kuuluu pysyvänä osana terveyttä koskevaan EU:n lähestymistapaan kaikilla politiikanaloilla.

13. tukee aloitteita uusien teknologioiden käyttöönottamiseksi. Niistä ovat esimerkiksi sähköinen terveyskortti, joka sisältää potilaan perustiedot ja jossa säilytetään samalla turvallisesti arkaluonteiset henkilötiedot, sekä muut ratkaisut, joiden ansiosta yksittäisten potilaiden tiedot ovat helpommin saatavilla kaikkialla EU:ssa.

14. toteaa, että strategian toimivuutta on mahdollista kohentaa monin tavoin, eritoten kun ajatellaan unionin rahastoja sekä strategian täytäntöönpanomekanismeja ja -rakenteita, alueellisia terveysindikaattoreita ja -tavoitteita sekä terveydenhuoltojärjestelmien mukauttamista uusiin haasteisiin.

Arvio strategian toimivuudesta talouskriisin oloissa

15. yhtyy strategiassa esitettyyn ajatukseen, että terveys on arvokkain omaisuutemme, että yhteiskunnan jäsenten hyvä terveys on tuottavuuden ja hyvinvoinnin välttämätön edellytys ja että sen vuoksi varainkäyttöä terveyden hyväksi on pidettävä investointina eikä pelkästään kustannuksena.

16. painottaa, että terveys on ennen muuta ihmisten elämänlaadun perustekijä, eikä sitä tule tarkastella ainoastaan talouden näkökulmasta.

17. kiinnittää huomiota siihen, etteivät kriisiin liittyvät, asianomaisten unionin jäsenvaltioiden tekemät talousarviolikkaukset saa merkitä terveyspolitiikkaan ja terveydenhuoltojärjestelmään osoitettavien määrärahojen pienentämistä, vaan on pohdittava, miten ne pidetään vakaina ja miten kyetään helpommin sopeutumaan tuleviin haasteisiin sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä mahdollisesti syntyviin yhteisvaikutuksiin.

18. toteaa, ettei vallitseva talouskriisi voi olla jäsenvaltioille syy vähentää toimintaa terveellisen elämäntavan edistämiseksi ja supistaa terveysaiheisia ohjelmia.

19. katsoo, ettei kaikkia jäsenvaltioita koskettava talouskriisi saa kääntää julkisen vallan huomiota ensisijaisista kysymyksistä tekosyynä menotalouden tervehtyttäminen (esim. terveysalalla). Päinvastoin, jäsenvaltioiden tulee pyrkiä mahdollisuuksien mukaan parantamaan väestönsä terveyttä.

EU:n rahastojen hyödyntäminen terveysalan hankkeiden rahoittamisessa

20. korostaa terveysalan toimintaohjelman kautta jaetun EU-tuen tärkeää merkitystä kansalaisten terveyden, terveyden edistämisen sekä terveystieteiden kehittämisen ja osaamisen tuottamisen ja levittämisen kannalta. Komitea toteaa tarpeelliseksi tarkastella uudelleen unionin rahastojen yhteydessä sovellettavia hankerahoituksen valinta- ja tukikelpoisuusehtoja muun muassa sosiaalisiin tekijöihin vaikuttamiseksi. Samalla on tarpeen kytkeä alueet ilman välikäsiä mukaan tähän toimintamalliin, jotta niiden kokemuksesta alalla saadaan paras mahdollinen hyöty.

21. katsoo, että on välttämättä edelleenkin osoitettava unionin määrärahoja koheesiorahastoihin ja seurattava niiden tuloksekkuutta myös yhteisten sosiaalisten terveysindikaattorien avulla. EU-tasolla harjoitettavan koheesio politiikan jatkamisen ansiosta on mahdollista mitata sen vaikutusta kansalaisten terveyteen.

22. pitää tarpeellisena, että alueet kytketään suoraan unionin rahastojen suunnittelutyöhön, jolloin aluekohtaiset ensisijaiskysymykset kyetään nivomaan siihen mukaan, minkä ansiosta pystytään tuntuvasti kohottamaan saatavilla olevien määrärahojen käyttöastetta.

23. tekee seuraavat ehdotukset:

— Yksinkertaistetaan varojen myöntämismenettelyjä ja lyhennetään ennakkorahoituksen määräajat 45 päivään.

— Tehdään tarjouspyynnöt läpinäkyvämmiksi kääntämällä ne kaikille kielille ja julkaisemalla ne erityisessä verkkosivustossa.

— Helpotetaan usean rahaston samanaikaista hyödyntämistä yksinkertaistamalla menettelyjä ja perustamalla yhteisiä helpokäyttöisiä tietolähteitä.

— Lisätään rajanylittäviin yhteistyöhankkeisiin tarkoitettuja varoja.

24. kehottaa myöntämään pitkäkestoista tukea hankkeisiin, joiden tavoitteena on mukauttaa olemassa olevat terveydenhuoltojärjestelmät vastaamaan uusiin haasteisiin, kuten potilaiden lisääntyvään liikkuvuuteen, väestön ikääntymiseen sekä kroonisten sairauksien lisääntymiseen, vammautumiseen ja riippuvuuteen.

25. pitää välttämättömänä kehittää indikaattoreita mittaamaan unionin rahastoista rahoitettujen hankkeiden vaikutusta paitsi ihmisten terveyteen myös asianomaisten alueiden talouskehitykseen.

Terveyden edistäminen ja sairauksien ennaltaehkäiseminen

26. katsoo, että toiminta terveyden hyväksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi on tehokas tapa turvata ihmisten terveys ja rajoittaa alati kasvavia terveydenhuollon kustannuksia.

27. on vakuuttunut, että terveyttä tulee edistää kaikissa elämänvaiheissa ja että näin tulee luoda ennen kaikkea edellytykset taloudelliselle toimeentulolle sekä taata siten ihmisen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi kaikkina ikäkausina.

28. kannattaa toimenpiteitä terveyden hyväksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi useilla eri tasoilla ja kaikilla sosioekonomisilla elämänalueilla.

29. katsoo, että on edistettävä aloitteita sekä lasten että aikuisten fyysisen aktiivisuuden ja liikkumisen lisäämiseksi.

30. vetoaa paikallisviranomaisiin, jotta nämä tukisivat, edistäisivät ja tekisivät tunnetuksi organisaatioita, jotka kokoavat yhteen monenikäisiä ihmisiä ja joiden työn tavoitteena on eri sukupolvien yhteistoiminta sekä tiedon ja kokemuksen vaihdanta.

31. tähdentää, että on tärkeää tukea lasten ja nuorten terveyskasvatusta seuraavilla aloilla:

— terveellinen ravitsemus (vihannesmaiden hoito esikouluissa ja kouluissa, laadukkaiden aterioiden valmistuksen oppiminen)

— liikunta (patikointi ja pyöräretket, urheilupäivät, koulujenväliset kilpailut, kilpailut rajanylittävän yhteistyön osana, koulujen urheilu- ja retkikerhot)

— ympäristö- ja terveysopetus (luonnonympäristöön tutustuminen maastossa, ympäristönsuojeluohjelmat, ympäristöstävälliset koulut sekä pyöräilyn, rullaluistelun ja uimisen edistäminen lasten keskuudessa).

32. kannattaa lasten terveellistä ravitsemusta koskevia aloitteita. Lapsille ruokaa tarjoavissa laitoksissa (kouluissa, esikouluissa, heikossa asemassa olevien tai ongelmaperheiden lapsista huolehtivissa laitoksissa) tulisi painottaa sitä, että käytetään muuntelemattomia, ympäristöä kunnioittavia tuotettuja ravintoa-aineita, joita on käsitelty siten, ettei arvokkaita ainesosia menetä.

33. katsoo, että on välttämätöntä tehostaa aikuisten terveyden edistämistoimia. Tällöin huomio on kohdistettava sekä fyysiseen terveyteen tukemalla urheiluseuroja ja yli 50-vuotiaille järjestettävää liikuntatoimintaa että toimiin, joilla vähennetään yhteiskunnasta vieraantumista, helpotetaan kontaktin solmimista ja tehdään tavaksi viettää aktiivisesti aikaa ihmisryhmän jäsenenä fyysisestä kunnosta riippumatta. Väestön ikääntymisen ja sosiaalisten muutosten seurauksena käy monesti niin, että aikuisikäiset vieraantuvat ryhmästä, jossa he ovat siihen asti toimineet (työpaikan menetys, avioero, aviopuolison kuolema). Yksinäisyys ja jääminen vaille mahdollisuuksia toimia aktiivisesti ryhmän jäsenenä edistävät vahingollista käyttäytymistä ja voivat aiheuttaa masennuksen, ”paoksi sairauteen” kutsutun ilmiön.

34. on sitä mieltä, että voisi olla tarkoituksenmukaista laatia esim. 40-, 50- ja yli 60-vuotiaille aikuisille terveystarkastus ja painottaa terveyskasvatusta: siihen kuuluvat oikean ruumiinpainon säilyttäminen kaikissa ikävaiheissa, verenkiertojärjestelmän kunnosta ja näkökyvystä huolehtiminen, ikävaiheeseen määrällisesti ja laadullisesti soveltuva ruokavalio sekä haitallisten tottumusten hylkääminen. Tämän on perustuttava tieteellisiin tosi-seikkoihin, ja siinä on erityisesti huomioitava naisille ominainen, erilainen terveysriskitilanne sydän- ja verisuonitautien sekä sydäninfarktien yhteydessä.

35. painottaa, että koska ennaltaehkäisevät toimet ja terveellisen elämäntavan suosiminen on useimmissa tapauksissa tuloksetkain keino, paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla ratkaiseva rooli tässä työssä, sillä ne ovat läheisessä yhteydessä kansalaisiin ja ymmärtävät kansalaisten tarpeita. Paikallis- ja alueviranomaiset on välttämätöntä saada mukaan mainittuja toimenpiteitä toteuttamaan, sillä niillä on kiinteät yhteydet ruohonjuuritason toimijoihin (virkamiehet, toimihenkilöt, terveydenhuollon toimipaikat, ammatilliset järjestöt, yritysneuvostojen jäsenet, sairauskassat, terveyskasvatusta toteuttavat koulut yms.).

36. katsoo, että lähivuosina on ratkaisevan tärkeää kytkeä paikallis- ja alueviranomaiset tiiviisti mukaan ennaltaehkäisy- ja tiedotustyön suunnitteluun ja toteutukseen ja osoittaa niille siihen ehdottoman tarpeelliset voimavarat.

37. katsoo lisäksi olevan välttämätöntä, että niille osoitetaan resurssit rakentaa verkostoja, joiden avulla ne pystyvät vaihtamaan alan kokemuksia sekä käsittelemään muita ongelmia, joita EU:n alueilla esiintyy.

Terveydenhoidon tasossa ilmenevien eroavuuksien poistaminen EU:n alueellisen yhteenkuuluvuuden osatekijänä Eurooppa 2020 -strategiaan liittyen

38. katsoo, että maaseutualueilla, teollisuuden muutosprosessissa olevilla alueilla sekä vakavien ja pysyvien luontoon tai väestöön liittyvien haittojen seurauksista kärsivillä alueilla, kuten pohjoisimmilla alueilla, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, ja saaristo-, rajaseutu-, vuoristo- ja köyhillä alueilla, pitää pyrkiä erityisesti takaamaan ihmisille tasavertaisesti pääsy terveydenhuollon piiriin ja hyvän terveydentilan säilyttämistä edistävät tekijät kaikissa ikävaiheissa.

39. suosittaa, että käytettävissä olevia indikaattoreita hyödynnetään paremmin, jotta voidaan parantaa kaikkien ja erityisesti niiden terveyttä, joiden elinajanodote on keskimääräistä alhaisempi, ja jotta kyetään tasoittamaan alueellisia eroavuuksia.

40. tähdentää, että on tärkeää kerätä järjestelmällisesti aineistoa, jota tarvitaan unionin kansalaisten terveyttä koskevien indikaattorien määrittämiseksi, analysoimiseksi ja seuraamiseksi. Näin voidaan tehdä päätelmiä ja esittää ehdotuksia ja suosituksia ehkäiseviksi toimenpiteiksi, terveyden edistämiseksi tai mahdollisten seurausten karsimiseksi. Tällöin on määriteltävä unioni-, jäsenvaltio- sekä alue- ja paikallistasolla jaettavat ja vaihdettavat vähimmäistiedot, jotka mahdollistavat kyseisten indikaattorien laatimisen.

41. pitää tarkoituksenmukaisena laatia terveydenhuollon henkilöstön ja avustavan henkilökunnan työllisyysindikaattorit ja pyrkiä tasoittamaan niiden osoittamia eroja – eritoten maissa, joissa tähän asti ei ole tukeuduttu tällaisiin indikaattoreihin. On suotavaa, että alueviranomaiset ovat laadintatyössä mukana.

42. suosittaa, että terveydenhoitohenkilöstön työllisyysastetta ja muuttoastetta seurataan, jotta kyetään takaamaan terveydenhoidon optimaalinen toiminta EU:n jokaisella alueella sekä varmistamaan, että saatavilla on riittävästi tietoa, jotta voidaan harkita korvauksia koulutukseen investoiville alueille, jotka eivät saa tuottoa investoinneistaan.

43. kannattaa hyvien käytäntöjen standardien laatimista sekä hyvien käytäntöjen vaihdantaa samankaltaisten alueiden kesken.

44. kehottaa tekemään analyysin, jossa otetaan huomioon hankkeiden taloudelliset vaikutukset alueilla ja määritetään investoinnin tuotto prosentti terveysalan hankkeissa. Tavoitteena on arvioida toteutettuja poliittisia strategioita jälkikäteen. On täsmennettävä välineet, jotka mahdollistavat kyseisen analyysin – kuten terveysvaikutusten arvioinnin – toteuttamisen sekä jälkikäteen että etukäteen tai ennalta ehkäisevästi.

45. kehottaa sisällyttämään Eurooppa 2020 -strategiaan terveysalan indikaattoreita ja tavoitteita älykkään, kestävän ja sosiaalista syrjäytymistä torjuvan kehityksen aikaansaamiseksi.

46. kehottaa komissiota laatimaan terveysalalle omat indikaattorinsa ja pyytää ottamaan niissä alueelliset olosuhteet täysimääräisesti huomioon.

47. kehottaa komissiota edelleenkin tukemaan alueellisia indikaattoreita koskevia hankkeita, kuten 12SARE:a, sekä varmistamaan, että sen jälkeen, kun indikaattorit on määritetty ja niiden käyttökelpoisuus osoitettu, tietoaineksen kokoamiseen ja analysointiin tarkoitetut rakenteelliset kokonaisuudet jatkavat kyseisiin hankkeisiin liittyvää työskentelyään. Lisäksi kaikki nämä työt on julkistettava mahdollisimman kattavasti, jotta alueet voivat vaihtaa kokemuksia ja parhaita käytänteitä keskenään.

Periaatteena terveyskysymysten sisällyttäminen kaikkiin politiikanaloihin jokaisella julkishallinnon tasolla

48. katsoo, että periaate, jonka mukaan terveyskysymykset sisällytetään kaikkiin politiikanaloihin, vaatii toteutuakseen parempaa koordinoitua komission yksittäisten pääosastojen välillä. Lisäksi terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosasto (PO SANCO) tulee varustaa sellaisin välinein, että se pystyy valvomaan, noudattavatko kaikki komission pääosastot tätä periaatetta.

49. korostaa, että kaikkien päätöksentekoprosessin osapuolten tulee pitää tämän periaatteen noudattamista ehdottomana vaatimuksena kaikessa toiminnassaan, minkä ansiosta periaate voi toteutua.

50. painottaa, että periaate, jonka mukaan terveystarkastukset sisällytetään kaikkiin politiikanaloihin, on luonteeltaan universaali, ja että kaikkien toimijoiden valtakunnallista tasoa alempana on välttämättä tartuttava toimeen, jotta tämä periaate toteutuu myös niiden tasolla.

Terveydenhuoltojärjestelmät uusien haasteiden edessä

51. suositaa Euroopan komissiolle analyysin laatimista uusien tieto- ja viestintäteknologioiden hyödyntämisestä terveyspalveluiden mukauttamisessa tuleviin tarpeisiin, erityisesti väestön ikääntymisen ja kroonisten sairauksien hoitamisen näkökulmasta. Komitea korostaa, että terveydenalan palvelut ovat niiden käyttäjien kannalta tarpeellisia. Nykyisiä neuvontaan erikoistuneet rakenteet ja ruohonjuuritason ehkäisevä terveydenhuolto tulisi mukauttaa paikallisiin olosuhteisiin ja verkottaa erityisesti ikääntyneille tarkoitettuihin tukipalveluihin. On lisättävä kuntien toimivaltaa terveysalan peruspalveluiden tarjoamisessa ikääntyneille.

52. tukee aloitteita uusiin teknologioihin turvautumisesta. Niistä ovat esimerkkeinä terveystietä, joka mahdollistaa pääsyn käsiksi potilaan sähköiseen sairauskertomukseen tai perustietoihin, sekä muut ratkaisut, joiden ansiosta on mahdollista ja helpompaa käyttää terveydenhoitopalveluita tilanteissa, joissa kyse on potilaan hengen pelastamisesta. Tämä koskee kaikkein haavoittavimpia ihmisryhmiä, vanhuksia, psyykkisesti sairaita, heikosti koulutettuja sekä niitä, joille kielimuuri tekee kommunikaation vaikeaksi ja joille on ongelmallista hankkia täysipainoista lääketieteellistä hoitoa muualla kuin maassa, joka vastaa heidän vakuuttamisestaan, tai joilla on oikeus terveydenhoitoon kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän puitteissa. Sähköisen järjestelmän on oltava turvallinen. Se palvelisi terveydenhuoltohenkilöstön tiedonvaihtoa ja mahdollistaisi potilaan terveydentilan ja kliinisen kuvan välittömän tarkistamisen ja informoinnin kroonisista sairauksista sekä suositellusta jatkohoidosta, mikä on korvaamattoman arvokasta nykyään, kun potilaat liikkuvat paljon ja heillä on oikeus hyödyntää hoitopalveluja ulkomailla.

53. tähdentää, että paikallis- ja alueviranomaisia tulee tukea, jotta ne pystyvät vastaamaan terveydenhuoltojärjestelmien jatkuvuudesta ja reagoimaan tehokkaasti ongelmiin, joiden kanssa harvaanasutut ja hyvin haja-asutusvaltaiset alueet sekä matkailukohteet, joiden asukasmäärä vaihtelee kausiluonteisesti, nykyään painiskelevat.

54. painottaa, että alalla täytyy tehdä tiivistä yhteistyötä kansainvälisten organisaatioiden, varsinkin Maailman terveysjärjestön, kanssa.

55. korostaa, että jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien kaikkien osapuolien on osallistuttava niiden kehittämistä ja toimintaa koskevien suunnitelmien laadintaan (yhteenliitty-

mien, alueiden, EU-maiden terveystarkastuksen laatimisesta vastaavien elinten ja terveydenhuollon henkilöstön koulutuksesta vastaavien yksiköiden kannanotot).

56. edellyttää, että alueiden komitea kutsutaan osallistumaan tarkoituksenmukaisten ratkaisujen vaihdannan järjestämistä koskeviin *ad hoc* -työryhmiin.

57. tähdentää, että alueiden komitea on tyytyväinen neuvostossa äskettäin saavutettuun yhteisymmärrykseen ehdotuksesta direktiiviksi rajatylittävissä terveydenhuollossa sovellettavista potilaiden oikeuksista sekä alkuperämaata ja hoitokustannusten laskuttamista käsitteleviin säännöksiin.

58. ehdottaa, että Euroopan parlamentti harkitsee luopumista erityisesti voucher-järjestelmän käyttöönottoa koskevasta vaatimuksestaan – jossa sairaalat veloitettaisiin laskuttamaan hoitokustannukset suoraan ulkomaiselta sairausvakuutuslaitokselta – sekä vaatimuksestaan rajoittaa neuvoston päätöksen mukaisia ennakkohyväksyntäkriteereitä, jotka koskevat ennakkoon sovitua sairaalahoitoa toisessa EU-jäsenvaltiossa.

Paikallis- ja alueviranomaisten konkreettisen panoksen tarve strategian täytäntöönpanossa

59. edellyttää, että alueiden komitea kutsutaan osallistumaan suoraan ja säännöllisesti korkean tason virkamiehistä koostuvan, kansanterveyskysymyksiä käsittelevän työryhmän työskentelyyn.

60. kehottaa kutsumaan paikallis- ja alueviranomaisten edustajan keskusteluun silloin, kun kansanterveyskysymyksiä käsittelevä työryhmä keskustelee jäsenmaiden alueiden tai paikallisviranomaisten toimivaltaan kuuluvista seikoista.

61. edellyttää, että alueiden komitea kutsutaan osallistumaan lukuisten unionin tasolle perustettujen teemakohtaisten työryhmien työskentelyyn.

62. on tyytyväinen Euroopan komission terveys- ja kuluttajiasioiden pääosaston aloitteeseen, jonka tavoitteena on yhteisten hankkeiden kehittäminen alueiden komitean kanssa, jotta mahdollistetaan paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen strategian toteuttamiseen.

63. toteaa, että terveysalan yhteistyötä palvelevan alueiden komitean teknisen foorumin perustaminen olisi omiaan mahdollistamaan paikallis- ja alueviranomaisille terveysalan EU-strategian omaksumisen tuloksettaammin ja tekisi sen täytäntöönpanon niille helpommaksi varsinkin tarkoituksenmukaisten ratkaisujen vaihdannan ansiosta. Niinpä komitea toteaa, että kyseessä on askel oikeaan suuntaan.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikkaan liittyvä strategiaraportti 2010 vuosien 2007–2013 ohjelmien toteuttamisesta”

(2011/C 42/09)

ALUEIDEN KOMITEA

- pahoittelee, että rahoitusjärjestelmien monimutkaisuuden vuoksi eurooppalaisissa hankkeissa tukeudutaan yhä harvemmin kehittämisstrategiaan ja painopiste on pikemminkin hallintomenettelyjen noudattamisessa.
- korostaa, että EU-rahoituksen pirstaleisuus vaikeuttaa hankkeiden tehokasta toteuttamista ja haittaa keskittymistä yhteisiin ensisijaisiin kehitystavoitteisiin.
- kehottaa suhtautumaan rakennerahastoasetusten muuttamiseen ja tarkistamiseen harkiten, sillä tiheät muutokset aiheuttavat hallinnollisia rasitteita ja viivästyksiä täytäntöönpanossa.
- on vakuuttunut siitä, että alue- ja paikallisviranomaisten tiivis osallistuminen toimenpideohjelmien suunnitteluun tasoittaa tietä entistä realistisemmille hankkeille, ja johtaa sellaisten hankkeiden syntymiseen, jotka vastaavat aiempaa paremmin alueellisia tarpeita ja takaavat varojen ripeän hyödyntämisen.
- pahoittelee kuitenkin, etteivät saatavissa olevat tutkimukset, analyysit ja raportit anna konkreettista näyttöä koheesiopolitiikan vaikutuksista ja tehokkuudesta, mikä johtuu lähinnä siitä, että niissä keskitytään tarkastelemaan pikemminkin varojen käyttöastetta ja ohjelmien täytäntöönpanoa kuin hankkeiden todellisia tuloksia ja merkitystä aluekehitykselle.
- katsoo, että nykyistä selkeämmän kuvan saaminen koheesiopolitiikan saavutuksista ja sen aikaansäämistä rakennemuutoksista edellyttää, että sovitaan raportointimenettelystä, jossa keskitytään ensisijaisesti tuloksiin ja toissijaisesti varojen käyttöön.

Esittelijä:	Constantin Ostaficiuc (RO, PPE), Timișin lääninvaltuuston puheenjohtaja
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Koheesiopolitiikkaan liittyvä strategiaraportti 2010 vuosien 2007–2013 ohjelmien toteuttamisesta
	KOM(2010) 110 lopullinen

ALUEIDEN KOMITEA

1. on tyytyväinen rakennerahastojen yleisistä säännöistä annetulla asetuksella käyttöön otettuun strategiseen raportointiin, jonka avulla pyritään saamaan alustavaa näyttöä koheesiopolitiikan toteuttamisen tuloksista ja tuotoksista vuosina 2007–2013. Strategiaraportissa painotetaan entistä enemmän tarvetta maksimoida EU:n koheesiopoliittisten toimien vaikutukset paikallis-, alue- ja jäsenvaltiotasolla.

2. pahoittelee, että rahoitusjärjestelmien monimutkaisuuden vuoksi eurooppalaisissa hankkeissa tukeudutaan yhä harvemmin kehittämisstrategiaan ja painopiste on pikemminkin hallintomenettelyjen noudattamisessa. Tätä pidetään yhtenä toimenpideohjelmien tehokkaan, ripeän ja tuloksellisen toteuttamisen suurimmista esteistä. Hankkeiden kehittäjät unohtavat hankkeidensa päätavoitteet, keskeisen sisällön ja tulokset ja keskittyvät pääasiassa säännösten ja varainhoidon valvontaa koskevien vaatimusten noudattamiseen.

3. toteaa, että EU:n alakohtaisista politiikoista poiketen koheesiopolitiikassa otetaan huomioon kunkin alueen taloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja hallinnolliset ominaispiirteet ja EU:n toimet on tarkoitettu sovitaa näiden alueellisten erityisominaisuuksien mukaisesti. Siksi EU:n on vastedes politiikkaa uudistaessaan vältettävä kaikkea sellaista yhdenmukaistamista, joka saattaa haitata kaikkien asianomaisten alueiden tarpeiden mukaista kestävästä alueellista kehitystä.

4. korostaa, että EU-rahoituksen pirstaleisuus vaikeuttaa hankkeiden tehokasta toteuttamista ja haittaa keskittymistä yhteisiin ensisijaisiin kehitystavoitteisiin. Asiaan on puututtava toisissaan kaikilla eri tasoilla, kun koheesiopolitiikan uudistamisesta ja EU:n talousarvion tarkistamisesta käydään keskustelua tulevaa ohjelmakautta suunniteltaessa.

5. suosittaa, että Euroopan komissio pyrkii välttämään ohjaillevien strategioiden liian tiukkaa soveltamista, sillä ne eivät välttämättä vastaa paikallisia tarpeita, erityispiirteitä ja kehitysmahdollisuuksia, ja pyrkii tekemään yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa.

6. katsoo, että tulevissa asetuksissa on puututtava kysymyksen politiikan mukauttamisesta finanssimarkkinoiden ja talouden häiriötilanteissa, jotta voidaan parantaa EU:n toimintamahdollisuuksia, sovittaa toimet uudenvälisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin tilanteisiin ja nopeuttaa hankkeiden täytäntöönpanoa.

7. kehottaa suhtautumaan rakennerahastoasetusten muuttamiseen ja tarkistamiseen harkiten, sillä tiheät muutokset aiheuttavat hallinnollisia rasitteita ja viivästyksiä täytäntöönpanossa. Taaunehtivien sääntöjen ja vaatimusten asettaminen vaikeuttaa täytäntöönpanoa, ja sitä on tulevaisuudessa vältettävä. Euroopan komission olisi pyrittävä ennakoimaan asetusten vaikutukset nykyistä paremmin, jotta asetukset olisivat johdonmukaisempia ja niiden soveltaminen olisi vaivatonta.

8. on vakuuttunut siitä, että seuraavien kolmen tekijän välillä on suora yhteys: 1) alue- ja paikallisviranomaisten osallistuminen, 2) varojen käyttö ja 3) koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttaminen sekä ohjelmasuunnittelu- että hankevaiheessa. Alue- ja paikallisviranomaisten tiivis osallistuminen toimenpideohjelmien suunnitteluun tasoittaa tietä entistä realistisemmille hankkeille. Se johtaa sellaisten hankkeiden syntymiseen, jotka vastaavat aiempaa paremmin alueellisia tarpeita ja takaavat varojen ripeän hyödyntämisen.

9. on vakaasti sitä mieltä, että alue- ja paikallisviranomaisia on kannustettava modernisointiin ja innovointiin täytäntöönpanojärjestelmien parantamiseksi, ja kehottaa vahvistamaan hallintotasoa valtiotasoa alempana kehittämällä niiden valmiuksia ja hajauttamalla koheesiopolitiikkaa.

Nykyistä strategisempi raportointi

10. korostaa, että koheesiopolitiikalla on tärkeä rooli kehitettäessä alue- ja paikallisyhteisöjä ja parannettaessa niiden kykyä sopeutua globalisoituneeseen talouteen. Komitea pahoittelee kuitenkin, etteivät saatavissa olevat tutkimukset, analyysit ja raportit anna konkreettista näyttöä koheesiopolitiikan vaikutuksista ja tehokkuudesta, mikä johtuu lähinnä siitä, että niissä keskitytään tarkastelemaan pikemminkin varojen käyttöä ja ohjelmien täytäntöönpanoa kuin hankkeiden todellisia tuloksia ja merkitystä aluekehitykselle.

11. katsoo strategiaraporteissa annettujen suositusten tarjoavan arvokkaita aineksia EU:n ja jäsenvaltioiden tulevien strategioiden viitekehysten valmisteluun. Ne tulee hyödyntää, jotta voidaan välttää aiempien virheiden toistuminen. Tämä tarkoittaa sitä, että erityisesti suurten hankkeiden osalta on keskityttävä yhä tiiviimmin pikemminkin politiikan laadulliseen arviointiin kuin tilastotietojen tulkintaan. Koheesiopolitiikan todellista arvoa on mitattava sen tuottamalla tuloksilla sekä jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla aikaansaadulla vipuvaikutuksella. (1)

(1) Ks. alueiden komitean lausunto EU:n koheesiopolitiikan vipuvaikutuksesta.

12. katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi raporteissaan selitettävä nykyistä järjestelmällisemmin, miksi välitavoitteita ei ole saavutettu, ja tuotava esiin sekä sisäiset että ulkoiset tekijät.

13. katsoo, että nykyistä selkeämmän kuvan saaminen koheesiopolitiikan saavutuksista ja sen aikaansaamista rakennemuutoksista edellyttää sitä, että sovitaan raportointimenettelystä, jossa keskitytään ensisijaisesti tuloksiin ja toissijaisesti varojen käyttöön. Arvioinnin perustana olisi oltava lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tulokset ja politiikan vipuvaikutus. Tuotosten ja tulosten esittäminen sekä määrällisesti että laadullisesti tekee raporteista entistä strategisemmin suuntautuneita.

14. katsoo, että strategiaraporteissa olisi tehtävä selkoa makrotaloudellisen tilanteen muutoksista ja niiden aiheuttamista muutoksista toimenpideohjelmassa, jotta voitaisiin paremmin perustella, mikä merkitys raporteilla on uusien talous-, rahoitus-, ympäristö- tai sosiaalisten tilanteiden kannalta.

15. katsoo Euroopan komission raportissa esitettyjen lukujen vahvistavan, että ohjelmien toteuttaminen on ollut hidasta sellaisilla EU:n politiikan painopistealoilla kuin raideliikenne, energia, ympäristö, digitaalitalous, sosiaalisen osallisuuden edistäminen, hyvä hallintotapa ja valmiuksien kehittäminen. Tämä antaa aihetta analysoida perin pohjin, mistä kyseisten alojen huonot tulokset johtuvat, ja ryhtyä korjaaviin toimiin tilanteen parantamiseksi. Jos syynä on se, että ensisijaiset painopisteet ovat muuttuneet taloudellisten ja sosiaalisten markkinaolosuhteiden vuoksi, varoja olisi voitava kohdentaa uudelleen, jotta voidaan vastata ajankohtaisempiin alueellisiin tarpeisiin.

16. katsoo, että strategiaraporteissa on käsiteltävä entistä tarkemmin sitä, miksi investointien tekemistä on alettu epäröidä. Lisäksi jäsenvaltioiden keskushallinnolta sekä alue- ja paikallisviranomaisilta on pyrittävä keräämään palautetta toimenpideohjelmien toteuttamisesta.

17. on sitä mieltä, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat jäsenvaltioiden ja Euroopan komission luontaisia yhteistyökumppaneita strategiaraportteja laadittaessa, sillä ne ovat lähimpänä kansalaisia ja paikallisia yrityksiä ja tuntevat todellisen tilanteen paikan päällä. Ne voivat tarjota hyödyllisiä ratkaisuja koheesiopolitiikan toteutuksen parantamiseksi ja auttaa keskittymään tuotoksiin, tuloksiin ja strategiaan kehityssuuntauksiin. Raportoinnin ja sen tulosten pohjalta voitaisiin käynnistää keskusteluja alue- ja paikallisviranomaisten ja hallinnointiviranomaisten kesken, jotta voitaisiin analysoida havaittuja esteitä ja yksilöidä asianmukaisia toimia suoritusten parantamiseksi.

18. katsoo, että jäsenvaltioiden keskushallinnon sekä alue- ja paikallisviranomaisten olisi voitava pyytää ja saada tukea Euroopan komission yksiköiltä, jos niillä on vaikeuksia hallinnointi-, valvonta- ja tarkastusjärjestelmien organisoinnissa. Nykyistä parempi perehtyneisyys ongelmiin, joita valtiolliset, alue- ja paikallisviranomaiset kohtaavat näitä pakollisia järjestelmiä perus-

taessaan, voi auttaa parantamaan koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa jatkuvasti.

19. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisten tiedonvaihtoa raporteissa yksilöidyistä hyvistä käytänteistä tulisi lisätä. Parhaista käytänteistä voidaan levittää tietoa internetfoorumeissa ja konferensseissa, mutta lisäksi olisi kannustettava käyttämään tehokkaampiakin menetelmiä, esimerkiksi vertaisarviointia, henkilövaihtoa ja tutustumisvierailuja.

Tulevat säännöt vuoden 2013 jälkeen

20. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota harkitsemaan vertikaalista ja horisontaalista lähestymistapaa tulevia strategiaraportteja laadittaessa ja tällä tavoin kiinnittämään nykyistä enemmän huomiota alueellisiin muutoksiin ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteen saavuttamiseen. Vuoden 2010 raportissa keskitytään analysoimaan eri alojen saavutuksia eikä siinä tarkastella alueellisia ja paikallisia näkökohtia eikä rakennemuutoksia toiminnallisten alueiden tasolla.

21. katsoo, että Euroopan komission olisi tulevaa ohjelmasuunnittelua ajatellen ja politiikkaan liittyvän oppimisen edistämiseksi käynnistettävä alue- ja paikallistason viranomaisten ja sidosryhmien kanssa keskustelu tehtävien jaostojen, toissijaisuusperiaatteesta, yksinkertaistamisesta, tukikelpoisuudesta ja arvioinnissa käytettävistä uusista indikaattoreista. Tämä voitaisiin kenties tehdä interaktiivisia verkkoviestintävälineitä käyttäen.

22. on sitä mieltä, että Euroopan komission olisi pyrittävä nykyistä parempaan synergiaan strategiaraporttien ja muiden raporttien, nimittäin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevien väliraporttien ja Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista koskevien kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanokertomusten, välillä. Strategiaraporttien olisi annettava kuva koheesiopolitiikan kokonaisvaikutuksesta ja -tehosta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Raportoinnin on oltava strategisesti suuntautunutta, jotta voidaan arvioida eri puolilla EU:ta toteutettavien ohjelmien lisäarvoa ja laajuutta sekä sitä, miten ne sopivat yhteen EU:n muiden strategioiden ja kansallisten strategioiden ja ohjelmien kanssa.

23. katsoo, ettei raportoinnin pitä rajoittua vain seitsemänvuotiseen ohjelmakauteen. Sen on oltava jatkuvaa ja dynaamista, jotta voidaan arvioida perinpohjaisesti, millaisia tuloksia koheesiopolitiikka on pitkällä aikavälillä tuottanut ja miten alue- ja paikallistason talous-, ympäristö- ja sosiaalinen tilanne on sen ansiosta kohentunut. Strategisen raportoinnin tulisi myös kannustaa parannustoimiin. Raporteissa olisi annettava toteutuskelpoisia suosituksia, joiden avulla saadaan parannuksia aikaan ja vältetään ylimääräisiltä byrokraattisilta ponnisteluilta.

24. suosittaa ns. SISA-periaatteen (*Single Information Single Audit*) soveltamista. Se on konkreettinen keino vähentää sekä yritysten että julkisen vallan hallinnollista taakkaa. ⁽²⁾

⁽²⁾ SISA-periaatetta (jonka mukaan tiedot toimitetaan kerran vuodessa ja tarkastuksia on vain yksi) on sovellettu Alankomaissa hyvin tuloksin.

25. suosittaa painokkaasti, että jäsenvaltiot ja komissio ottavat alue- ja paikallisviranomaiset mukaan toimenpideohjelmista käytäviin neuvotteluihin ja luovat edellytykset kumppanuusperiaatteen tehokkaalle soveltamiselle. Jäsenvaltio- ja unionitason vuoropuhelua paikallisviranomaisten kanssa on vahvistettava neuvoteltaessa vuoden 2014 jälkeisistä monivuotisista ohjelmista. Tehtävien jakoon, hallinnollisiin valmiuksiin ja varojen käyttöä hankaloittaviin esteisiin jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota, ja tehtävien keskittämistä jäsenvaltiotasolle on vältettävä. Väitteitä siitä, että alue- ja paikallistason institutionaalinen asiantuntemus ei ole kovin vahvaa, ei tulisi pitää pätevinä, eivätkä ne saisi estää koheesiopolitiikan hajauttamista.

26. katsoo, että alueiden, jäsenvaltioiden viranomaisten ja Euroopan komission kolmikantasopimukset voisivat olla yksi mahdollinen ratkaisu ja että tällä tavoin voitaisiin lisätä poliittista vastuuta ja politiikkaan sitoutumista.

27. suosittaa soveltamaan tulospohjaisia mekanismeja koheesiopolitiikan toteuttamisessa sekä sovittuja indikaattoreita arvioinnissa ja tulosten mittaamisessa, jotta keskinäinen vastuu politiikasta toteutuu.

28. kehottaa järkeistämään koheesiopolitiikan suunnittelua, seuranta- ja arviointia siten, että pyritään kehittämään Euroopan komission konsultatiivista roolia ja vähentämään erityisesti valvontaan ja tarkastuksiin liittyviä hallintorasitteita. Euroopan komission yksiköiden olisi tarjottava asiantuntemusta alakohtaiseen ja alueelliseen kehitykseen liittyvissä kysymyksissä, ja sen olisi oltava yhtäläisesti jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisviranomaisten käytettävissä koko ohjelmakauden ajan: valmistelu-, neuvottelu- ja toteutusvaiheessa.

29. suosittaa, että valtiovalta, alue- ja paikallisviranomaiset sitoutuvat toimenpideohjelmien kelpuuttamisprosessin alkuvaiheissa keskeisten strategisten hankkeiden yhteisrahoitukseen. Sitoutuminen voitaisiin jopa sisällyttää osaksi toimenpideohjelmien hyväksymistä.

30. kehottaa Euroopan komissiota määrittelemään valvontajärjestelmiä ja jäljitysketjua koskevat vaatimukset nykyistä selvemmin ja tekemään tältä osin tiiviimpää yhteistyötä hallintoviranomaisten kanssa etenkin toimenpideohjelmiä koskevia ehtoja asetettaessa.

31. toteaa, että n+2-sääntö on erittäin ongelmallinen ohjelmakauden ensimmäisen vuoden kannalta, koska toimenpideohjelmat hyväksytään myöhään, hankkeista järjestetään ehdotuspyyntömenettelyt, ehdotukset arvioidaan jne. Komitea ehdottaa, että kaikkiin 27 jäsenvaltioon sovelletaan ohjelmakauden ensimmäisellä puoliskolla n+3-sääntöä.

32. kehottaa antamaan teknisen avun toimenpideohjelmista nykyistä enemmän tukea hallinnollisilta ja teknisiltä edellytyksiltään heikkojen hankkeiden kehittämiseen ja hallintointiin. Komitea suhtautuu myönteisesti myös JASPERSin (*Joint Assistance to Support Projects in European Regions*) ja ELENAn (*European Local Energy Assistance*) kaltaisiin suurten hankkeiden valmisteluun tarkoitettuihin tukivälineisiin ja muihin vastaaviin mekanismeihin.

33. katsoo, että rakennerahastoista olisi tultava täysin integroitua EU:n alueellisen toiminnan välineitä, joilla voidaan tukea alakohtaisia politiikkoja. Euroopan sosiaalirahaston toimien olisi edelleen kuuluttava koheesiopolitiikan piiriin. Lisäksi maaseuturahaston ja muiden rakenteellisten välineiden koordinoitua olisi parannettava ongelmien (esimerkiksi koordinoimattomien investointiaikataulujen, rajausongelmien ja rahoituksen saantia koskevien vaatimusten eroavuuksien) välttämiseksi ja yhdenmukaisuuden edistämiseksi.

Yksinkertaistaminen

34. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota arvioimaan vuosina 2008–2009 hyväksytyt ja jäsenvaltioiden toteuttamien yksinkertaistamistoimien tuloksia erityisesti siltä kannalta, ovatko toimien aiheuttamat kustannukset ja vaatimat ponnistelut oikeasuhtaisia. Koheesiopolitiikasta aiheutuvien hallintorasitteiden vähentämistä koskevan yleistavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan edelleen lisätoimia kaikilla tasoilla.

35. kehottaa soveltamaan suhteellisuusperiaatetta, jotta tarkastus- ja valvontatoimet saadaan nykyistä paremmin tasapainoon. Hyvin suunnitellut ja selkeät säännöt ja säädökset, joita on helppo tulkita ja soveltaa, voivat vähentää virheiden riskiä huomattavasti, ja niillä voi olla tehokkaampi vaikutus kuin esimerkiksi valvonnan ja tarkastusten lisäämisellä.

36. tähdentää, että hallinnointi- ja valvontamenettelyt on suhteutettava hankkeiden kokoon, sillä pienten elinten ja paikallishallintoyksiköiden on erittäin vaikea toteuttaa hankkeita nykyisin ehdoin. Seuraavalla ohjelmointikaudella on laadittava erityissäännökset pieniä EU-tukia varten.

37. korostaa tarvetta yksinkertaistaa EU:n lainsäädäntöä ja tarkastusmenettelyjä, jotta rakennerahastoasetuksen tulkintaa koskevat kysymykset saadaan ratkaistua pikaisesti ja yhdenmukaisella tavalla ja ratkaisuista voidaan tiedottaa suurelle yleisölle esimerkiksi internetfoorumeita hyödyntäen.

38. vaatii yksinkertaisia, avoimia ja tehokkaita seurantamenettelyjä ja erityisesti suhteellisuusperiaatteen soveltamista valvonnassa, sillä liian monet hallinnolliset säännöt tunnetusti pikemminkin suurentavat kuin pienentävät virhemarginaalia. Mahdollista yksinkertaistamista silmällä pitäen on myös pohdittava tarkemmin virhemarginaalien määrittelyä ja määrittämistä.

39. toistaa jälleen kerran, että julkisia hankintoja koskeva EU:n lainsäädäntö tuo mukanaan monimutkaisia menettelyjä, jotka viivästyttävät hankkeiden toteuttamista. Komitea kehottaa EU:n toimielimiä harkitsemaan unionin asiaankuuluvan lainsäädännön tarkistamista yhtenä tavoitteena se, että alueellisen ja paikallisen itsehallinnon periaatteita kunnioitetaan yleishyödyllisten palveluiden – sellaisina kuin ne määritellään asianomaisen lainsäädännön pääosaa tuoremmassa Lissabonin sopimuksessa – yhteydessä. Toiseksi olisi pyrittävä selkeyttämään lainsäädäntöä, sillä tietyt säästöpuutteita on tapauskohtaisesti pakkattu Euroopan unionin tuomioistuimen mutkikkaalla oikeuskäytännöllä.

40. yhtyy monien alue- ja paikallisviranomaisten esittämään näkemykseen, että rakennerahastojen yleisistä säännöistä annetun asetuksen 55 artiklan soveltaminen aiheuttaa huomattavia hallintorasitteita. Tämä vaikeuttaa taloudellisesti kestävien hankkeiden toteuttamista ja vähentää halukkuutta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuksiin. AK suosittaakin, että kyseistä artiklaa sovelletaan vain suuriin hankkeisiin eikä lainkaan silloin, kun on kyse palveluista. Lisäksi komitea katsoo, ettei rakennerahastojen yleisistä säännöistä annetun asetuksen 57 artiklaa tulisi soveltaa innovointihankkeisiin. Näin voitaisiin vähentää pienyrityksiin ja ESR-hankkeisiin kohdistuvia rasitteita.

Politiikkaan liittyvä oppiminen

41. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään strategiaraportteja arvokkaina tietolähteinä, jotta politiikasta voidaan ottaa oppia, sekä ottamaan alue- ja paikallisviranomaisten parannus suositukset vakavasti.

42. suhtautuu erittäin myönteisesti raportteihin hankkeiden toteutuksesta jäsenvaltioissa sekä vertailevaan analyysiin suunta- viivojen ja aihealueiden pohjalta. Komitea kehottaa Euroopan komissiota jatkamaan vertailuanalyysin kehittämistä, jotta voidaan edistää politiikkaan liittyvää oppimista ja jäsenvaltioiden raporteissa esitettyjä hyviä käytänteitä.

43. on vakuuttunut siitä, että strategiaraportit luovat pohjan entistä perusteellisemmän vertaisarvioinnin kehittämiseksi. Valittavasti komission tiedonannossa ei käsitellä lähemmin tällaisen vertaisarvioinnin, hyvien käytänteiden vaihdon ja politiikkaan liittyvän oppimisen mekanismeja eikä toteutustapoja. Komission yksiköiden olisikin tarkasteltava asiaa tarkemmin seuraavaa, vuonna 2012 annettavaa strategiaraporttia silmällä pitäen.

44. kehottaa Euroopan komissiota edistämään tiedonvaihtoa ja yhteistyötä eri jäsenvaltioiden viranomaisten kesken hyvien ja toimivien ratkaisujen löytämiseksi. Uusien hallinnointi-, valvonta- ja tarkastusjärjestelmien käyttöönotto vaatii toisinaan huomattavia muutoksia jäsenvaltioiden lainsäädäntöön.

45. katsoo, että paras tapa määritellä yhteisiä toimia politiikan tehokkuuden ja hallinnoinnin parantamiseksi, vastuullisuuden lisäämiseksi ja moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi on toimia yhdessä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa, sillä ne tuntevat parhaiten paikallisen tilanteen ja hankkeiden toteuttamista hankaloittavat ongelmat.

46. panee merkille, että eräillä hallinnointi- ja valvontaviranomaisilla on hyvin vähän kokemusta hankkeiden toteutuksesta paikan päällä ja myös eräiden hankkeiden kehittäjien kokemus toimenpideohjelmien hallinnoinnista on vähäistä. Tällaisissa tapauksissa voitaisiin hyödyntää teknistä apua, jotta nämä kaksi toimijaryhmää voisivat työskennellä entistä paremmin yhdessä koheesiopolitiikan tuloksekkaasti toteuttamisen hyväksi. Teknisen avun olisi oltava nykyistä joustavampaa ja palveltava sidosryhmien tarpeita. Yhteisön rahoituksen tulisi kuitenkin ensisijaisesti hyödyttää mahdollisimman paljon lopullisia tuensaajia.

47. on sitä mieltä, että hallinnointiviranomaisten olisi haettava virikkeitä eri jäsenvaltioiden erilaisista hankkeiden valitsemis- ja sopimuskäytänteistä ja otettava toisiltaan oppia. Niiden olisi pyrittävä hoitamaan arviointi- ja sopimusmuodollisuudet entistä vastuullisemmin ja kohtuullisessa ajassa, jotta hankkeet voidaan panna juoheasti täytäntöön. Valintaprosessin tuntuvilla viivästyksillä on vakavia seurauksia alue- ja paikallisviranomaisille ensinnäkin taloudellisesti, koska euroalueeseen kuulumattomien jäsenmaiden valuuttakurssit saattavat vaihdella, ja toiseksi teknisesti, jos on kyse sellaisista julkisista urakoista, joiden pitkäikäisyminen aiheuttaa keskeytyksiä julkisten palveluiden toimittamisessa. Strategiaraporteissa voitaisiin vertailla arviointi-, valitsemis- ja sopimuskäytänteitä eri hallinnointiviranomaisten kesken.

48. katsoo, että komissio voisi edistää suoritusasteiden ja menetelmien vertailuanalyysia jäsenvaltioiden ja vertaistoimijoiden kesken sekä arvioida vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia oppimisen ja jatkuvan parantamisen helpottamiseksi.

... ja komitean rooli politiikkaan liittyvässä oppimisessä

49. katsoo, että komitean on lausuntojensa avulla valvottava kumppanuusperiaatteen soveltamista koheesiopolitiikan toteuttamisessa: sen on kannustettava ottamaan oppia politiikasta saaduista strategisista kokemuksista, korostettava hyviä toimintamalleja, joissa alue- ja paikallisviranomaisten osallistuminen on helpottanut toimenpideohjelmien täytäntöönpanoa, ja esitettävä kritiikkiä silloin, kun alue- ja paikallisviranomaisia ei ole otettu kunnolla mukaan toimintaan.

50. katsoo, että komitean olisi erityisesti markkinoitava alue- ja paikallisviranomaisten kokemusta ja asiantuntemusta foorumeiden ja konferenssien avulla ja tuotava sitä esiin EU:n päätöksentekijöiden piirissä. Lisäksi komitean olisi edistettävä kokeiluhankkeita ja tuettava sellaisia paikallisviranomaisia, joilla on muita huonommat institutionaaliset valmiudet ja jotka eivät ole kovin taipuvaisia verkottumaan.

Alue- ja paikallisviranomaisten ja niiden järjestöjen osallistuminen

51. pitää arvokkaana alue- ja paikallisviranomaisten saamia myönteisiä kokemuksia EU:n monivuotisen rahoituskehityksen hallinnoinnista yhteisten painopisteiden ja aluekehitysstrategioiden pohjalta ja kannustaa jatkamaan kehitysmallien, myös yhdenmukaisesti kaupunkikehitystä koskevien mallien, tarkastelua toimenpideohjelmien tehokkaan täytäntöönpanon välineinä.

52. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisilla olisi oltava nykyistä tärkeämpi rooli ja hallinnointiviranomaisten olisi kohdeltava niitä kumppaneina eikä tarjouskilpailuihin osallistuvina organisaatioina. Lisäksi hankkeiden kehittäjien ja hallinnointiviranomaisten vuoropuhelua on vahvistettava koulutustilaisuuksien, vuotuisten foorumeiden ja muiden vastaavien toimien avulla. Myös avoimuutta on syytä lisätä esimerkiksi siltä osin, kuka hoitaa hallinnointiviranomaisorganisaatioissa mitään asiaa. Näin voidaan helpottaa tuensaajien ja hallinnointiviranomaisten suoraa yhteydenpitoa.

53. korostaa, että toissijaisuusperiaatteen mukaan alueiden olisi mahdollisimman monissa tapauksissa toimittava hallinnointiviranomaisina, koska niillä on parempi käsitys paikallisista ja alueellisista kehitystarpeista. Myös alue- ja paikallisviranomaisten ryhmittymä olisi kannustettava panemaan osia toimenpideohjelmista täytäntöön.

54. kehottaa määrittelemään kumppanuusperiaatteen tarkasti. Alue- ja paikallisviranomaisten olisi oltava keskeinen osa toteutusmekanismeja. Kumppanuusperiaatetta on vahvistettava, ja vastuullisuuden vähenemistä eri organisaatioiden keskuudessa on vältettävä.

55. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset yhdistyvät tehokkaasti EU:n erilaisia ensisijaisia tavoitteita ja nivovat ne osaksi omia toimintalinjojaan. Siksi EU:n koheesiopolitiikan vaikutuksia on mitattava keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä laadullisin ja määrällisin tulosindikaattorein ja siten, että todellinen tilanne paikan päällä otetaan huomioon.

56. toteaa jälleen kerran, että EU on aluepolitiikallaan kannustanut luomaan erityyppisiä alue- ja paikallisviranomaisjärjestöjä, jotka ovat alkaneet soveltaa käytännössä yhteenkuuluvuuden pääperiaatteita: resurssien ja osaamisen yhdistämistä, kumppanuutta ja yhteistyötä. EU:n politiikkojen avulla onkin strategista aluesuunnittelua ja monitahoisten hankkeiden tehokasta hallinnointia silmällä pitäen edistettävä kaikenlaisia yhteistyömuotoja, kuten maaseutu- ja kaupunkialueiden välistä, kuntien välistä, alueiden välistä, rajatylittävää ja valtioiden välistä yhteistyötä (olipa se sitten institutionalisoitua tai ei).

57. katsoo, että Euroopan komission ja hallinnointiviranomaisten keskinäistä viestintää olisi edistettävä, jotta voitaisiin

keskustella toimista ohjelmien toteutusta haittaavien ongelmien ratkaisemiseksi. Lisäksi vuoropuhelua hallinnointi-, valvonta- ja tarkastusviranomaisten sekä tukivarojen keskeisten saajien eli alue- ja paikallisviranomaisten kesken olisi vahvistettava uusien rakennerahastoasetusten valmistelun alkuvaiheista lähtien.

58. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota noudattamaan monitasoista hallintoa käsittelevässä AK:n valkoisessa kirjassa annettuja suosituksia kumppanuusperiaatteen edistämiseksi koheesiopolitiikassa. On välttämätöntä jatkaa EU:n koheesiopolitiikan täytäntöönpanon hajauttamista ja varmistaa, että hallinnointijärjestelmä rakentuu monitasoisen hallinnon periaatteelle.

Hankkeiden täytäntöönpanon parantaminen

59. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota suositamaan yhdenmukaista lähestymistapaa alueellisiin ja paikallisiin kehityshankkeisiin nähden. Tämä antaa mahdollisuuden yhdistää useita eri rahoituslähteitä: toimenpideohjelmia, kansallisia ohjelmia ja yksityisiä lähteitä yksittäisten hankkeiden yhteydessä.

60. suosittaa nivomaan rakennerahastoista rahoitettavat alueelliset hankkeet sekä niiden tavoitteet ja suunnittelu- ja täytäntöönpanojärjestelmät nykyistä paremmin yhteen sekä keskenään että Euroopan unionin seitsemännen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelman ja kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman kanssa.

61. korostaa, että hallinnointiviranomaisten on syytä nopeuttaa tukipäätösten vahvistamis- ja tukisopimusten allekirjoittamis- ja toteutustavoitteita, jotta voidaan vähentää alue- ja paikallisviranomaisiin kohdistuvia aikapaineita hankkeiden toteutusvaiheessa.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO*

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteuttaminen EU:n kansalaisten hyväksi – Toimintasuunnitelma Tukholman ohjelman toteuttamiseksi”

(2011/C 42/10)

ALUEIDEN KOMITEA

- haluaa kantaa osansa vastuusta ja edistää osaltaan unionin kansalaisuuden toteutumista, toissijaisuusperiaatetta, monitasoista hallintoa ja perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa elinvoimaisen perusoikeuskulttuurin luomiseksi.
- toteaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on kansalaisia lähimpänä hallintotasona erityinen velvollisuus panna toimeen Lissabonin sopimukseen, jäsenvaltioiden perustuslakeihin ja alueiden perussääntöihin pohjautuvia poliittisen osallistumisen periaatteita. Se kehottaakin mm. selvittämään mahdollisuudet laajentaa unionikansalaisten oikeutta osallistua vaaleihin asuinmaassaan.
- huomauttaa, että Tukholman ohjelmaa toteutettaessa on tarpeen edistää luottamusta ja toisten jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien kattavaa tuntemusta ja että tähän paikallis- ja alueviranomaiset voivat osallistua myös kaupunkien ja alueiden nykyisten kumppanuuksien pohjalta.
- viittaa paikallis- ja alueviranomaisten tärkeään rooliin laajan ja perusoikeuksiin nojaavan tietosuojan toteuttamisessa sekä niiden erityiseen osavastuuseen myös rikoksenehkäisyssä sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden estämisessä ja torjumisessa hallinnollisen lähestymistavan avulla.
- korostaa jälleen alueiden ja paikallisviranomaisten kanssa päätetyn eurooppalaisen ihmisoikeuksiin, solidaarisuuteen ja yhteiseen vastuuseen nojaavan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan välttämättömyyttä, kun ajatellaan jatkuvasti lisääntyvän elintasosiirtolaisuuden sosiaalista ulottuvuutta ja pitäisi tervetulleena erityisesti unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten ongelmiin paneutuvan sekä siirtolaisuuteen, pakolaisuuteen ja kotouttamiseen keskittyvän EU-asianmiehen perustamista Euroopan parlamentin yhteyteen.

Esittelijä:	Holger Poppenhäger (DE, PSE), Thüringenin vapaavaltion oikeusministeri
Viiteasiakirja:	”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteuttaminen EU:n kansalaisten hyväksi – Toimintasuunnitelma Tukholman ohjelman toteuttamiseksi” KOM(2010) 171 lopullinen

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervetulleena sitä, että toimintasuunnitelman myötä komissio esittää ripeästi kattavan asialistan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen luomiseen tähtäävän Tukholman ohjelman toteuttamiseksi. Tämä mahdollistaa kaikkien osapuolten suunnitelmallisen ja tavoitteellisen osallistumisen.

2. ilmaisee tyytyväisyytensä toimintasuunnitelman tavoitteeseen edistää ihmisten Eurooppaa, jotta kansalaiset voivat harjoittaa oikeuksiaan kokonaisvaltaisesti.

3. korostaa jälleen, että myös turvallista Eurooppaa luotaessa on välttämätöntä taata perusoikeuksien ja -vapauksien kattava säilyttäminen.

4. huomauttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset vastaavat nykyäänkin olennaisilta osin mainittujen oikeuksien toimeenpanosta. Komitea katsookin, että monitasoisen hallinnon ja tois-sijaisuusperiaatteen nojalla ne olisi otettava kattavasti mukaan jo lainsäädännön valmisteluun.

5. selvittää, olisiko alueiden komiteaan (AK) paikallaan perustaa tietokanta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueesta paikallis- ja alueviranomaisten keräämien onnistuneiden käytänteiden kokoamiseksi.

Perusoikeuksien Eurooppa

6. muistuttaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetaan jokaisen yksilön perusoikeuksien ja vapauden jakamattomuus, joka ei riipu henkilön kansalaisuudesta tai hänen oleskeluoikeudestaan. Komitea korostaa, että näiden oikeuksien täydellinen noudattaminen, suojeleminen ja edistäminen kuuluvat Euroopan unionin (EU), jäsenvaltioiden, alueellisten parlamenttien ja toimeenpanovaltaa käyttävien elinten sekä kunnallisten luotamushenkilöiden ja virkamiesten tärkeimpiin tehtäviin.

7. viittaa erityisesti paikallis- ja alueviranomaisten sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavien ryhmien tärkeään rooliin syrjäytymisen, rasmin, antisemitismin, muukalaisvihan ja homofobian torjunnassa.

8. vaatii parantamaan vähemmistöjen sekä apua tarvitsevien ryhmien ja henkilöiden suojeleminen.

9. kehottaa alueita ja kuntia tarkastamaan voimassa olevat säädöksensä, perussääntönsä sekä uudet säädökset perusoikeuskirjan sekä erityisesti unionin perustuslaillisen prosessin ja etenkin unionin syrjinnänvastaisten säädösten valossa.

10. haluaisi monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä unionin perusoikeusviraston kanssa edistää elinvoimaista ”perusoikeuskulttuuria” ja pyytääkin komissiota pitämään komitean säännöllisesti ajan tasalla sen suhteen, miten komissio on menettelyillään edistänyt perusoikeuksien tehokasta noudattamista.

11. pitää vuonna 2009 käynnistettyä komission, unionin perusoikeusviraston ja AK:n kolmenkeskistä yhteistyötä tervetulleena ja kehottaa sekä syventämään että laajentamaan sitä.

Politiikkaa kansalaisia varten

12. lähtee siitä, että unionikansalaisuuden keskeisimpiä tekijöitä ovat laaja liikkumavapaus ja kansalaisten aktiivinen poliittinen osallistuminen.

13. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on kansalaisia lähimpänä hallintotasona erityinen velvollisuus panna toimeen jäsenvaltioiden perustuslakeihin, alueiden perussääntöihin sekä Lissabonin sopimukseen pohjautuvia osallistumisperiaatteita.

14. kehottaa tämän vuoksi selvittämään mahdollisuudet laajentaa unionikansalaisten oikeutta osallistua muihinkin kuin kunta- ja EU-vaaleihin.

15. tukee pyrkimyksiä antaa unionissa laillisesti oleskeleville unionin ulkopuolisten maiden kansalaisille osallistumismahdollisuus kuntatasolla oleskelun kestosta riippuen.

16. on yhtä mieltä Euroopan parlamentin, komission ja Eurooppa-neuvoston kanssa siitä, että Lissabonin sopimukseen perustuva eurooppalainen kansalaisaloite vahvistaa osaltaan myös unionin demokraattista oikeutusta.

17. painottaa, että kattava tiedonsaanti on unionikansalaisten aktiivisen poliittisen osallistumisen välttämätön edellytys. Komitea pitäisi tervetulleena, että myös jäsenvaltioissa luotaisiin kattavat tiedonsaantimahdollisuudet ja pyytääkin jäseniään toimimaan asian puolesta.

Euroopan oikeusalue – luottamuksen vahvistaminen

18. ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että Lissabonin sopimuksen ansiosta ja siviili- ja rikosoikeuden aloilla saavutetun edistymisen myötä Euroopan oikeusalueesta on nyt mahdollista tehdä kansalaisille konkreettista todellisuutta.

19. korostaa, että oikeusjärjestelmien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamista on vahvistettava mm. ottamalla käyttöön vähimmäisstandardeja.

20. lähtee siitä, että tuomareiden, syyttäjien ja muiden oikeuslaitosta palvelevien vaihto-ohjelmat, joita toteutetaan etenkin Euroopan juridisen koulutusverkon osana mutta myös kaupunkien ja alueiden nykyisten kumppanuuksien pohjalta, edistävät tämän tavoitteen saavuttamista, ja katsoo, että niitä tulisi vahvistaa.

21. kehottaa eurooppalaisen juridisen kulttuurin edistämiseksi myös vaihtamaan intensiivisesti kokemuksia vaihtoehtoisista rikosoikeudellisista seuraamuksista, sovellettavista vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä (*Alternative Dispute Resolution*, ADR) sekä juridiikan perus- ja jatkokoulutusjärjestelmistä.

22. katsoo, että yhteiseen viitekehykseen nojautuva menetelmä edistäisi ratkaisevasti lainsäädännön eurooppalaistumista ja nykyistä tehokkaampaa täytäntöönpanoa.

23. kehottaa arvioimaan tulevien säädösten seurauksia perusoikeuksien sekä alueisiin kohdistuvien rahoituksellisten, taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten kannalta.

Turvallisen ja vapaan Euroopan takaaminen

24. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten erityistä vastuuta niiden alueilla asuvien turvallisuudesta ja ihmisarvoon, vapauteen, yhdenvertaisuuteen ja yhteisvastuuseen perustuvan eurooppalaisen oikeuskulttuurin kehittämistä rasismien ja muukalaisvihan tärkeimpänä ehkäisytöimenä.

25. korostaa perusoikeuskirjassa tunnustettua kokoontumisvapauden keskeistä merkitystä demokraattiselle yhteisölle ja on samalla huolissaan siitä, että tätä perusoikeutta käytetään muukalaisvihamielisiin, rasistisiin ja ääriaatteellisiin tarkoituksiin.

26. pitää tämän vuoksi asiasta vastaavien viranomaisten hallintoyhteistyön ja tuloksekkaita toimintatapoja koskevan tietojenvaihdon tiivistämistä ja parantamista kiireellisen välttämättömänä kokoontumisvapauden takaamiseksi.

27. pitää radikalisoitumista ja väkivaltaisuutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman ilmoitettua täytäntöönpanoa tervetulleena ja kehottaa selvittämään mahdollisuudet ottaa käyttöön unioninlaajuinen rikosoikeudellinen rangaistustaso, kun on kyse poliittisten ääritahojen rikoksista.

28. pitää tervetulleena toimintasuunnitelmassa mainittua jäsenvaltioiden toteuttamien korruptionvastaisten toimien arviointia ja viittaa siihen, että korruptiontorjunta edellyttää ennaltaehkäisyyn tähtäävää hallintokulttuuria sekä erittäin avoimia hallintomenettelyjä.

29. korostaa Euroopan tietosuojavaltuutetun tavoin, että globaalissa tietoyhteiskunnassa yksityisyydensuojan varmistamisen merkitys korostuu. Perusoikeutta tietosuojaan onkin välttämättä sovellettava johdonmukaisesti myös syytetoimissa ja rikosten torjunnassa sekä kansainvälisissä suhteissa.

30. pitää lähtökohtana, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat kokemustensa nojalla jatkuvasti ja riittävän varhaisesta vaiheesta lähtien tietosuojan kehittämiseen.

31. pitää tervetulleena tietojen säilyttämisestä annetun direktiivin 2006/24/EY tarkistamista ja lähtee siitä, että se tapahtuu perusoikeuskirjan nojalla.

32. on yhtä mieltä "digitaalistrategiassa" ilmaistusta käsityksestä, että tietosuojan ja -turvan takaaminen myös unionin ulkopuolisten maiden kanssa tehtävissä sopimuksissa ja e-talouden uusia liiketoimintamuotoja arvioitaessa, vahvistaa kansalaisten luottamusta uuteen viestintäteknikkaan, jonka kehittämistä haittaava merkittävä este saadaan näin poistettua.

33. lähtee siitä, että julkisten ja yksityisten tahojen suorittama kameravalvontaa on tarkasteltava kriittisesti.

34. vahvistaa alaikäisten seksuaalisesta hyväksikäytöstä, lapsipornografiasta, ihmiskaupasta sekä ilman huoltajaa olevien alaikäisten suojelusta ilmaisemansa kannat. Komitea viittaa erityisesti lausuntoonsa CdR 136/2006 fin ja korostaa, että kun pannaan täytäntöön ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevaa komission toimintasuunnitelmaa, on tarpeen luoda erityisiä rahoitusvälineitä, jotta näiden alaikäisten ja heitä vastaanottavien alueiden erityistilanne voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon.

35. korostaa, että on arvioitava sovellettavien EU:n uhrien-suojelutoimien tehokkuutta sekä niiden täytäntöönpanoa unionin säännöksiin edellytetyn säännöllisen raportoinnin näkökulmasta.

36. toistaa nykyisiä rajatylittäviä ilmastoon liittyviä luonnonkatastrofeja, kuten tulvia mutta myös maastopaloja ajatellen, että paikallis- ja alueviranomaisilla on vaarojen ennaltaehkäisyssä ratkaiseva asema.

37. viittaa vaatineensa väestönsuojelun tasapainoista ja yhteisönkattavaa unionin kokonaissuunnitelmaa, jossa jäsenvaltioille annetaan tilaa asettaa omat painopisteensä.

38. odottaa erittäin kiinnostuneena toimintasuunnitelmassa ilmoitettua EU:n pelastuspalvelualan välineiden arviointia ja tiedonantoa EU:n katastrofivalmiuksien parantamisesta. Komitea pitää lisäksi erittäin tervetulleina ehdotuksia pidentää pelastuspalvelun rahoitusvälineen voimassaoloa.

39. viittaa paikallis- ja alueviranomaisten tärkeään rooliin myös rikoksenehkäisyssä. Komitea katsoo, että paikallis- ja alueviranomaiset on otettava varhaisessa vaiheessa mukaan eurooppalaisen rikosentorjuntaverkoston (EUCPN) toiminnan arviointiin, rikosentorjunnan seurantakeskuksen (OPC) perustamiseen sekä edistämään järjestäytyneen rikollisuuden estämistä ja torjumista hallinnollisen lähestymistavan avulla.

40. kehottaa rikostilastojen pätevyyden varmistamiseksi erityiseen huolellisuuteen, kun on kyse tilastointia koskevista ehdotetuista toimista.

Eurooppalaisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan luominen

41. korostaa jälleen alueiden ja paikallisviranomaisten kanssa päätetyn eurooppalaisen ihmisoikeuksiin, solidaarisuuteen ja vastuullisuuteen nojaavan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan välttämättömyyttä, kun ajatellaan jatkuvasti lisääntyvän elintasosiirtolaisuuden sosiaalista ulottuvuutta.

42. on Euroopan parlamentin kanssa yhtä mieltä siitä, ettei unionin raja-alueita tueta riittävästi. Komitea kehottaakin komissiota unionin sisäisen yhteisvastuun vahvistamisesta suunnittelemassaan tiedonannossa hahmottelemaan keinoja solidaarisuuden noudattamiseksi pakolaisten sijoittamisessa sekä ehdotuksia toimiksi, joilla vastaanottoalueisiin kohdistuvaa rasitetta voidaan helpottaa nopeasti.

Muuttoliike

43. pitää tervetulleena lähtömaissa toteutettavaa maahanmuuttopolitiikkaa, jossa myös otetaan huomioon unionin työmarkkinoiden vaatimukset ja väestökehitys.

44. vaatii johdonmukaista puitelainsäädäntöä perheenyhdistämisen sääntelemiseksi ja pitää välttämättömänä, että lievennyksiä viisumisopimusten alalla käsitellään hienovaraisesti.

45. pitää toimintasuunnitelmassa ilmoitettuja toimia laitto-man maahanmuuton kestäväksi torjumiseksi tervetulleina.

46. korostaa, etteivät suunnitellut toimet kuitenkaan saa ve-sittää eurooppalaisia tai kansainvälisiä pakolaissuojelumääräyksiä.

47. pahoittelee, ettei komissio esitä toimintasuunnitelmassa eurooppalaisten perusoikeuksien mukaisia ehdotuksia tai aloitteita oleskeluluvatta olevien kohtelun koordinoimiseksi. Komitea odottaa, että tämän ihmisryhmän tarpeet otetaan huomioon laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä annetun direktiivin ilmoitetussa muuttamisessa sekä kertomuksessa, joka annetaan maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajien koh-

distettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista annetusta direktiivistä.

48. katsoo, että palautusohjelmien on perustuttava yksinomaan vapaaehtoisuuteen ja ne on sovittettava yhteen kehitys-yhteistyön tavoitteiden kanssa, jotta palaajien kestävä sosiaalinen integroituminen onnistuu.

49. pahoittelee, ettei toimintasuunnitelmassa toistaiseksi pyritä parantamaan unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia.

50. korostaa, että myös maahanmuutto- ja pakolaispolitiikassa on tarpeen noudattaa tietosuojasääntöjä, kun on kyse toimintasuunnitelmassa mainituista tietojen varmistamisesta ja -vaihdosta sekä tietojen tarkistamisesta.

51. pitää tervetulleena ilmoitettuja integraation edistämistoimia ja kehottaa ottamaan alueiden komitean varhaisessa vaiheessa mukaan laatimaan tiedonantoa EU:n kotouttamisohjelmasta sekä kehittämään tiedonannossa mainittua koordinoitumennettelyä.

52. peräänkuuluttaa mainittujen tilastointitoimien yhteydessä tilastoinnista koituvan vaivan ja tilastoista saatavan hyödyn asianmukaista suhdetta.

53. pitäisi tervetulleena erityisesti unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten ongelmiin paneutuvan siirtolaisuuteen, pakolaisuuteen ja kotouttamiseen keskittyvän EU-asianmiehen perustamista Euroopan parlamentin yhteyteen.

Turvapaikkapolitiikka

54. kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa luomaan turvapaikkapäätöksille pikaisesti toimintasuunnitelmassa mainitut vertailukelpoiset kriteerit ja perusteet.

55. pitää perus- ja ihmisoikeuksien mukaisten vähimmäis-tandardien noudattamista yhtä välttämättömänä olipa kyse turvapaikanhakijoiden majoittamisesta tai heidän liikkumisvapaudestaan.

Globaali Eurooppa – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen ulkopoliittiset näkökohdat

56. pitää tervetulleena Lissabonin sopimuksen tarjoamaa mahdollisuutta tehostaa unionin ulkosuhteiden muotoilua siten, että ihmisoikeus- ja kehitys-yhteistyöpoliittiset näkökohdat otetaan entistä selkeämmin huomioon.

57. ilmaisee tyytyväisyytensä komission vakuutukseen kiinnittää unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, joka on samalla komission varapuheenjohtaja, kanssa huomiota ulkosuhteiden sekä EU:n oikeus- ja sisäasioihin lukeutuvien teemojen ulkoisen ulottuvuuden ja kehitys-yhteistyön johdonmukaisuuden.

58. pitää tervetulleena, että toimintasuunnitelmassa käsitellään myös niin lailliselle kuin laittomalle maahanmuutolle yhteisiä seikkoja (maahanmuutto, turvapaikka, rajavalvontayhteistyö) sekä terrorismin ja rikollisuuden torjuntaa, eri teemojen maantieteellistä painotusta, tietojenvaihdon perusehtoja, perus- ja ihmisoikeuksiensuojelun takaamista, avoimuutta ja vapaata tiedonsaantia, tietosuojaa sekä siihen liittyviä unionikansalaisia ja unionin ulkopuolisten valtioiden kansalaisia koskevia oikeusturvatakuita.

59. kehottaa ottamaan Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin, Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisfoorumin, itäisen kumppanuuden foorumit ja muut asiaankuuluvat verkostot mukaan vapauden, turvallisuuden ja oi-

keuden alueen ulkoisen ulottuvuuden teemoista käytävään keskusteluun.

60. pitää tärkeänä paikallis- ja alueviranomaisten rajatylittävään yhteistyöhön liittyvän merkittävän potentiaalin hyödyntämistä ja vahvistamista, kun on kyse vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueesta ja erityisesti maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden kotouttamisesta.

61. pitää välttämättömänä arvioida myös tätä osa-aluetta säännöllisesti, jotta voidaan varmistua tällä EU:n uudella ulkopoliittikan alalla toteutettavien toimien vaikuttavuudesta ja johdonmukaisuudesta.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano Valko-Venäjällä ja Valko-Venäjän ja EU:n alue- ja paikallisviranomaisten yhteistyön kehittäminen”

(2011/C 42/11)

ALUEIDEN KOMITEA

- suositaa, että EU pitää kiinni Valko-Venäjän viranomaisten, oppositioryhmien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävästä laaja-alaisesta, avoimesta ja järjestelmällisestä vuoropuhelusta ja ilmoittaa Valko-Venäjälle, että kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ratifiointi ja kaikkien eurooppalaisten naapuruiden ja kumppanuuden välineiden (ENPI) ja niihin liittyvien taloudellisten etujen tehokas hyödyntäminen on edelleen mahdollista, jos maan hallitus vuorostaan on valmis todellisiin muutoksiin, kunnioittaa oikeusvaltioperiaatteita ja ihmisoikeuksia sekä toteuttaa uudistuksia alue- ja paikallisviranomaisten aseman vahvistamiseksi.
- katsoo, että nykytuotoista alueellista yhteistyötä Valko-Venäjän kanssa on syytä jatkaa ja kehittää EU:n raja-alueilla muun muassa sopivien Interreg-ohjelmien avulla, ja kannustaa sikäläisiä alue- ja paikallisyhteisöjä ja kansalaisjärjestöjä käynnistämään uusia hankkeita rajatylittävien yhteyksien vaalimiseksi ja niiden avoimuuden lisäämiseksi.
- kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän hallitusta lähettämään EU:n ja sen itäisten naapurimaiden parlamentaarisen edustajakokouksen (Euronest) valkovenäläisvaltuuskuntaan myös opposition edustajia.
- kutsuu Valko-Venäjän alue- ja paikallisyhteisöjen sekä demokraattisten kansalaisjärjestöjen edustajia osallistumaan tarkkailijoina EU:n jäsenvaltioiden alue- ja paikallisyhteisöjen edustajakokouksiin, jotta voidaan edistää uusien kummihankkeiden käynnistämistä ja henkilökohtaista ajatustenvaihtoa.
- suositaa tukeutumaan yhä voimakkaammin sellaisiin asemansa vakiinnuttaneisiin keskustelufoorumeihin kuin kansalaisyhteiskuntafoorumi tai Dortmundin kansainvälisen koulutus- ja kohtaamiskeskuksen (*Internationales Bildungs- und Begegnungswerk Dortmund, IBB*) Minskin-toimipisteen (*IBB Johannes Rau*) yhteydessä toimiva Minskin-foorumi sekä syventämään ja institutionalisoimaan järjestelmällisesti Valko-Venäjän virallisten edustajien, opposition, kansalaisjärjestöjen, tutkijoiden ja viestintien vuoropuhelua.

Esittelijä: Werner Heinrich Jostmeier (DE, PPE), Nordrhein-Westfalenin maapäivien jäsen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. kiinnittää huomiota Valko-Venäjän, sen historian sekä kulttuuri-identiteetin ja -perinnön merkitykseen. Juuri näiden tekijöiden vuoksi Valko-Venäjä kuuluu koko Itä-Euroopan kehityksen kannalta keskeisiin valtioihin ja muodostaa idän ja lännen välille sillan, joka mahdollistaa Euroopan unionin ja entisen Neuvostoliiton alueen maiden yhteistyön jatkumisen. Valko-Venäjän osallistuminen itäiseen kumppanuuteen on siis strategisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti erittäin tärkeää EU:n jäsenvaltioille.

2. tiedostaa samalla, että historiallinen ja kulttuurinen kehitys on otettava huomioon siinä, miten Valko-Venäjää lähennetään EU:hun. Unionin välineet maan demokratisoinnin sekä alueellisen ja paikallisen itsehallinnon modernisoinnin edistämiseksi on valittava huolellisesti ja niitä on sovellettava harkiten.

3. toteaa, että itäisen kumppanuuden edistymistä kussakin aloitteen piiriin kuuluvassa maassa olisi arvioitava eriytetysti ja tapauskohtaisesti. Näin erityisesti siksi, ettei maiden demokratisointiin ole olemassa patenttiratkaisua. Tämä pätee etenkin Itä-Euroopan entisiin kommunistimaihin, joilla ei menneisyydestään juurikaan ole kokemusta oikeusvaltioperiaatteen soveltamisesta, sosiaalisesta liikkuvuudesta ja markkinatalouden tuomista vapauksista. Alueiden komitea ymmärtää, että jokaisella maalla on oma historiansa ja näin ollen niiden kulttuurisen, sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen voidaan antaa edetä omassa tahdissaan.

4. korostaa samalla, että Valko-Venäjän kaltaisen valtion, joka on halukas osallistumaan itäiseen kumppanuuteen ja kiinnostunut normalisoimaan suhteensa Euroopan unioniin ja Euroopan neuvostoon, on myös oltava valmis tunnustamaan yleismaailmalliset ihmisoikeudet ja luopumaan kuolemanrangaistuksesta. Näin ollen sen on oltava valmis lähtemään todellisten uudistusten tielle ja panemaan uudistukset täytäntöön esimerkiksi osallistumalla nykyistä aktiivisemmin kummihankkeisiin, kehittämällä ystävyyskaupunkitoimintaa ja keskustelufoorumeita kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa sekä tiivistämällä alueidenvälistä ja rajatylittävää yhteistyötä erityisesti naapurimaidensa Puolan, Liettuan ja Latvian kanssa. Tämä on tärkeää erityisesti siksi, että Euroopan komissio arvioi Valko-Venäjän suhteiden tilannetta uudelleen lokakuussa 2010 ja tekee mahdollisesti perusluonteisia päätelmiä tulevaa yhteistyötä ja itäiseen kumppanuuteen osallistumisen jatkoa ajatellen.

5. toteaa, että alue- ja paikallisyhteisöjä edustavana kansalaisyhteisöläisenä toimielimenä alueiden komitea on Valko-Venäjälle todellinen kumppani jatkettaessa yhteistyötä itäisen kumppanuuden puitteissa. Monet ja monipuoliset yhteydet ovat aivan omiaan lisäämään keskinäistä ymmärtämystä Valko-Venäjän kanssa ja siten edistämään demokratisointia ja maan asukkaiden tilanteen parantamista alhaalta ylöspäin.

EU:n ja Valko-Venäjän yhteistyön strategiset haasteet ja Valko-Venäjän hallitukselle osoitettavat kehotukset

6. muistuttaa, ettei Euroopan parlamentti ole tähän mennessä voinut antaa hyväksyntäänsä EU:n ja Valko-Venäjän vuonna 1995 laatimalle kahdenväliselle kumppanuus- ja yhteistyösopimukselle eikä yhteistyöllä siis ole muodollista perustaa, koska Valko-Venäjän tähänastiset ponnistelut ovat olleet riittämättömiä. Valko-Venäjä on itäiseen kumppanuuteen osallistuvista maista ainoa, joka ei ole täysivaltainen kumppani EU:n naapurisuuspolitiikassa (ENP), eikä se myöskään täytä Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin perusvaatimuksia esimerkiksi kuolemanrangaistuksia ja teloituksia koskevasta moratoriosta. Siksi tällä hetkellä voidaan soveltaa vain yksittäisiä monenvälisiä ENP-ohjelmia ja -välineitä.

7. tukee EU:n päätöstä tiivistää suhteita Valko-Venäjään nimenomaan rajatylittävää ja alueidenvälistä yhteistyötä parantamalla ja lähentää maata unioniin itäisen kumppanuuden kautta Euroopan naapurisuuspolitiikan (ENP) rahoitusvälineitä hyödyntäen. Komitea tukee niin ikään sitä, että lokakuussa 2010 tehtävää yhteistyön uudelleenarviointia silmällä pitäen pidemmälle menevän yhdentymisen ehdoksi on päätetty asettaa edistyminen demokratisoinnissa, oikeusvaltioperiaatteiden noudattamisessa ja kansalaisyhteiskunnan kehittämisessä.

8. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on pyytänyt komiteaa osallistumaan itäisen kumppanuuden toteuttamiseen, ja ilmoittaa alue- ja paikallisviranomaisten olevan valmiita ja sitoutuneita tukemaan itäistä kumppanuutta ja lähestymään Valko-Venäjää kaikin käytettävissä olevin keinoin.

9. on pannut tyytyväisenä merkille, että Valko-Venäjän hallitus on äskettäin toteuttanut ensimmäisiä toimia parantaakseen ihmisoikeustilannetta ja oikeusvaltioperiaatteiden noudattamista. Se on muun muassa vapauttanut poliittisia vankeja, suostunut komission edustuston avaamiseen Minskissä ja sallinut demokratisointia ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamista ajavan kansalaisyhteiskuntafoorummin toiminnan.

10. toteaa tyytyväisenä, että demokratiaa ja ihmisoikeuksia edistävien ENP-välineiden ja toimintaohjelmien, esimerkiksi teknisen avun tiedonvaihdon toimiston (TAIEX) ja demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen, avulla on jo saatu hieman parannettua Valko-Venäjän poliittista tilannetta.

11. suhtautuu myönteisesti myös Valko-Venäjän ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) yhteistyöhön vaalilainsäädäntökysymyksissä. Komitea kannustaa Valko-Venäjää jatkamaan yhteistyötä vuoden 2010 lopussa tai vuoden 2011 alussa pidettäviä presidentinvaaleja silmällä pitäen, jotta voidaan taata, että vaalit toimitetaan oikeudenmukaisesti ja avoimesti. Tämä edellyttää lisäksi sitä, että kansainväliset tarkkailijat pääsevät seuraamaan vaaleja ja heille annetaan mahdollisuus tarkkailla myös kaikkia vaalien valmistelu- ja jälkivaiheita.

12. muistuttaa Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin (CLRAE) (ja myös alueiden komitean) roolista vaalitarkkailussa ja suosittaa niiden yhteisten valtuuskuntien osallistumista myös kaikkien tulevien paikallis- ja aluevaalien tarkkailuun Valko-Venäjällä.

13. on tyytyväinen siihen, että Valko-Venäjän ja muiden itäiseen kumppanuuteen osallistuvien maiden suhteet ovat vuoden 2009 alusta lähtien kehittyneet pääosin myönteisesti. Valko-Venäjän diplomaattinen toiminta Ukrainan, Georgian ja Azerbaidžanin kanssa viittaa alueellisen yhteistyön omaehtoiseen, monenväliseen kehittämiseen Itämeren ja Mustanmeren välisen alueen maiden kesken.

14. panee kuitenkin erittäin huolestuneena merkille, että vuoden 2010 alkupuoliskolla EU:n ja Valko-Venäjän suhteet ovat uhanneet jumiutua, koska ihmisoikeusloukkaukset ovat Valko-Venäjällä jälleen lisääntyneet, riippumattomia kansalaisjärjestöjä pyritään järjestelmällisesti tukahduttamaan ja kuntavaalit olivat pettymys, sillä koko maan noin 25 000:sta kuntavaaleihin kelpuutetuista ehdokkaista vain kaksi prosenttia oli opposition edustajia.

15. on myös todella huolestunut viimeaikaisista raporteista, joissa kerrotaan lehdistövapauden loukkaamisesta ja ulkomaisten median edustajien työn estämisestä sekä etnisten vähemmistöjen vapauden rajoittamisesta Valko Venäjällä, kahden kuolemantuomion täytäntöönpanosta maaliskuussa sekä oppositioon kohdistetuista rajoittavista toimista ja ohjelmista kuntavaalien alla ja salaisen palvelun koko maan laajuisista toimista *Tell the truth* -kampanjaa vastaan 18. toukokuuta 2010, jolloin useiden opposition edustajien asunnot ja toimistot tutkittiin. Alueiden komitea seuraa myös yhä huolestuneempina hallituksen parhailaan toteuttamia tukahduttamistoimia tiedotusvälineiden vapauden rajoittamiseksi ja etenkin oppositiorhmiin viestinnän kanalta erittäin tärkeän ja myös tulevassa presidentinvaalitelussa merkittävässä asemassa olevan internetin sensuroimiseksi.

16. kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän hallitusta palaamaan demokratisoinnin tielle ja lopettamaan välittömästi kuolemanrangaistusten langettamisen ja täytäntöönpanon, ihmisoikeusloukkaukset, kansalaisyhteiskuntaa edustavien ryhmien pelottelun sekä Valko-Venäjän etnisiin vähemmistöihin kohdistuvat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset rajoitukset ja sorto- ja syrjintätoimet.

17. kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän johtoa osoittamaan ennen seuraavia presidentinvaaleja, että seuraavissa asioissa on edistytty huomattavasti: kuolemanrangaistusta koskevan toimivan moratorion asettaminen, kattavan mielipiteenvapauden toteutuminen, yhdistymis- ja kokoontumisvapauden takaaminen, uskonnonvapauden turvaaminen ja oppositiorhmiin poliittisten oikeuksien takaaminen.

18. kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän hallitusta lähettämään EU:n ja sen itäisten naapurimaiden parlamentaarisen edustajakokouksen (Euronest) valkovenäläisvaltuuskuntaan myös opposition edustajia.

19. toteaa, että Valko-Venäjällä tarvitaan pitkälle meneviä uudistustoimia alueellisen ja paikallisen itsehallinnon suhteen, jotta

— hallintoa ja verotusta onnistutaan hajauttamaan toimivalla tavalla

— vahvan keskushallinnon ja heikon alue- tai paikallistason epäsymmetrinen valta-asetelma saadaan purettua, kun on kyse määrärahojen ja resurssien jaosta

— julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksille saadaan luotua nykyistä paremmat rakenteelliset edellytykset julkisten palveluiden kehittämiseksi

— alue- ja paikallistason hallinnollisia valmiuksia voidaan lisätä.

20. on vakuuttunut siitä, että edellä mainituin tavoin edistettäisiin Valko-Venäjän kansalaisten elämänlaadun parantamista. Alueiden komitea tarjoutuu tukemaan alue- ja paikallis-yhteisöjen uudistamista.

21. toteaa painokkaasti, että Euroopan unionin ja Valko-Venäjän suhteiden jumiutuminen uudelleen vaikuttaisi kielteisesti kansalaisyhteiskunnan orastavaan toimintaan ja valkovenäläisten keskuudessa tällä hetkellä vallitsevaan EU-myönteiseen ilmapiiriin.

22. muistuttaa EU:n jäsenvaltioiden ja Valko-Venäjän vilkkaan ystävyyskaupunkitoiminnan merkityksessä. Esimerkkinä mainittakoon Minsk ja Bonn. Ystävyyskaupunkitoiminta ja sen mukanaan tuomat lukemattomat kokemukset, yhteydet ja verkostot ovat Valko-Venäjän demokratisoinnin jatkumisen ja maan unioniin lähentymisen tärkeitä tukipilareita. Ne motivoivat viranomaisia ja kansalaisia osallistumaan tällaiseen toimintaan ja käyttämään omaa osaamistaan sen hyväksi.

23. muistuttaa, että hyvät naapuruussuhteet EU:n jäsenvaltioihin Latviaan, Liettuaan ja Puolaan ovat alueellisen ja rajatylittävän yhteistyön tiivistämisen perusedellytys. Naapuruussuhteiden on oltava ystävällismielisiä, ja niissä on annettava kaikille etnisille vähemmistöille asianmukainen poliittinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen asema omassa maassa, jotta voi syntyä keskinäiseen kunnioitukseen perustuva kestävä ja vakaa suhde.

Poliittiset suositukset yhteistyön jatkamisesta

24. suosittaa, että EU pitää kiinni Valko-Venäjän viranomaisen, oppositiorhmiin ja kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävästä laaja-alaisesta, avoimesta ja järjestelmällisestä vuoropuhelusta ja ilmoittaa Valko-Venäjälle, että kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ratifiointi ja kaikkien eurooppalaisten naapuruuden ja kumppanuuden välineiden (ENPI) ja niihin liittyvien taloudellisten etujen tehokas hyödyntäminen on edelleen mahdollista, jos maan hallitus vuorostaan on valmis todellisiin muutoksiin, kunnioittaa oikeusvaltioperiaatteita ja ihmisoikeuksia sekä toteuttaa uudistuksia alue- ja paikallisviranomaisten aseman vahvistamiseksi.

25. suosittaa näin ollen painokkaasti, että EU sitoo humanitaaristen avustushankkeiden hyväksymisen ja toteuttamisen sekä rahoitusvälineiden käytön vastaisuudessa entistä tiukemmin siihen, että ihmisoikeuksien noudattamisessa ja kuolemanrangastusta koskevan toimivan moratorion asettamisessa edistytään. Lisäksi EU:n on edelleen ja yhä enenevässä määrin painotettava voimakkaasti sitä, että myönnettyt varat käytetään oikeaan tarkoitukseen ja että niillä edistetään Valko-Venäjän humanitaarista ja oikeusvaltiokehitystä eikä Minskin autoritaaristen rakenteiden ja autoritaarisen hallinnon vahvistamista.

26. kehottaa EU:ta seuraamaan Valko-Venäjän sisäpoliittisen tilanteen kehittymistä tarkasti vuoden 2010 lopussa tai vuoden 2011 alussa pidettäviin presidentinvaaleihin saakka ja tekemään päätelmiä yhteistyön jatkosta vasta vaalien jälkeen sen sijaan, että yhteistyötä arvioitaisiin uudelleen jo syksyllä 2010 (kuten nykyisten suunnitelmien mukaan on tarkoitus tehdä).

27. kehottaa CLRAE:a tarkkailemaan Valko-Venäjällä järjestettäviä vaaleja ja sitä, vastaavatko vaalivalmistelut ja -toimitukset Euroopan neuvoston yleisiä kriteereitä, ja tarjoutuu jatkaamaan tähänastista vaalitarkkailuyhteistyötä.

28. kehottaa EU:ta esittämään vuoden 2011 alkuun mennessä erillisen väliraportin siitä, miten suhteet Valko-Venäjään ovat kehittyneet sen jälkeen kun yhteydet elvytettiin lokakuussa 2008. Tarkoituksena on, että unioni arvioi kriittisesti omaa toimintaansa Valko-Venäjällä viimeisimpien 24 kuukauden aikana ja tekee arvion pohjalta päätelmiä Valko-Venäjän demokraattisten kansalaisjärjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön jatkoa ajatellen.

29. kehottaa kaikkia EU:n toimielimiä suhtautumaan jatkosakin solidaarisesti Valko-Venäjän demokraattisiin toimijoihin ja eritoten vahvistamaan yhteyksiä maan alue- ja paikallisyhteisöihin, jotta vallan keskittymistä Minskiin voidaan tasapainottaa. Tässä yhteydessä olisi pyrittävä saamaan ennen kaikkea paikallistason ja EU:n jäsenvaltioiden vastaisten raja-alueiden avaramielisiä ja demokratiamyönteisiä mielipidevaikuttajia osallistumaan aktiivisesti yhteistyökeskusteluihin, jotta Valko-Venäjän sisäpoliittiseen kehitykseen voitaisiin vaikuttaa myönteisesti alhaalta ylöspäin.

30. suosittaa tukeutumaan yhä voimakkaammin sellaisiin asemansa vakiinnuttaneisiin keskustelufoorumeihin kuin kansalaisyhteiskuntafoorumi tai Dortmundin kansainvälisen koulutus- ja kohtaamiskeskukseen (*Internationales Bildungs- und Begegnungswerk Dortmund, IBB*) Minskin-toimipisteen (*IBB Johannes Rau*) yhteydessä toimiva Minskin-foorumi sekä syventämään ja institutionalisoimaan järjestelmällisesti Valko-Venäjän virallisten edustajien, opposition, kansalaisjärjestöjen, tutkijoiden ja viestinten vuoropuhelua.

31. suosittaa, että Valko-Venäjän demokratiamyönteisten liikkeiden ja oppositiopuolueiden kanssa käytävässä keskustelussa keskitytään sisällöllisesti ennen kaikkea tiedotusvälineiden ja lehdistön vapauteen. Valko-Venäjän hallitus on loppusyksystä 2009 lähtien hyväksynyt erilaisia toimia kotimaisen ja ulkomaisen lehdistön toiminnan estämiseksi ja internetin sääntelemiseksi, ja tämä vaikeuttaa sekä riippumatonta ja vapaata uutisoin-

tia että oppositiorhmiem toimintaa. Vapaalla uutisoinnilla on keskeinen merkitys etenkin tulevassa presidentinvaalitaistelussa vuoden 2010 lopulla. Alueiden komitea voi antaa merkittävän panoksen demokratiaa käsittelevän vuoropuhelun edistämiseen Valko-Venäjällä kehottamalla maan kaikkia instansseja hyödyntämään erityisesti uusien medioiden (muun muassa YouTube, nettipäiväkirjat, Twitter ja muut sosiaalisen verkostoitumisen välineet) tarjoamia tekniikoita ja mahdollisuuksia oppositioliikkeiden toiminnan helpottamiseksi.

32. kutsuu Valko-Venäjän viranomaiset itäisen kumppanuuden välineiden mukaisesti avoimeen ja järjestelmälliseen vuoropuheluun hallinnon hajauttamisesta tai alue- ja paikallisviranomaisten aseman vahvistamisesta maan poliittisessa järjestelmässä ja esittää keskustelua varten seuraavia aihealueita:

— hyvä ja vastuullinen hallintotapa ja byrokratian karsiminen

— kestävä sosiaalinen ja taloudellinen kehitys ja koheesiopoliitiikka

— rajaliikenteeseen liittyvät kysymykset

— ympäristönsuojelu

— kulttuuritoiminta

— pk-yritysten toimintaedellytysten parantaminen

— ihmisten välinen kanssakäyminen (esimerkiksi nuorisovaihto ja ystävyyskaupunkitoiminta).

33. kutsuu Valko-Venäjän alue- ja paikallisyhteisöjen sekä demokraattisten kansalaisjärjestöjen edustajia osallistumaan tarkkailijoina EU:n jäsenvaltioiden alue- ja paikallisyhteisöjen edustajakokouksiin, jotta voidaan edistää uusien kummihankkeiden käynnistämistä ja henkilökohtaista ajatustenvaihtoa.

34. katsoo, että nykymuotoista alueellista yhteistyötä Valko-Venäjän kanssa on syytä jatkaa ja kehittää EU:n raja-alueilla muun muassa sopivien Interreg-ohjelmien avulla, ja kannustaa sikäläisiä alue- ja paikallisyhteisöjä ja kansalaisjärjestöjä käynnistämään uusia hankkeita rajatylittävien yhteyksien vaalimiseksi ja niiden avoimuuden lisäämiseksi.

35. kannustaa erityisesti Puolan, Liettuan ja Latvian raja-alueita tiivistämään entisestään rajatylittävää yhteistyötään Valko-Venäjän kuntien ja alueyhteisöjen kanssa esimerkiksi seuraavilla aloilla:

— rajaliikenne, tulliasiat ja liikkuvuuden edistäminen (viisumi-helpotukset) rajatylittävän matkustuksen helpottamiseksi, jotta kanssakäyminen Valko-Venäjän ja sen EU:hun kuuluvien naapurimaiden kansalaisten kesken olisi nykyistä yksinkertaisempaa

— muuttoliike ja toimet järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi

- rajatylittävät ympäristönsuojelukysymykset
- talouden edistäminen ja rajatylittävän kaupankäynnin helpottaminen
- tuki ammatilliseen perus- ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa
- yhteiset kulttuurikohtaamiset, esimerkiksi konsertit, taidenäyttelyt ja tapahtumat, joiden avulla edistetään yhteistä lähestymistapaa menneisyyden käsittelyyn ja työestetään siten so-

dan seurauksia, jotka vaikuttavat edelleen ihmisten välisiin suhteisiin.

36. suosittaa myös jatkossa hyödyntämään Euroopan naapuruuspolitiikan välineitä rajatylittävän oppilas-, opiskelija- ja opettajavaihdon (Erasmus, Tempus) lisäämiseksi, jotta voidaan parantaa Valko-Venäjän ja EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten keskinäistä ymmärtämystä ja tällä tavoin edistää Eurooppa-aatetta ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan tiedostamista Valko-Venäjällä.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano Armeniassa ja Armenian ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyön kehittäminen”

(2011/C 42/12)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa, että Armenian nykytilan ja sen poliittisen kehityskulun ymmärtämiseksi on otettava huomioon maan uskonnollinen perintö ja vaikea historia, johon kuuluvat ulkovaltojen alituiset maahanhyökkäykset sekä armenialaisiin 1900-luvun alussa kohdistuneen kansanmurhan traumaattinen kokemus.
- on tyytyväinen siihen, että ensimmäiset Jerevanin pormestarin vaalit pidettiin toukokuussa 2009, mutta toteaa, että vaalien toimittamisen parantamiseksi on vielä ponnisteltava. Komitea panee myös tyytyväisenä merkille, että vuoden 2005 perustuslakiuudistuksen yhteydessä pääkaupunki sai uuden statuksen ja oman lain. Nyt perustuslain voimaantulon jälkeen vuorossa on paikallis- ja alueviranomaisten roolin lujittaminen ja sen varmistaminen, että loputkin paikallis- ja alueviranomaiset voivat osallistua poliittiseen päätöksentekoon. AK on huolissaan siitä, että vaikka tästä – sekä mikä tärkeintä, kaupunkien ja kuntien johtohenkilöiden toimivaltuuksien laajentamisesta – on jo sovittu, sopimusta ei vielä ole pantu täytäntöön.
- tunnustaa Armenian saavuttamat merkittävät edistysaskeleet suhteissa Euroopan unioniin etenkin vuodelta 2006 peräisin olevan, Euroopan naapuruuspolitiikkaan (ENP:hen) liittyvän Euroopan unionin ja Armenian yhteisen toimintaohjelman, vuonna 2008 tapahtuneen EU:n edustuston avaamisen ja vuodesta 2009 toimineen EU:n neuvontaryhmän ansiosta.
- pitää tärkeänä, että Armenian kanssa aloitetaan viipymättä neuvottelut viisumien myöntämisen helpottamisesta sekä takaisinotosta. Tullien alentaminen ja viisuminhakumenettelyn yksinkertaistaminen vaikuttavat konkreettisesti ihmisten välisiin kontakteihin ja suhteiden kehittymiseen kaikilla alueilla.

Esittelijä: Teet Kallasvee (EE, PPE), Haapsalun kaupunginvaltuutettu

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Poliittiset ja historialliset näkökohdat

1. korostaa, että Armenian nykytilan ja sen poliittisen kehityskulun ymmärtämiseksi on otettava huomioon maan uskonnollinen perintö ja vaikea historia, johon kuuluvat ulkovaltojen alituiset maahanhyökkäykset sekä armenialaisiin 1900-luvun alussa kohdistuneen kansanmurhan traumaattinen kokemus.

2. toteaa, että Armenia julistautui itsenäiseksi valtioksi elokuussa 1991, mikä vahvistettiin saman vuoden syyskuussa pidetyssä kansanäänestyksessä. Armenian kansa valitsi presidentin lokakuussa 1991.

3. toteaa, että Vuoristo-Karabahin ja muut käynnissä olevat konfliktit aiheuttavat huomattavia jännitteitä alueella. Tähän liittyen komitea panee merkille, että Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETY) Minsk-ryhmä, jota ovat vuodesta 1995 johtaneet Yhdysvallat, Ranska ja Venäjä, on vuodesta 1992 pyrkinyt löytämään ratkaisun Vuoristo-Karabahin konfliktiin.

4. pitää tervetulleena Armenian aloitetta normalisoida suhteitaan Turkkiin ennakkoehtoja asettamatta. Lokakuussa 2009 Armenia ja Turkki solmivat Sveitsin välityksellä EU:n, Yhdysvaltojen ja Venäjän tuella diplomaattiset suhteet.

Kriisialueiden vaikutus sisäpolitiikkaan

5. panee pahoitellen merkille, että Vuoristo-Karabahin konflikti, vaikeat suhteet Turkkiin ja Azerbaidžaniin sekä maailmanpoliittiset myllerrykset ovat lyöneet leimansa myös Armenian sisäpolitiikkaan.

6. toteaa, että Vuoristo-Karabahin konflikti on yhä ennallaan, ja tukee Minsk-ryhmän puitteissa toteutettavia jatkuvia korkean tason ponnisteluja selkkauksen ratkaisemiseksi rauhanomaisesti.

7. pitää tervetulleena, että uudella (vuonna 1995 hyväksytyllä ja vuonna 2005 tarkistetulla) perustuslailla ja muulla uudella lainsäädännöllä, mm. vaalilailla, on luotu edellytykset Neuvostoliiton jälkeisen ajan itsevaltaisen perinteen korvaamiseksi demokraattisilla valtarakenteilla. Osa kansalaisista suhtautuu kuitenkin yhä edelleen epäluuloisesti vaalituloksiin.

8. on huolissaan siitä, että Armenian ja Turkin välisten uusien jännitteiden vuoksi sopimuksen ratifioiminen on keskeytetty.

9. toteaa, että vuonna 2009 perustettu Armenian kansanneuvosto ja sen alaiset eri elimet antavat monille aktiivikansalaisille sekä eräille parlamentin ulkopuolisille poliittisille voimille ja yleishyödyllisille järjestöille tilaisuuden osallistua politiikkaan. Armenian kansanneuvoston käsittelemät kysymykset ja käsitteilyn tuloksena laaditut suositukset kattavat monenlaisia aiheita. Viranomaiset todella ottavat huomioon tiettävät suosituksia, ja ne saavat näkyvyyttä tiedotusvälineissä. AK huomauttaa kuitenkin, ettei tällainen neuvoa-antava elin voi korvata aitoa demokraattista osallistumista.

Armenian paikallis- ja alueviranomaiset

10. toteaa, että vuonna 1996 toteutetun hallinto- ja alueuudistuksen jälkeen Armeniassa on 915 paikallisyhteisöä (49 kaupunkia ja 866 kuntaa). Näiden paikallisyhteisöjen (asukasluvusta riippuen) 5-, 10- tai 15-jäseniset kaupungin- tai kunnanvaltuustot (joiden jäseniä kutsutaan perinteiden mukaan ”vanhemmiksi” = *avagani*) valitaan kolmeksi vuodeksi. Hallitus nimittää 10 maakunnan johtajat (*marzpet*), jotka ovat myös kaikki hallitsevan koalition edustajia. AK painottaa, että uudistukset ovat siten tärkeitä askeleita moniportaisen demokraattisen järjestelmän luomiseksi Armeniaan, ja kehottaa siksi Armenian viranomaisia jatkamaan paikallisten ja alueellisten hallintotason vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä.

11. on tyytyväinen siihen, että ensimmäiset Jerevanin pormestarin vaalit pidettiin toukokuussa 2009, mutta toteaa, että vaalien toimittamisen parantamiseksi on vielä ponnisteltava. Komitea panee myös tyytyväisenä merkille, että vuoden 2005 perustuslakiuudistuksen yhteydessä pääkaupunki sai uuden statuksen ja oman lain. Nyt perustuslain voimaantulon jälkeen vuorossa on paikallis- ja alueviranomaisten roolin lujittaminen ja sen varmistaminen, että loputkin paikallis- ja alueviranomaiset voivat osallistua poliittiseen päätöksentekoon. AK on huolissaan siitä, että vaikka tästä – sekä mikä tärkeintä, kaupunkien ja kuntien johtohenkilöiden toimivaltuuksien laajentamisesta – on jo sovittu, sopimusta ei vielä ole pantu täytäntöön.

Armenia ja Euroopan unioni

12. toteaa, että Euroopan unionin ja Armenian kumppanuus- ja yhteistyösopimus allekirjoitettiin vuonna 1996, ja se tuli voimaan vuonna 1999.

13. korostaa, että Armenia on aina suhtautunut myönteisesti Euroopan unionin laajentumiseen itään ja siihen, että se on päässyt mukaan Euroopan naapuruuspolitiikkaan (ENP) ja itäiseen kumppanuuteen.

14. tunnustaa Armenian saavuttamat merkittävät edistysaskeleet suhteissa Euroopan unioniin etenkin vuodelta 2006 peräisin olevan ENP:hen liittyvän Euroopan unionin ja Armenian yhteisen toimintaohjelman, vuonna 2008 tapahtuneen EU:n edustuston avaamisen ja vuodesta 2009 toimineen EU:n neuvontaryhmän ansiosta.

15. on tyytyväinen siihen, että 10. toukokuuta 2010 EU:n ulkoministerikokous määrittäi ehdot neuvotteluille assosiaatiosopimuksien tekemiselle Armenian, Azerbaidžanin ja Georgian kanssa ja että sopimuksesta pian tämän jälkeen käydyllä ensimmäisellä neuvottelukierroksella EU ilmoitti olevansa valmis tukemaan kokonaisvaltaisen instituutioiden kehittämissuunnitelman yhteydessä ensimmäisiä kaavailtuja uudistuksia 32 miljoonalla eurolla.

Armenian paikallis- ja alueviranomaisten ja Euroopan unionin yhteistyö

16. kannattaa kaikin tavoin opiskelijoiden liikkuvuuden mahdollistamista sekä EU:n ohjelmien (Tempus ja Erasmus Mundus) että ulkomailla asuvien armenialaisten tarjoaman tuen turvin. Armenian diasporaministeriö sekä urheilu- ja nuorisosasioista vastaava ministeriö voivat edistää liikkuvuutta merkittävästi.

17. panee tyytyväisenä merkille päättäväisen ja nopean edistyksen EU:n ja Etelä-Kaukasian maiden suhteissa, mitä kuvaa assosiaatiosopimusneuvotteluiden käynnistäminen Armenian, Azerbaidžanin ja Georgian kanssa. Edistys on sitäkin huomionarvoisempaa, kun ajatellaan alueella tapahtuneita ja siihen jälkensä jättämiä tunnettuja ja suuria poliittisia muutoksia.

18. on tyytyväinen EU:n edustajien kaikkien kolmen maan pääkaupungeissa antamiin selvityksiin neuvottelujen painopisteistä ja tärkeistä kysymyksenasetteluista. Komitea luottaa siihen, että sopimusta laadittaessa Armenian paikallis- ja alueviranomaisille annetaan mahdollisuus vaikuttaa niitä kiinnostaviin kysymyksiin.

19. toivoo, että Armeniassa tai Armenian kanssa työskentelevät EU:n elimet ja edustajat ovat vahvasti sitoutuneet tuomaan Armeniaa lähemmäs EU:ta ja auttamaan sitä edistymään poliittisesti ja taloudellisesti sekä parantamaan sen yhteyksiä Euroopan unioniin.

20. pitää tärkeänä, että Armenian kanssa aloitetaan viipymättä neuvottelut viisumien myöntämisen helpottamisesta sekä takaisinotosta. Tullien alentaminen ja viisuminhakumenettelyn yksinkertaistaminen vaikuttavat konkreettisesti ihmisten välisiin kontakteihin ja suhteiden kehittymiseen kaikilla alueilla.

21. on vakuuttunut, että Armenian yhä konkreettisempia sisältöjä saavilla suhteilla Euroopan unionin kanssa sekä vakautta ja yhteiskunnan kehittymistä edistävällä Euroopan unionin roolilla on vaikutusta ja että ne ansaitisivat huomiota tiedotusvälineissä, kaikessa koulutuksessa ja koulujen opetusohjelmissä.

22. panee merkille, että kansainvälisillä asiantuntijoilla ja vaalitarkkailijoilla on usein ollut vaikeuksia saada Armenian viranomaiset lunastamaan lupauksensa ja panemaan täytäntöön tarvittavaa lainsäädäntöä, ja muistuttaa siksi tarpeesta käydä avointa vuoropuhelua asianmukaisilla tasoilla keskinäisen ymmärryksen ja yhteisen ongelmanratkaisun edistämiseksi.

23. on tyytyväinen EU:n Kaukasian erityisedustajan nimittämiseen (heinäkuu 2003), minkä myötä kolmen Etelä-Kaukasian maan alueyhteistyö sai painoarvoa.

24. panee merkille, että taipumuksesta sivuuttaa poliittiset vastustajat on tullut Armenian politiikan leimaa-antava piirre, ja katsoo, että siitä, miten tällaisesta toimintatavasta päästään eroon, on keskusteltava jatkuvasti ja se on nostettava julkiseen keskusteluun. Ihmisten väliset kontaktit olisi tietyssä määrin avattava keskustelulla poliitikkojen välisistä kontakteista etenkin paikallistasolla sille ominaisia menettelyjä ja mahdollisuuksia hyödyntäen, kuten kaupungin- ja kunnanvaltuustot, neuvottelukierrokset, nuorille suunnatut internetportaalit jne. Myös suorat henkilökohtaiset kontaktit ovat ratkaisevan tärkeitä demokratia-kulttuurin ja siihen kuuluvan avoimen vuoropuhelun edistämiseksi, ja niitä olisikin tuettava.

25. kannustaa naisia sekä paikallis- että jäsenvaltiosalla vaikuttamaan julkisesti ja pyrkimään merkittäviin yhteiskunnallisiin tehtäviin.

26. kehottaa Armenian viranomaisia tulevaa vaalikamppailua silmällä pitäen saattamaan päätökseen vaalilainsäädännön tarkistuksen ja parantamaan sitä EU:n toimielinten ehdottamien muutosten suuntaisesti sekä varmistamaan, että kaikilla vaaleihin osallistuvilla poliittisilla voimilla on mahdollisuus tasavertaisesti hyödyntää tiedotusvälineitä.

27. korostaa, että on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota siihen, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan, ja tutkittava erityisesti kysymyksiä, jotka kansainväliset ihmisoikeuksia puolustavat järjestöt ovat nostaneet esiin.

28. on tyytyväinen Euroopan neuvoston HELP II -hankkeen puitteissa käynnistämään ihmisoikeusasiamiehen koulutukseen sekä siihen, että armenialaiset organisaatiot osallistuvat *South Caucasus Network of Human Rights Defenders* -organisaation toimintaan.

29. kehottaa poliittisia puolueita asettamaan julkisen vuoropuhelun ja toimivien poliittisten ratkaisujen etsimisen Armenian yhteiskunnan haasteisiin etusijalle poliittisten pisteiden keräämisen sijaan. Ulkomailla asuvat armenialaiset voisivat mahdollisuuksien mukaan edistää tätä prosessia tuomalla keskusteluun niiden kokemuksia, jotka ovat asuneet maissa, joilla on pitkät demokraattiset perinteet.

30. panee tyytyväisenä merkille parlamentaarisen edustajakouksen EURONESTin aloitteen ja katsoo, että etenkin opposition osallistumisen vuoksi Etelä-Kaukasian paikallisyhteisöjen alueyhteistyö ja ennen kaikkea pääkaupunkien Jerevanin, Tbilisin ja Bakun kaupunginvaltuustojen yhteistyö samoin kuin sen puitteissa käydyt keskustelut ovat olleet tuloksekkaita ja esimerkiksi.

31. tuo toistamiseen julki tyytyväisyytensä siihen, että Euroopan unionin itäisen kumppanuuden puitteissa tehtyjen päätösten ansiosta alueiden komitea otettiin mukaan aiheista "demokratia, hyvä hallintotapa ja vakaus" ja "yhteydet ihmisten välillä" käytäviin keskusteluihin. Komitea vahvistaa olevansa valmis osallistumaan myös kahteen muuhun paikallis- ja alueyhteisöjä koskettavaan foorumin osaan.

32. muistuttaa, että osa komitean panoksesta itäisen kumppanuuden täytäntöönpanoon perustuu toimintalinjoihin 1 ja 4 ja että se laatii paikallis- ja alueellottuvuutta käsitteleviä lausuntoja kustakin kuudesta maasta. Komitea aikoo myös käynnistää EU:n ja itäisen kumppanuuden piiriin kuuluvien maiden alue- ja paikallisviranomaisten kesken säännöllisesti järjestettävän konferenssin.
33. toteaa, että huomattava askel kohti tiiviimpiä suhteita Armenian paikallis- ja alueviranomaisten kanssa oli Armenian liittyminen vuonna 2002 Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaan, joka johti vaalilainsäädännön muuttamiseen ja Jerevanin kuntavaaleihin (2009), joihin alueiden komitean vaalitarkkailija osallistui, sekä myöhemmin siihen, että kansanneuvosto valitsi kaupunginjohtajan.
34. toteaa tyytyväisenä, että Armenian alue- ja paikallishallinnon uudistus on edennyt uuteen vaiheeseen, ja on tyytyväinen etenkin siihen, että Armenian viranomaisilla on mahdollisuus tukeutua siinä paikallishallinnon ja muun julkishallinnon uudistamista koskevan aloitteen (*Local Government and Public Service Reform Initiative*) ja kuntien rahoitusvirkamiesten yhdistyksen (*Communities Finance Officers Association*) asiantuntijoiden uudistusten edistämiseksi laatimaan kaksivuotiseen suunnitelmaan (2009–2011).
35. tuo esiin oman olennaisen roolinsa kokemusten ja hyvien toimintamallien levittäjänä (muun muassa teknisen avun tiedonvaihtotoimiston TAIEXiin sekä hallinnon ja johtamisen parantamisen tukiohjelman SIGMAN avulla) kumppanivaltioiden alue- ja paikallisviranomaisten keskuudessa. Komitean toiminnan tavoitteena on tukea sellaista paikallis- ja aluehallintoa, joka on nykyistä paremmin organisoitu ja vastuuntuntoisempaa ja joka toimii tehokkaasti ja avoimesti ja jolla on toimintansa toteuttamiseen käytössään asianmukaiset välineet.
36. katsoo, että kun itäisen kumppanuuden maissa havaitaan uusia aloitteita, jotka saavat riittävästi hyväksyntää ja tukea väestön keskuudessa, niihin on kiinnitettävä huomiota. Näin ovat tehneet myös muut EU:n toimielimet kiinnittäessään huomiota yli vuosi sitten toimintansa aloittaneeseen uuteen instituutioon, Armenian kansanneuvostoon, sen valiokuntien ja alivaliokuntien toimintaan ja niiden mahdollisuuteen vaikuttaa tiettyjen päätösten tekoon valtakunnan- ja paikallistasolla. Kiinnostuksen osoittaminen kansanperinteisiin tukeutuvaa instituutiota kohtaan voi vain lisätä EU:n asiantuntijoiden arvostusta.
37. pitää olennaisen tärkeänä, että Armenian viranomaiset huolehtivat uudistusprosessien yhteydessä siitä, että toiminta on mahdollisimman avointa ja ihmiset voivat osallistua siihen mahdollisimman kattavasti. Tämä on tärkeää, kun otetaan huomioon, että Armenialla on edessään lukuisia merkittäviä uudistuksia, jotka koskevat muun muassa paikallisviranomaisten toimivaltaa ja rahoitusta. Myös ulkomaisista neuvonta- ja rahoitusohjelmista myönnettävää tukea lisätään, jotta Armenia pääsisi helpommin irti totalitarismi- ja komentotaloustaustastaan.
38. pitää tervetulleena Armenian viranomaisten ja myös tasavallan presidentin aktiivista osallistumista Euroopan naapuruuspolitiikan ja itäisen kumppanuuden ohjelmien toteuttamiseen paikallis- ja aluetasolla.
39. pitää tervetulleena kunnallisverolain täydentämistä sekä maakuntajohtajien toimien arviointijärjestelmän vakiinnuttamista vuonna 2009.
40. toteaa, että kesällä 2010 julkaistu Euroopan neuvoston aluesuunnitteluministerien konferenssin (*European Conference of Ministers responsible for Regional Planning, CEMAT*) raportti *National Report on Armenia* voi olla hyödyllinen opas alueiden, myös ongelma-alueiden, kehittämistä suunniteltaessa.
41. toteaa, että yksi (byrokratian vähentämiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi) välttämättömmistä ja samalla vaikeimmin toteutettavista tulevista uudistuksista on paikallisviranomaisten aseman vakiinnuttaminen ja niiden rahoituksen selkiyttäminen. Sama pätee pääkaupungin ja muiden paikallisyhteisöjen suhteiden uudelleenjärjestelyyn Jerevanin kaupunkia koskevan lain tultua voimaan, sillä muista maista saatujen kokemusten perusteella on odotettavissa, että lain voimaantulo vaikuttaa melko nopeasti ympäröivien paikallisyhteisöjen ja -hallintojen toimintaan.
42. katsoo, että poliittisen järjestelmän kehitystason vuoksi uudistusten onnistumista auttaisi se, että Armeniassa tiedotettaisiin nykyistä enemmän toimista, joita entiset kohtalotoverit (esimerkiksi Latvia) ovat jo toteuttaneet paikallisviranomaisten aseman vakiinnuttamiseksi. Niin ikään olisi hyödyllistä levittää (seminaareissa ja aihekohtaisissa konferensseissa) tietoa niiden ulkomaisien uudistustahojen kokemuksista, joiden tiedetään onnistuneen pääkaupungin ja muiden alue- ja paikallisyhteisöjen suhteiden uudelleenjärjestelyssä. Tiettyjä aiheita koskeva kokemustenvaihto, erityisesti ajankohtaista käytännön kokemusta omaavien toimijoiden ja Armenian edustajien kesken, olisi otettava kiinteäksi osaksi EU:n avustusohjelmia. Sen tulisi koskea paitsi hallinto-ongelmia myös konkreettisten tukirahastojen ja hankkeiden (maalouden kansainvälinen kehittämisrahasto IFAD, OMP jne.) menojen suunnittelua, täytäntöönpanoa ja raportointia. Tällainen määrätietoinen toiminta, josta on käytännön hyötyä, on kaiken kaikkiaan paras tapa edistää ihmisten välistä kanssakäymistä.
43. on tyytyväinen siihen, että Armenian valtion toimintasuunnitelman (2008–2012) ansiosta ympäristönsuojelukysymyksiä pidetään sisällöllisesti aiempaa tärkeämpinä ja niihin puututaan paikallistasolla, ja odottaa kiinnostuneena tietoja käytännön toimenpiteiden tuloksista. Ympäristönsuojelu on kaikkialla ala, jolla voidaan käynnistää paikallisia aloitteita ja joka voi edistää huomattavasti demokraattisen ajattelutavan juurtumista. Lisäksi on syytä todeta, että vuonna 2006 laadittu alueellinen ympäristöperuskirja (*Regional Environmental Center*) kuuluu niihin harvoihin asiakirjoihin, jotka sekä Armenian että Azerbaidžanin ministerit ovat allekirjoittaneet.
44. pitää myönteisenä sitä, että Armenian viranomaiset ja kansalaiset tiedostavat korruptio-ongelman vakavuuden, ja antaa arvoa sille, että korruptiota ja sen torjumista koskeva valistus on päätetty sisällyttää koulujen opetussuunnitelmiin. Korruptiota voidaan torjua tehokkaimmin edistämällä avoimuutta, antamalla tarvittavat säädökset ja määräykset sekä muuttamalla vähitellen kulttuuriin ja ajattelutapoihin sisältyviä korruption sallivia piirteitä, mikä on mahdollista vain pitkän ajan kuluessa yhteiskunnan eri tasoilla tapahtuvan valistuksen kautta.

45. katsoo, että EU:n edustajien olisi entisiin sosialistimaihin suuntautuvilla vierailuilla saamiensa henkilökohtaisten vaikutelmien yhteydessä muistettava, että Neuvostoliiton totalitarismin vallitessa tavaksi tuli olla noudattamatta lakeja. Siksi uudet ja demokraattiset lait ovat välttämättömiä, mutta huomiota on

kiinnitettävä nimenomaan näiden uusien lakien soveltamiseen ja täytäntöönpanoon, sillä tällä tavoin voidaan valistaa niitä, joita lainsäädäntö koskee, ja tehdä samalla selväksi, mitä lakien noudattaminen ja oikeusvaltioperiaate tarkoittavat.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ukrainan alue- ja paikallishallinto sekä EU:n ja Ukrainan yhteistyön kehittäminen”

(2011/C 42/13)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että sen aiheesta ”Ukrainan alue- ja paikallishallinto sekä EU:n ja Ukrainan välisen yhteistyön kehittäminen” antama lausunto (CdR 34/2007) on edelleen ajankohtainen ja että kaikki siinä esitetyt poliittiset suositukset ovat yhä perusteltuja. Kun otetaan huomioon viime vuosina tapahtunut kehitys, EU:n ja Ukrainan suhteita käsittelevän lausunnon osan tulisi kuitenkin heijastaa nykyistä tilannetta.
- muistuttaa jälleen rajatylittävien yhteistyöohjelmien merkityksestä ja korostaa, että on sovellettava alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa kumppanuussuhteiden yksilöimiseksi ja kehittämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että saadut tulokset välittyvät myös Ukrainan muille paikallis- ja alueviranomaisille, kuten aiheesta ”Vahva Euroopan naapuruuspolitiikka” annetussa lausunnossa (CdR 134/2008) korostetaan.
- panee merkille, että Ukraina voi olla ensimmäinen itäinen kumppanimaa, joka saattaa päätökseen neuvottelut assosiaatiosopimuksesta, ja että itäinen kumppanuus tarjoaa mahdollisuuden syventää EU:n ja Ukrainan suhteita.
- suhtautuu myönteisesti siihen, että Puola ja Ukraina toimivat yhdessä Euroopan jalkapalloliiton UEFA:n järjestämien jalkapallon Euroopan mestaruuskisojen isäntinä vuonna 2012, ja korostaa tapahtuman alueelliselle yhteistyölle tarjoamia mahdollisuuksia.

Esittelijä: István Sértő-Radics (HU, ALDE), Uszkan pormestari

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. katsoo, että sen aiheesta ”Ukrainan alue- ja paikallishallinto sekä EU:n ja Ukrainan välisen yhteistyön kehittäminen” antama lausunto (CdR 34/2007) on edelleen ajankohtainen ja että kaikki siinä esitetyt poliittiset suositukset ovat yhä perusteltuja. Kun otetaan huomioon viime vuosina tapahtunut kehitys, EU:n ja Ukrainan suhteita käsittelevän lausunnon osan tulisi kuitenkin heijastaa nykyistä tilannetta.

2. toteaa, että oranssiin vallankumoukseen vuoden 2004 loppulla johtaneiden tapahtumien jälkeen Ukraina on käynnistänyt kunnianhimoisen uudistusohjelman varmistaa demokration ja markkinatalouden juurtumisen maahan ja Ukrainan lähentämisen EU:hun. Komitea panee kuitenkin merkille, että uudistukset ovat yhä hauraassa kehitysvaiheessa.

3. on tyytyväinen EU:n ja Ukrainan assosiaatio-ohjelmaan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanon valmisteleminen ja helpottamiseksi. Komitea suhtautuu myönteisesti uudesta sopimuksesta käytävien neuvottelujen yhteydessä tehtyyn ehdotukseen institutionaalisen foorumin perustamisesta EU:n ja Ukrainan johtavien virkamiesten kuulemisen helpottamiseksi. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei tähän mennessä ole ryhdytty toimenpiteisiin, joilla varmistettaisiin rajatylittävään ja alueelliseen yhteistyöhön osallistuvien sidosryhmien samantasoinen kuuleminen. Komitea kehottaa Euroopan komissiota perustamaan vastaavana institutionaalisena foorumina toimivan komitean EU:n ja Ukrainan paikallis- ja alueviranomaisten edustajia varten.

4. suositaa, että alueiden komitea voisi Euroopan komission käytännön tuella sekä EU:n ja Ukrainan allekirjoittaman assosiaatio-ohjelman mukaisesti laatia puitesopimuksen Ukrainan ja EU:n jäsenvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Sopimus voisi tarjota perustan EU:n jäsenvaltioiden sekä Ukrainan alue- ja paikallisviranomaisten yhteistyölle.

5. suhtautuu myönteisesti kaikkiin asianmukaisiin EU:n toimiin, joilla pyritään tukemaan Ukrainan kehitystä ja tehokkaiden hallintorakenteiden luomista, sekä kaikkiin sopiviin aloitteisiin, joiden tarkoituksena on tukea poliittisen ja taloudellisen yhteistyön itsenäistä rakentamista maassa. Komitea palauttaa tässä yhteydessä mieleen aiheesta ”Mustanmeren synergia – Uusi alueellinen yhteistyöaloite” antamansa lausunnon (CdR 155/2007) ja pitää Ukrainan osallistumista Mustanmeren euroregio-alueen perustamiseen hyvänä esimerkkinä rajatylittävästä yhteistyöstä.

6. on tyytyväinen siihen, että Ukrainan maaohjelmaan piiriin kuuluvista eurooppalaisen naapurisuuden ja kumppanuuden väliin määrärahoista on vuosina 2007–2010 osoitettu 494 miljoonaa euroa assosiaatio-ohjelman keskeisten poliittisten tavoitteiden tukemiseen. Lisäksi Euroopan komission maaliskuussa

2010 tekemän päätöksen perusteella on luotu 470,1 miljoonan euron suuruiset ohjeelliset rahoituspuutteet Ukrainassa vuosina 2011–2013 toteutettavien yhteistyötoimien tukemiseksi. Kahdenvälisesti rahoitettavien hankkeiden lisäksi Ukraina on mukana neljässä Euroopan naapurisuuden ja kumppanuuden välineeseen liittyvässä rajatylittävässä yhteistyöohjelmassa (ENPI CBC -ohjelmassa), joiden kautta osoitetaan yhteensä 401,163 miljoonan euron suuruiset määrärahat vuosina 2007–2013. Alueiden komitea korostaa kuitenkin, että on tärkeää koordinoita erilaisia aloitteita ja ohjelmia ja kytkeä ne nykyisiin ohjelmiin, hankkeisiin ja välineisiin, jotta vältettäisiin EU:n ja Ukrainan rajatylittävien yhteistyöohjelmien toimien päällekkäisyys ja varmistettaisiin niiden tehokkuus ja edistymisen.

7. muistuttaa jälleen rajatylittävien yhteistyöohjelmien merkityksestä ja korostaa, että on sovellettava alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa kumppanuussuhteiden yksilöimiseksi ja kehittämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että saadut tulokset välittyvät myös Ukrainan muille paikallis- ja alueviranomaisille, kuten aiheesta ”Vahva Euroopan naapurisuuspolitiikka” annetussa lausunnossa (CdR 134/2008) korostetaan.

8. suhtautuu myönteisesti viisumikysymyksistä käytävään vuoropuheluun ja kehottaa Ukrainaa ja sen naapureina olevia jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuuksia helpottaa rajatylittävää liikennettä (yhteinen rajavalvonta, raja-alueiden asukkaita koskeva viisumivapaus). Samalla on varottava edistämästä EU:hun suuntautuvaa laitonta maahanmuuttoa.

9. korostaa Euroopan naapurisuuspolitiikkaan kuuluvan itäisen kumppanuuden uuden kehittämisen merkitystä ja muistuttaa, että on luotava entistä tiiviimmän yhteistyön muotoja itäisten kumppanimaiden kanssa, kuten aiheesta ”Alue- ja paikallisviranomaisten rooli itäisessä kumppanuudessa” annetussa lausunnossa (CdR 78/2009) todetaan. Komitea muistuttaa, että itäistä kumppanuutta on täydennettävä alueellisella lähestymistavalla, ja kehottaa siksi mahdollisia kumppaneita solmimaan monenvälisen sopimuksen, joka mahdollistaisi eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY) (European Grouping of Territorial Cooperation, EGTC) toimimisen Ukrainassa EU:n jäsenvaltioiden tapaan sekä Euroopan neuvoston euroregio-alueiden yhteistyöryhmittymien (Council of Europe Euroregional Cooperation Groupings, ECG) toimimisen maassa.

10. panee merkille, että Ukraina voi olla ensimmäinen itäinen kumppanimaa, joka saattaa päätökseen neuvottelut assosiaatiosopimuksesta, ja että itäinen kumppanuus tarjoaa mahdollisuuden syventää EU:n ja Ukrainan suhteita. Itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen toteuttamiseksi valtiotasoa alemmilla hallintotasolla on järjestettävä aihekohtaisia foorumeita, joissa käsitellään seuraavia aiheita:

- hallinnon hajauttaminen ja uudistukset
- paikallis- ja alueviranomaisten ja niiden hallintojen valmiuksien parantaminen

- kestävien yhteistyömuotojen kehittäminen kumppanuusmaiden alue- ja paikallisviranomaisten ja niitä edustavien kansallisten järjestöjen kanssa
 - paikallisten ja/tai alueellisten rajatylittävien hankkeiden tukeminen
 - luottamusta lisäävien ohjelmien sekä kulttuuri-, koulutus- ja tutkimusvaihdon ja kumppanuushankkeiden edistäminen lukuisilla oikeuden, vapauden ja turvallisuuden osa-alueilla sekä maahanmuuttokysymyksissä
 - valtiotasoa alempien hallintotasojen valtuuttaminen osallistumaan kansainvälisiin ja Euroopan laajuisiin hankkeisiin ja yhteydenpitoon.
11. odottaa kiinnostuneena Ukrainan hallinnonuudistussuunnitelman seuraavan vaiheen toteutusta, jossa keskitytään etenkin alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltuuksiin, verotuksen hajauttamiseen ja alueuudistukseen. Komitea ymmärtää, että hallinnon hajauttaminen on Ukrainassa edelleen puutteellista, ja kannattaa näin ollen hallinnollisten valmiuksien ja hyvän hallintotavan vahvistamista maassa. Tässä yhteydessä se kehottaa keskittymään seuraaviin kysymyksiin:
- Ukrainan lainsäädännön yhdenmukaistaminen Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan linjauksiin
 - valtiotasoa alempien hallintotasojen vastuualueiden lisääminen
- aluehallinnon aseman varmistaminen puoli-itsenäisenä hallintotasona
 - alueellisen ja paikallisen itsehallinnon taloudellisen riippumattomuuden edistäminen.
12. korostaa demokratian, hyvän hallintotavan ja vakauden sekä alue- ja paikallistason kumppanien yhteistyön merkitystä. Paikallisdemokratian kehittämisessä tulisi keskittyä moniarvoisuuden, sananvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden parantamiseen sekä vähemmistöjen oikeuksien turvaamiseen. Pilottiluonteisia aluekehitysohjelmiä varten on osoitettava lisärahoitusta, jotta voidaan vastata infrastruktuuria, inhimillistä pääomaa ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeviin paikallisiin tarpeisiin EU:n koheesio politiikan mallin mukaisesti.
13. korostaa, että alueiden komitealla on tärkeä rooli kokemusten ja parhaiden käytäntöjen levittämisestä (TAIEX, SIGMA ja muut kahdenväliset hankkeet) Ukrainan alue- ja paikallisviranomaisten keskuudessa, jotta voidaan tukea asianmukaisesti rahoitettua, entistä paremmin johdettua ja vastuullisempaa alue- ja paikallishallintoa, joka toimii avoimuuden, osallisuuden ja tehokkuuden ilmapiirissä.
14. suhtautuu myönteisesti siihen, että Puola ja Ukraina toimivat yhdessä Euroopan jalkapalloliiton UEFA:n järjestämien jalkapallon Euroopan mestaruuskisojen isäntinä vuonna 2012, ja korostaa tapahtuman alueelliselle yhteistyölle tarjoamia mahdollisuuksia.

Bryssel 2. joulukuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

TILAUSHINNAT 2011 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 100 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	770 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI